

Naturvårdsprogram

VARA KOMMUN

Allmänna beskrivningar och kommunala ambitioner

Bilagor: läsanvisning, värdefulla naturområden, skyddsvärda arter
och skyddade områden

Denna skrift bör citeras: Vara kommun 2021. Naturvårdsprogram för Vara kommun.

Naturcentrum AB och Vara kommun

Fotografier: Naturcentrum AB

Texter: Petter Bohman och Sara Elg/Naturcentrum AB

Från Vara kommun: Maria Enskog och Albin Jönsson/Samhällbyggnadsförvaltningen

Kartor: Sara Elg/Naturcentrum AB

Layout: Anna Elf/Naturcentrum AB

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Naturvård – en kommunal verksamhet	5
Naturen i Vara kommun.....	7
Mål och riktlinjer för det kommunala naturvårdsarbetet.....	8
Sjöar, småvatten och vattendrag	10
Våtmarker	14
Skogslandskapet.....	16
Odlingslandskapet	19
Växt- och djurlivet.....	23
Friluftsliv, hälsa och ekosystemtjänster	28
Skyddad natur – miljöbalken och frivilliga avtal	30
Grön infrastruktur och värdetrakter.....	34

Bilagor – förteckningar

1. Läsanvisning, metodik
2. Naturvärdesobjekt – karta och objektsförteckningar
3. Skyddsvärda arter i Vara kommun
4. Förordnanden reservat, biotopskydd och N2000 – karta och objektsförteckningar

Inledning

Välgrundade beslut som berör naturen kräver bra beslutsunderlag, och därför presenterar nu Vara kommun ett naturvårdsprogram. Syftet med programmet är att presentera en sammanhållen och aktuell bild över de värdefulla naturmiljöer, skyddsvärda arter och förordnanden som finns i kommunen. Vidare fungerar programmet som underlag för planering och beslut som berör användningen av mark och vatten samt naturvårdande åtgärder. Programmet är ett av de underlag som ligger till grund för översiktsplaneringen. Arbetet med naturvårdsprogrammet har utförts i samråd med kommunens förvaltningar och nämnder, myndigheter, intresseorganisationer och enskilda. Naturvårdsprogrammet identifierar värdefulla naturområden och förekomst av skyddsvärda arter och ska användas som en riktlinje vid planeringen. En välmående natur är grunden för ett välmående samhälle.

Naturvård – en kommunal verksamhet

Naturupplevelser och rekreation ger ett mervärde i människors liv och naturen har även andra viktiga funktioner. Medvetenheten växer om de nyttor och tjänster som naturen ger, så kallade ekosystemtjänster, exempelvis insekters pollinering och våtmarkers vattenrening. Men det är också viktigt att förstå att naturen också har ett egenvärde, att arter måste få leva och processer får fortgå utan krav på direkt nytta. Biologisk mångfald innebär att det finns en variation inom arter och mellan olika arter samt variation av naturmiljöer i landskapet. En rik biologisk mångfald bidrar till motståndskraftiga ekosystem.

Kommunen utför många olika samhällstjänster så som samhällsplanering, förvaltning och skötsel av mark och vatten, miljötillsyn, utbildning samt kultur- och fritidsverksamhet. Dessa verksamheter berör naturen på olika sätt, direkt eller indirekt. Vara kommun må domineras av den intensivt brukade slättbygden, men runt om i kommunen finns en rik och varierad natur vilket för med sig ett ansvar att bevara och utveckla denna resurs.

Att det finns ett utpekade område betyder inte alltid att det är omöjligt att genomföra åtgärder där. Likaväl innebär inte avsaknad av artobservationer eller naturvärden i objektskatalogerna att det helt saknas värden i dessa områden. Programmet beskriver vad som är känt i dagsläget – och kan sedan ligga till grund för planering och prioritering för till exempel detaljplaner och översiktsplan.

Den viktigaste delen i naturvårdsprogrammet är sammanställningen över särskilt värdefulla naturområden (katalogen i bilaga 2). Objektsbeskrivningar med tillhörande klassningar har utförts med hjälp av en manual, Naturvärdesinventering NVI (SS 199000), och den aktuella rödlistan (Artdatabanken, 2020). Urval och avgränsningar av områden grundar sig på olika naturinventeringar utförda av länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, ideella krafter med mera. Uppgifter om rödlistade och skyddade arter kommer huvudsakligen från Artdatabankens artfaktaregister och från Artportalen men även från de fältarbeten som ingått i framtagandet av detta program. En dryg fjärdedel av de identifierade naturvärdesobjekten har besökts och kontrollerats i fält av Naturcentrums naturvårdsbiologer.

Naturvårdsprogrammet innefattar förslag på ställningstaganden, riktlinjer, mål, åtgärder och fördjupningar.

De nationella miljömålen

Sveriges Riksdag har antagit nationella miljömål, som beskriver kvalitén och tillståndet för Sveriges miljö och natur, samt vad som är hållbart på lång sikt. Kommunerna har det lokala ansvaret för att åstadkomma en god livsmiljö och har det övergripande ansvaret för anpassningar till miljömålen. Kommunerna är betydelsefulla i arbetet med att uppnå målen genom sitt myndighetsarbete, sitt ansvar för samhällsplanering och genom åtgärder i sin egen verksamhet.

Naturvårdsprogrammet behandlar miljömålen Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö och Ett rikt växt- och djurliv, med stort fokus på det sistnämnda målet.

Grön infrastruktur

Grön infrastruktur är ett nytt begrepp inom naturvården. Naturvårdsverket beskriver det så här: *”Grön infrastruktur definieras som ekologiskt funktionella nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet”*

Under 2017–2018 tog landets länsstyrelser fram regionala handlingsplaner för grön infrastruktur. Från hösten 2018 ska grön infrastruktur vara en naturlig del av planering och prioritering av insatser i olika samhällsprocesser.

Naturvården i lagstiftningen

De två ramlagar som framförallt styr den operativa naturvården är Miljöbalken (MB 1998:808) och Plan- och bygglagen (PBL 2010:900). MB berör mål och tillämpningsområden, allmänna hänsynsregler, grundläggande hushållningsbestämmelser, särskilda hushållningsbestämmelser, miljö kvalitetsnormer, miljökonsekvensbeskrivningar, skydd av områden, skydd av djur och växter.

I 11 kapitlet MB finns bestämmelser om vattenverksamhet som reglerar nyttjande av vattenresurserna. Huvudsyftet med miljöbalken är att främja hållbar utveckling och på så sätt tillförsäkra nuvarande och kommande generationer en god miljö.

PBL innehåller idag förutom kopplingar till MB:s allmänna delar och avsnitt om resurshushållning, även icke bindande översiktlig planering, samt krav på detaljplaner, områdesbestämmelser, fastighetsplaner och konsekvensbeskrivningar. Kommunens naturvårdsprogram fungerar därför också som underlag för prövning enligt PBL.

Utöver MB och PBL finns en mängd lagar som fungerar som stöd för naturvärden. Bland dessa återfinns skogsvårdslagen som idag betraktar produktion och miljö som lika viktiga. Andra lagar som stödjer naturvårdsarbetet är Väglagen, Fiskelagen, Jaktlagen och Terrängkörningslagen.

Kulturhistoriska värden

Värdefulla naturområden och odlingslandskap sammanfaller ofta med värdefulla kulturmiljöer, där mänsklig påverkan många gånger utgjort grunden för naturvärdena. Ibland har mänsklig påverkan även haft motsatt effekt och därigenom missgynnat både växt- och djurliv. Detta märks tydligt i flera av kommunens vattendrag, där vattnet och dess kraft nyttjats under flera århundraden för olika verksamheter, varigenom vattnets ursprungliga flöde förändrats på olika sätt. Dessa verksamheter har många gånger skapat miljöer med höga kulturhistoriska värden, där vissa lämningar även kan vara fornlämningar och skyddade enligt kulturmiljölagen (KML). Enligt 2 kap. 6 § KML är det förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering, eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Till en fornlämning hör enligt 2 kap. 2 § KML ett så stort område, benämnt fornlämningsområde, som behövs för att bevara den och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Fornlämningsområdet har samma skydd som fornlämningen.

Naturvårdsprogrammet

Programmet utgör grunden och anger riktningen för det framtida naturvårdsarbetet i Vara kommun. Programmet har tagits fram av Naturcentrum AB på uppdrag av Miljö- och byggnadsförvaltningen, med finansiering genom LONA-bidrag från Naturvårdsverket. LONA är Naturvårdsverkets lokala satsning som ska stimulera kommuners och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsengagemang.

Naturvårdsprogrammet utgör ett underlag för samhällsplaneringen till exempel vid framtagande av detaljplaner och översiktsplan. Det är även ett redskap vid handläggning av olika prövningsärenden som till exempel bygglov samt tillsyn som rör exempelvis miljöfarlig verksamhet. Naturvårdsprogrammet är ett underlag för det kommunala naturvårdsarbetet. I programmet presenteras förslag på ställningstaganden och åtgärder för att bevara och utveckla naturvärdena i kommunen. Åtgärderna ska medverka till en hållbar utveckling inom kommunen.

Naturvårdsprogrammet består av två delar:

Allmänna delen beskriver naturvårdsprogrammets syfte med koppling till Vara kommuns olika verksamheter samt kortfattade beskrivningar av kommunens naturvärden, gröna infrastruktur och skyddsvärda arter. I denna del presenteras åtgärder och ställningstaganden. Beroende på åtgärdstakten i det framtida naturvårdsarbetet kommer denna del att behöva revideras. Då naturvårdsprogrammet är ett fristående policydokument finns möjligheten för kommunen att revidera och aktualisera programmet kontinuerligt.

Objektsdelen (bilaga 2–4) består av korta beskrivningar av värdefulla naturområden på land, sjöar och vattendrag, förteckning över skyddsvärda arter samt skyddade områden. Katalogen presenterar också de skyddade och rödlistade arter som registrerats inom kommunen.

All information om naturvårdesobjekten från naturvårdsprogrammet har samlats i ett digitalt kartskikt (GIS) för naturvård hos kommunen. Genom regelbunden uppdatering och kvalitetssäkring kan informationen hållas aktuell. I gemensamma kartdatabaser kan uppgifter om skyddsvärd natur och arter lätt nås av de förvaltningar och myndigheter som behöver veta var dessa finns.

Naturen i Vara kommun

Vara kommun, belägen mitt i Västra Götalands län, karakteriseras av den stora Västgötslätten, en fullåkersbygd med stora sammanhängande åkerarealer. Slättbygden dominerar kommunens centrala delar, men i gränslandet mellan slätten och skogsbygden i kommunens södra, östra och västra delar breder ett varierat och småskaligt kulturlandskap ut sig. Stenmurar och grusvägar genomkorsar ett kuperat landskap med ekkullar och naturbetesmarker. Här har naturen formats av lång och obruten beteshävd, vilket skapat förutsättningar för en artrik flora.

Åarna Lidan och Afsån, med sina biflöden, flyter fram genom kommunen. Åarna har med tiden skurit ut tydliga och ibland djupa raviner i slättens sedimentjordar. Ravinerna har på många platser nyttjats som betesmark under lång tid vilket bidragit till att floran blivit artrik och varierad. I andra delar av ravinerna växer frodiga lövskogsbestånd med främst alm, ask och klibbal. Lidan och Afsån är livsmiljöer för en lång rad speciella arter, däribland den sällsynta och rödlistade forsmissan. Just Lidans vattensystem är ett av artens starkaste fästen i landet.

Längst i öster, på gränsen till Falköpings kommun, ligger Rösjö mosse som är Skaraborgs största våtmarkskomplex. Stora delar av mossen och de omgivande sumpskogarna ingår i ett naturreservat och ett Natura 2000-område. Rösjö mosse är ett Eldorado för fåglar, särskilt för de arter som kräver stora ostörda områden så som ljungpipare, orre och havsörn.

Vara kommun saknar i princip större sjöar, men det finns gott om småvatten och våtmarker i odlingslandskapet, både naturliga och anlagda. I det sjöfattiga Vara blir dessa dammar och våtmarker mycket viktiga resurser för den biologiska mångfalden. Groddjur, fåglar och insekter hör till de organismgrupper som mest påtagligt gynnas av dessa småvatten.

Den stora Varaslätten utgörs till stor del av lera och silt, vilket är förutsättningen för den mycket bördiga odlingsmark som kännetecknar kommunen. Öster och söder om slätten breder moränmarker ut sig i ett band längs med kommunens gränstrakter mot Herrljunga, Falköping och Skara. Här finns sammanhängande barrskogar och stora myrar.

Strax söder om Vara tätort finns ett band med postglaciala sandavlagringar som sträcker sig mellan Kvänum i nordost till Jonslund i sydväst. Här och var i detta bälte ligger sanden helt ytligt och sätter sin tydliga prägel på floran och faunan. I kommunens västra delar kommer urberget upp i dagen på vissa platser. Detta syns tydligt i flera naturbetesmarker bland annat vid Tålanna, Karla och Bitterna söder om Vedum samt vid Ulvstorp väster om Levene.

Trots den stora arealen brukad åkermark är Vara kommun hemvist åt flera sällsynta och hotade djur, växter och svampar. En stor del av kommunens artmångfald är knuten till det äldre kulturlandskapet med naturbetesmarker och grova träd men också till de större åarna. Totalt har över 210 skyddsvärda arter observerats i Vara kommun. Drygt 160 av dessa är rödlistade arter och av dem har cirka 155 noterats under de senaste 30 åren (efter 1990). Antalet rapporter av rödlistade och skyddade arter beror i stor utsträckning på hur mycket de har eftersökts; görs det många inventeringar hittas också många fynd. Lopp-lummer, mattlummer, desmeknopp, jordtistel är några av de arter som enligt artdatabanken inte har påträffats sedan 2000. Då dessa är tämligen vanligt förekommande är det sannolikt att de finns kvar i kommunen trots avsaknad av inrapporterade observationer. Några få arter har stora delar av sina svenska förekomster i Vara kommun, till exempel forsmissan och jordröksvampen. För sådana arter har kommunen ett särskilt ansvar och kallas i programmet för Varas ansvarsarter.

I denna översiktliga beskrivning av naturmiljöerna i Vara kommun bör ett axplock av kommunens naturområden lyftas fram särskilt – Levene äng, Ranahults naturreservat, Backafall och Rösjö mosse.

Mål och riktlinjer för det kommunala naturvårdsarbetet

En övergripande målsättning med naturvårdsprogrammet är att öka kunskapen om värdefulla naturområden i kommunen och få ett gemensamt förhållningssätt kring skötsel, planering och prövning inom dessa för att uppfylla miljömålen och gällande lagstiftning.

Inom naturvårdsområdet finns det lagstiftning som ger skydd åt arter eller geografiska områden. Det kan röra sig om bland annat fridlysning av växt- och djurarter, naturreservat, biotopskydd eller miljö kvalitetsnormer för vatten. Många värdefulla naturområden som är viktiga för den biologiska mångfalden omfattas inte av ett lagskydd, men ambitionen är att hänsyn ska tas vid skötsel, planering och prövning för att uppnå de nationella miljömålen, som till exempel *levande sjöar och vattendrag* samt *ett rikt växt- och djurliv*.

Enligt plan- och bygglagen (2 kap.) och miljöbalken (3 kap.) ska hänsyn tas till det allmänna intresset, däribland naturvärden. Det innebär att mark- och vattenområden som är särskilt känsliga eller viktiga ur en ekologisk synpunkt, så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan påverka naturmiljön negativt.

Naturvärdesobjekt

Enligt *Svensk standard för naturvärdesinventering* är naturvärdesobjekt av klass 1 och 2 särskilt viktiga för biologisk mångfald. Klass 1 bedöms utgöras av högsta naturvärde och klass 2 som högt naturvärde. Även naturvärdesobjekt i lägre klasser är betydelsefulla ur ekologisk synpunkt. Inom samtliga klassade och oklassade områden kan det finnas naturvärden som omfattas av samrådsplikt enligt 12 kap. 6 § MB, artskyddsförordningen, biotopskydd eller annat skydd. Därför ska en bedömning av naturvärden göras innan det vidtas åtgärder i mark- och vattenområden.

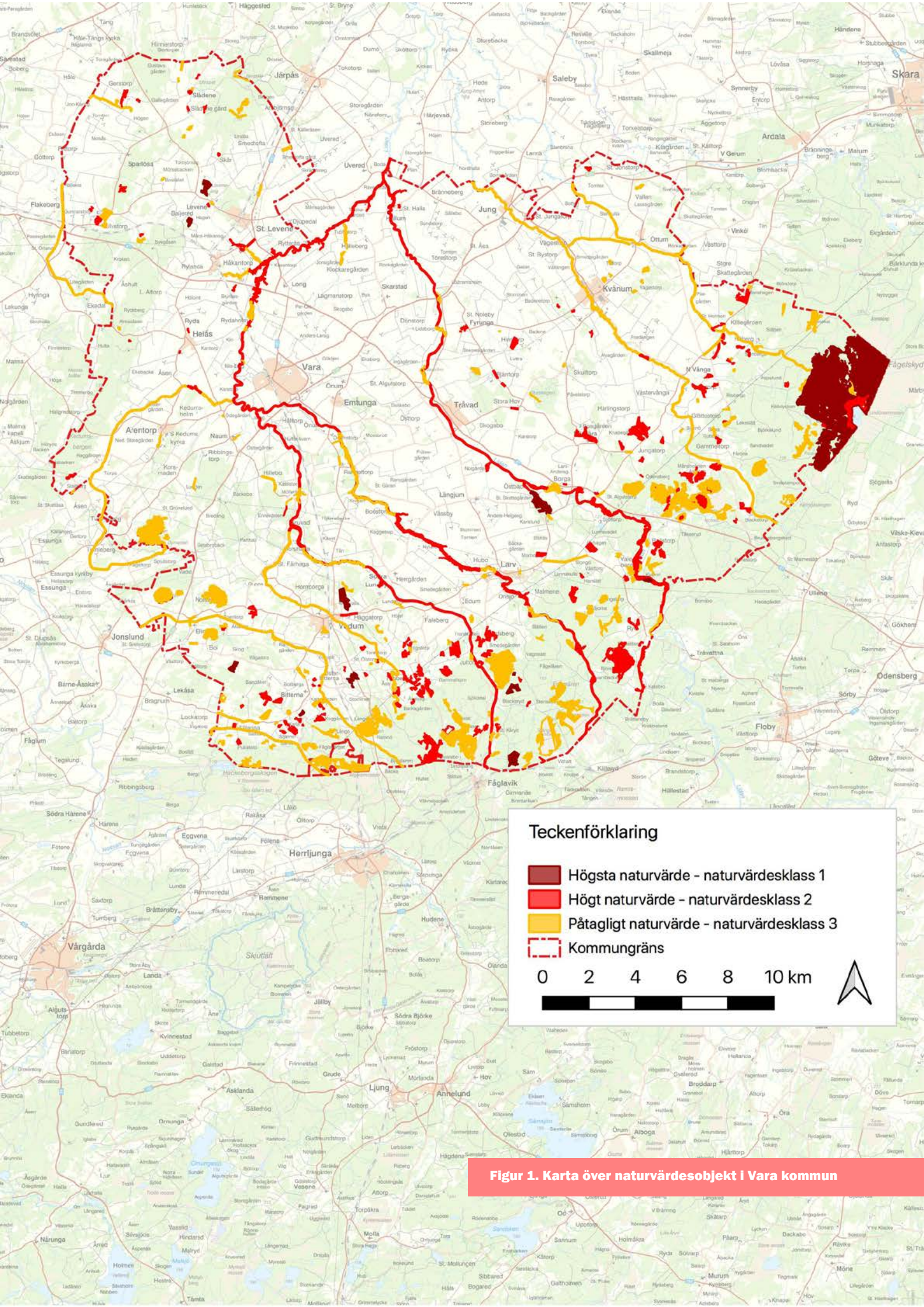
I Vara kommun har cirka 380 stycken värdefulla naturvärdesobjekt kartlagts inom ramen för detta naturvårdsprogram, omfattande en sammanlagd yta av knappt 40 km² och 219 km linjeobjekt. Detta motsvarar nästan 6 procent av kommunens yta som är cirka 700 km². En översiktskarta över registrerade naturvärdesobjekt i naturvärdesklass 1–3 redovisas i figur 1 nedan.

Vid hantering av exploatering, tillståndsprövning och skötselplanering behöver kommunen göra en bedömning med hänsyn till naturvärden för att i så lång utsträckning som möjligt undvika att naturvärden skadas. Underlaget från naturvärdesinventeringen där de olika naturvärdesobjekten finns redovisade med klassificering är en förutsättning för att kunna göra hållbara bedömningar. Verksamheter och åtgärder som tar mark- eller vattenområden i anspråk som kan ha negativ effekt på naturvårdens bevarandevärden bör lokaliseras till områden där den negativa påverkan blir så liten som möjligt (2 kap. 4 § MB).

Genom att ta hänsyn till områden med positiv betydelse för biologisk mångfald bidrar vi till att uppfylla miljöbalkens krav samt miljömålen som är antagna av riksdagen.

Lidan och Afsån är de två största åarna som rinner genom Vara kommun. De har båda stora biologiska värden. Äldre kraftverksdammar kan ha ett kulturhistoriskt värde men samtidigt utgöra ett hinder för vandrande fiskar och andra vattenlevande organismer.

Teckenförklaring

- Högsta naturvärde - naturvärdesklass 1
- Högt naturvärde - naturvärdesklass 2
- Påtagligt naturvärde - naturvärdesklass 3
- Kommungräns

0 2 4 6 8 10 km

Figur 1. Karta över naturvärdesobjekt i Vara kommun

Sjöar, småvatten och vattendrag

Sjöar, småvatten och vattendrag fyller många viktiga funktioner. De är livsmiljöer för djur och växter och vi människor använder vatten för transporter, fiske, rekreation och energiproduktion för att nämna några. Trots århundraden av dammbyggen, sjösänkningar och utdikningar är Sverige fortfarande ett av världens vattenrikaste länder. Idag, när utdikning av våtmarker har upphört, är försurning, övergödning och olika dammbyggen de största hoten mot livet i våra sjöar och vattendrag.

En ren vattenmiljö värderas högt, och mycket har därmed blivit bättre i sjöar och vattendrag. Regnet blir allt friskare efter politiska överenskommelser på internationell nivå om utsläpp till luften och som tidigare nämnts har dikningarna upphört. En del vandringshinder för vandrande fiskar i form av gamla kvarnar och dammar har tagits bort eller åtgärdats. Våtmarker har anlagts för att fånga upp näringsämnen från jordbruket och därmed motverka övergödning, men det kvarstår mycket arbete innan den ekologiska funktionen är återställd. För att vidmakthålla och förbättra vattenmiljöernas naturvärden, krävs stor försiktighet när det gäller arbeten i och kring vatten. Samråd med länsstyrelsens kulturmiljöenhet bör ske före åtgärd i vattenmiljöer då det även kan finnas höga kulturmiljövärden.

Sjöar

Vara kommun har, i ett nationellt perspektiv, relativt få sjöar. Rösjön, vid Rösjömosse i kommunens östligaste del, är kommunens största sjö med sina cirka 90 hektar. Kommunens övriga knappt tio naturliga sjöar ligger alla samlade vid Store mosse nära Ullstorp och Ullstorpasjön är den största i denna samling. Typiskt för sjöarna i Vara är att de alla återfinns i eller i direkt anslutning till torvmarker. Alla dessa sjöar omges till stor del av mossmarker eller barrskog och kantas av mer eller mindre utvecklade gungflyn.

Småvatten

Med begreppet småvatten menas precis som det låter små vattensamlingar, till exempel dammar eller mindre våtmarker. Småvatten kan vara antingen naturliga eller anlagda. Om Vara kommun är fattig på sjöar är den desto rikare på småvatten. Drygt 400 dammar och mindre våtmarker finns spridda över hela kommunen. Dessa vatten

varierar i storlek från bara några tiotals kvadratmeter upp till några hektar. Många av dem är anlagda och används för diverse ändamål, till exempel bevattning, rekreation, fisk- och kräftodling eller som kvävefälla för lakvatten från omgivande jordbruksmarker. Oavsett vattensamlingarnas ursprungliga syfte fyller de en viktig funktion för den biologiska mångfalden i kommunen, inte minst med tanke på hur få naturliga sjöar som finns här. Vattenbläddror, nateväxter, hårslingor och särvar, är de säregna namnen på växter som lever i sådana här miljöer. Men framförallt är dammarna hemvist för flera olika arter av grod- och kräldjur samt en mängd insekter. Vanlig padda, åkergroda, vanlig groda, större och mindre vattensalamander och snok är arter som har småvatten som sin främsta livsmiljö. Dessa arter är skyddade i artskyddsförordningen. En mycket stor andel av kommunens djur- och växtliv som är knutet till vattenmiljöer är helt beroende av dessa anlagda och naturliga småvatten. Utan dem skulle den biologiska mångfalden utarmas drastiskt.

Det biologiska värdet i dessa miljöer beror till stor del på hur dammarna eller våtmarkerna utformats och därefter sköts. Förekomst av fisk och kräftor innebär normalt att antalet groddjur och insekter blir mycket begränsat på grund av predation. Även vissa fågelarter, så som svart-hakedopping, undviker dammar med fisk i. De biologiskt mest värdefulla småvattnen karakteriseras av flacka stränder, grunda partier, förekomst av små öar, flikig och varierad strandlinje, naturlig och varierad vegetation samt att omgivande marker hävdas med bete eller slätter så att miljön hålls öppen. Den anlagda våtmarken Oxhagen öster om Larv är ett utmärkt exempel på ett biologiskt mycket värdefullt småvatten.

Av kommunens dryga 400 småvatten har endast ett tiotal av de mest värdefulla tagits med som naturvärdesobjekt i naturvårdsprogrammet. Anledningen är att det oftast saknas information om de enskilda vattnen, att de sällan är utmarkerade på kartor och att de ofta ligger helt gårdsnära.

Ungefär 60 stycken av småvatten, både naturliga och sådana som är anlagda, omfattas av strandskyddsbestämmelser.

Viktiga vattendrag

Lidan och Afsån är de två dominerande vattendragen i Vara kommun. Båda meandrar fram från söder mot norr tvärs genom kommunen och förenas vid Brokvarn för att slutligen mynna i Kinnevikens i Vänern. Mestadels rinner dessa åar genom det öppna jordbrukslandskapet, även om Lidans övre lopp går genom skogsbygderna på gränsen mot Falköpings kommun. Närheten till stora och brukade åkermarker medför att näringsbelastningen är hög, särskilt i Afsån.

I både Lidan och Afsån finns flera fördämningar i form av gamla kvarn- eller kraftverksdammar vilka i vissa fall utgör vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer. Men trots dessa regleringar finns det gott om små forssträckor där vattnet strömmar över klippblock och berghällar. En sällsynt men för Vara kommun typisk art är forsmissan som har ett av sina starkaste fästen i landet i just Lidans forssträckor. Läs mer om forsmissan under rubriken "Växt- och djurliv".

Både Lidan och Afsån har i delar av sitt lopp skurit ut tydliga raviner genom lerslätten. Utmed vissa sträckor utgörs ravinerna av öppna och biologiskt värdefulla betesmarker medan andra sträckor domineras av frodiga ädellövskogar rika på död ved och med ett myllrande fågelliv. Vissa av kommunens mest värdefulla lövskogsmiljöer utgörs av just dessa å-nära ädellövskogsbestånd.

Utöver ovan nämnda åar finns en rad mindre vattendrag som också utgör livsmiljöer för kommunens och växt- och djurliv.

Vattendirektivet och miljö kvalitetsnormer

Det är viktigt att ta hand om våra vattenresurser så att kommande generationer ska få tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. För att förbättra vattenkvaliteten i vattendrag, sjöar, grundvatten och kustnära havsområden har Europeiska unionen arbetat med en gemensam vattenpolitik sedan år 2000. Detta har resulterat i det så kallade vattendirektivet och har införlivats i svensk lagstiftning genom bland annat miljö kvalitetsnormer (MKN). En miljö kvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha nått vid en viss

tidpunkt. Målet är att alla vattenförekomster ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas god status.

De vattenförekomster som finns utpekade inom vattendirektivet i Vara kommunen är Lidan, Afsån, Afsån – västra grenen, Afsån – östra grenen, Getån, Jungån, Lannaån, Lillån och Viskebäcken. Lidan och Afsån inklusive Afsån – västra grenen, Afsån – östra grenen och Getån har beskrivits ovan. De andra mindre vattendragen delar karaktärsdrag med de större och beskrivs därför inte närmare i naturvårdsprogrammet.

Samtliga ytvattenförekomster förutom Getån har statusklassning måttlig ekologisk status och uppnår inte god kemisk ytvattenstatus inom ramen för vattendirektivet. Getån har otillfredsställande ekologisk status. Klassningen till måttlig och otillfredsställande ekologisk status är enligt vattenmyndigheten baserat på övergödning och vandringshinder. Ej god kemisk ytvattenstatus är på grund av för höga halter av bromerad difenyleter (flamskyddsmedel) samt kvicksilver och kvicksilverföreningar. Gällande miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status till 2027 och god kemisk ytvattenstatus undantagna för ovan angivna ämnen på grund av diffusa källor (atmosfärisk deposition).

En äldre stenbro vid Brokvarn, strax norr om den plats där Afsån och Lidan rinner samman. På stenar och hållar i ån växer den för Vara kommun så unika forsmissan.

Vad behöver göras?

- Särskilt värdefulla sjöar och vattendrag samt anslutande värdefulla naturmiljöer behöver skyddas långsiktigt.
- Utredda fysiskt påverkade vattendrag (till exempel vandringshinder) med höga naturvärden om de kan restaureras till en mer naturlig utformning.
- Vägar och kulvertar utformas så att de inte utgör hinder för vandrande fisk och andra djurarter.
- Vid utsättning av fisk eller andra vattenlevande organismer ska främmande arter eller främmande stammar undvikas.
- Påverkan från giftiga, försurande och övergödande ämnen måste minska och tillståndet behöver övervakas kontinuerligt.

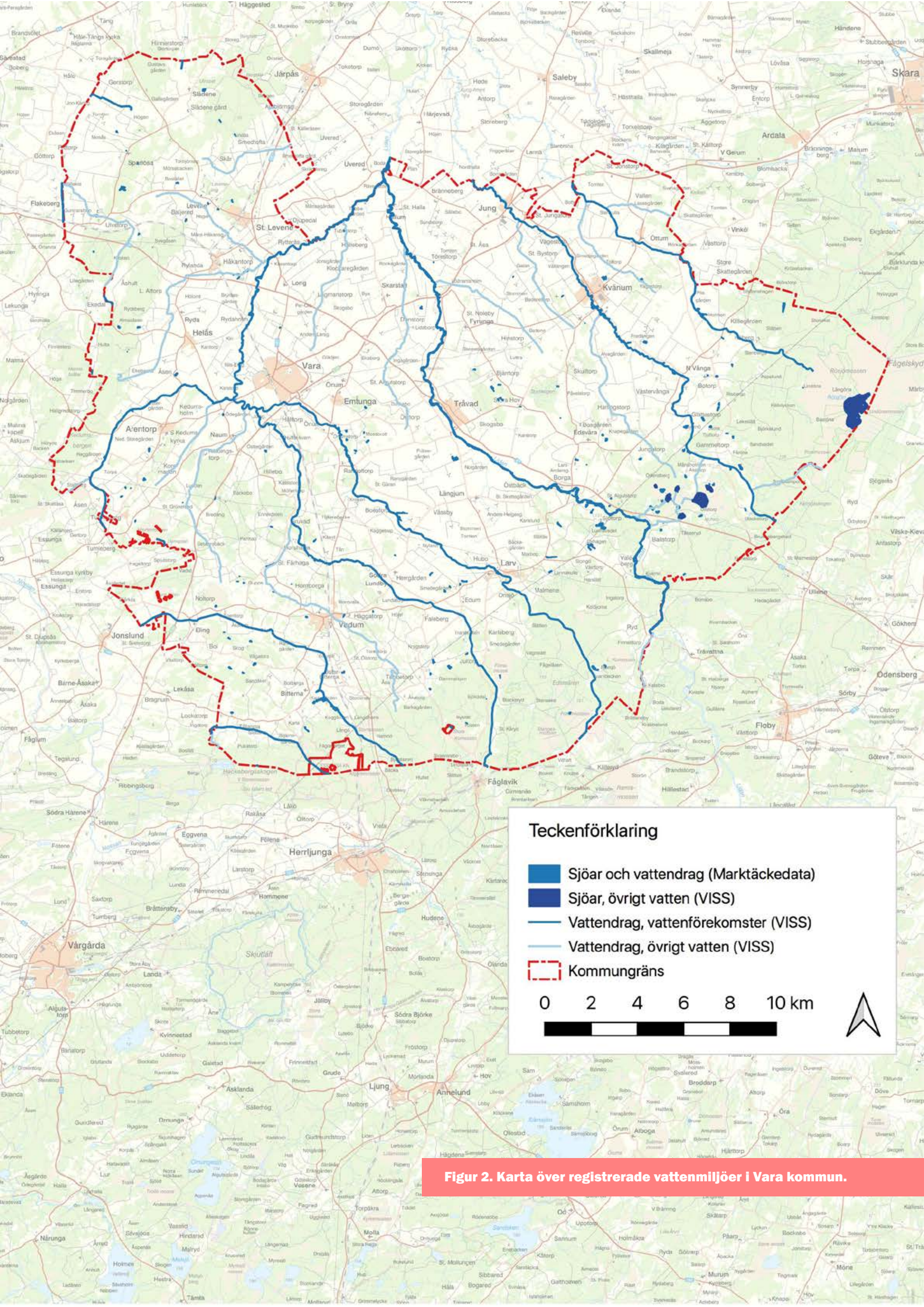
Vad kan kommunen göra?

- Ta hänsyn till småvatten vid planering, samråd och tillståndsärenden.
- Ta hänsyn till viktiga naturtyper i sjöar och vattendrag vid planering, samråd och tillståndsärenden.
- Ha ett bra planeringsunderlag för, och god kännedom om, kommunens småvatten och hur de förändras över tiden.
- Inventera småvatten och arbeta för att arealen småvatten ökar.
- Restaurera och återskapa ekologiskt funktionella vattenmiljöer och kantzoner samt upprätthålla skötsel genom exempelvis vasslätter.
- Arbeta för att näringsbelastningen på vattendrag och havsområden minskar från enskilda avlopp och jordbruk.
- Kommunens sjöar och vattendrag bör erbjuda besökare möjligheter till bad, friluftsliv och fina naturupplevelser.

- Utveckla och förädla sportfisket genom översyn av åtkomst, faciliteter och information.
- Stödja de lokala intresseorganisationernas arbete med att förbättra fiskfauna och vattenmiljöer, exempelvis genom restaurering av vattendrag.

I Vara kommun finns det mycket gott om små dammar, inte minst i betesmarkerna. Dessa dammar utgör perfekta livsmiljöer för groddjur men även fåglar och insekter.

Figur 2. Karta över registrerade vattenmiljöer i Vara kommun.

Våtmarker

Våtmarker innefattar allt från fastmarker täckta med mycket ytligt grundvatten till marker som översvämmas och står under vatten stora delar av året. Våtmarkerna har under 1800- och 1900-talet utsatts för stora ingrepp i form av utdikning, torvbrytning och uppdamning. Trots all påverkan är Sverige ett av de länder i världen som har flest våtmarker. Vi har därför också ett internationellt ansvar att bevara dessa. Idag anläggs nya våtmarker och gamla restaureras, men enligt Naturvårdsverket försvinner fortfarande fler våtmarker än vad som tillkommer.

Våtmarker har en vattenhållande funktion i landskapet, de fungerar som vattenreservoarer, men också som naturliga reningsverk. Näringsämnen som kväve och fosfor fångas upp i våtmarken istället för att rinna direkt ut i vattendrag och sjöar, där de bidrar till övergödning. En intakt våtmark binder stora mängder koldioxid och är viktiga livsmiljöer för växter, fåglar, fiskar, insekter och groddjur.

I samarbete mellan Naturvårdsverket och länsstyrelserna genomfördes på 1980-talet en översiktlig inventering (VMI) av landets våtmarker. Av tidsskäl dokumenterades främst våtmarker som är större än 10 hektar. På grund av påverkan i form av torvbrytning, dikningar, vägbyggen med mera är nu mindre än fem procent av våtmarkerna i Västra Götalands län helt utan ingrepp. I Vara kommun kartlades ungefär 70 våtmarker med en sammanlagd areal på cirka 4000 hektar.

Myrar

Myr är ett gemensamt namn för skogslandskapets kärr och mossar, vilka byggs upp av vitmossor. I Vara kommun finns flera stora myrar, bland annat Rösjömosse, Storemosse, Komossen och Finnamosse. De stora myrarna är mestadels spridda längsmed kommunens sydöstra delar.

Våtmarker i odlingslandskapet

Våtmarkerna i odlingslandskapet har ett stort värde eftersom de i hög grad bidrar till att fånga upp gödslande (eutrofierande) ämnen, som annars skulle hamna i sjöar och hav. Denna miljö är särskilt artrik och har drastiskt minskat de senaste 200 åren. Inom Landsbygdsprogrammet (se kapitel "Odlingslandskapet") finns under nuvaran-

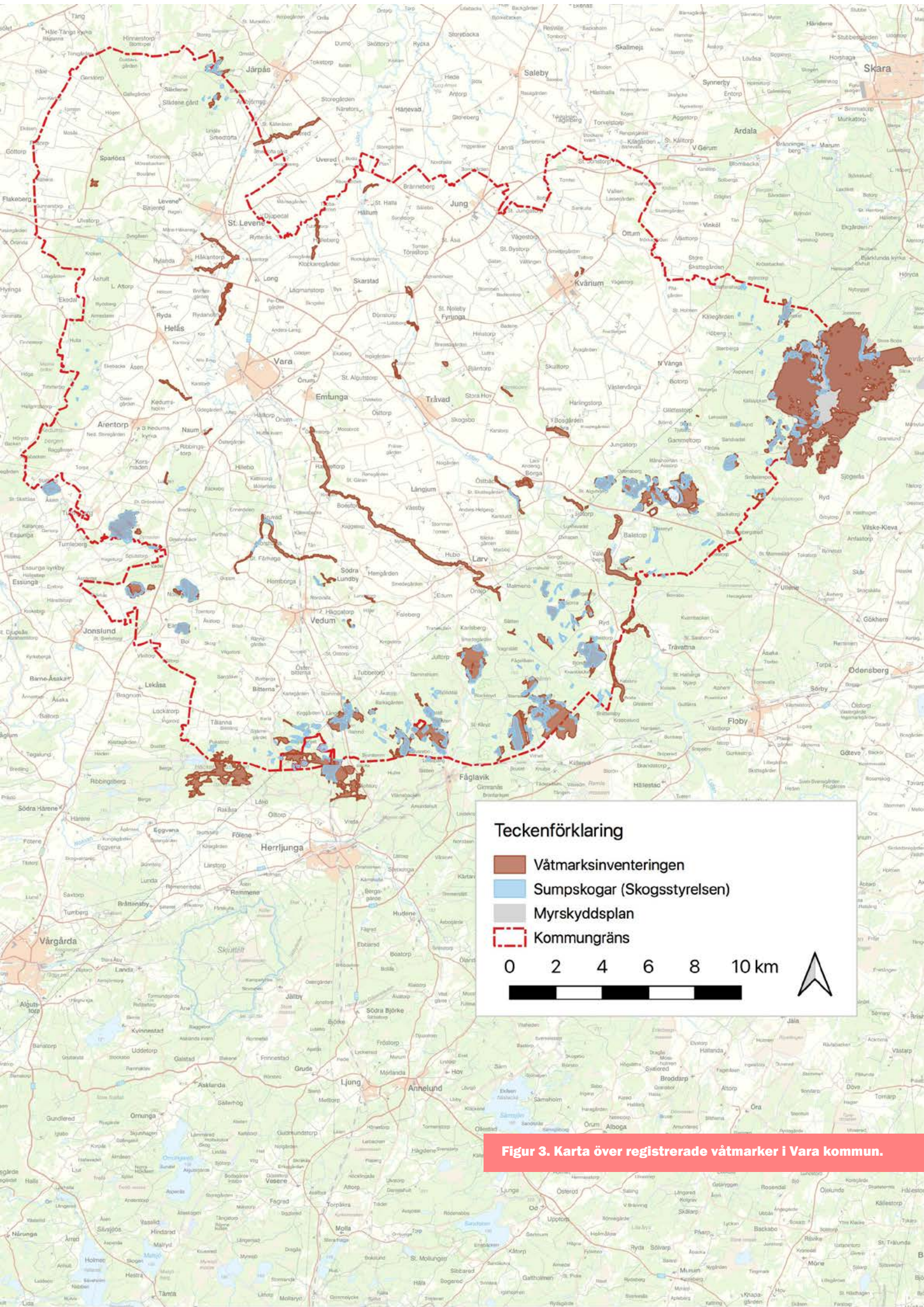
de programperiod möjlighet att söka investeringsstöd för att anlägga våtmarker och för andra vattenåtgärder. I Vara kommun saknas stora, grunda slättsjöar som Hornborgasjön i Falköping och Skara eller Hullsjön i Trollhättan och Vänersborg. Däremot finns gott om små våtmarker och småvatten i odlingslandskapet. Dessa har beskrivits mer i detalj ovan under rubriken "Sjöar, småvatten och vattendrag".

Vad behöver göras?

- Långsiktigt skydda och sköta de mest värdefulla våtmarkerna.
- Anlägga och återställa våtmarker vid strategiska platser för att minska näringsläckaget. När nya våtmarker anläggs behöver hänsyn tas till funktionen som näringsfälla samtidigt som man gör åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden.
- Öka allmänhetens kunskap om våtmarkernas värde.
- Vid planer och exploateringar behöver stor hänsyn tas till värdefulla våtmarker så att ingen negativ hydrologisk eller ekologisk påverkan sker.

Vad kan kommunen göra?

- Ta hänsyn till våtmarkerna vid planering, samråd och tillståndsärenden.
- Vara kommun bör ha ett bra planeringsunderlag för, och god kännedom, om kommunens våtmarker och hur de förändras över tid.
- Vara kommun bör arbeta för att arealen våtmark ökar.

Teckenförklaring

- Våtmarksinventeringen
- Sumpskogar (Skogsstyrelsen)
- Myrskyddsplan
- Kommungräns

0 2 4 6 8 10 km

Figur 3. Karta över registrerade våtmarker i Vara kommun.

Skogslandskapet

Gamla skogar har ofta höga naturvärden. Ju äldre en skog blir desto fler livsmiljöer utvecklas, och ju fler livsmiljöer desto fler ovanliga och specialiserade arter. I trädens ved lever insektslarver och svampar, i lövverket frodas fågellivet, insekts- och spindelfaunan, och på barken växer lavar och mossor.

Från att förr ha varit dominerat av odlingsmarker, betesmarker och glest betade skogar, har landskapet förändrats starkt under de senaste hundra åren. Framförallt har odlingslandskapet förändrats och skogsmarken förtätats med granskog. Detta beror främst på att skogen blivit en viktig ekonomisk resurs och att jordbruket rationaliserats. Omkring 65 procent av Sveriges yta är idag skogsmark där den största delen är brukad gran- eller tallskog. Det produktionsinriktade skogsbruket har fått till följd att lövriska skogar och gamla och döda träd har blivit alltmer ovanliga och därmed även många av de arter som är knutna till sådana miljöer. Många insekter, fåglar, mossor, lavar och svampar är beroende av just lövträd, gamla träd och död ved. Produktions- och miljömål ska idag vara likställda inom skogsbruket och skogsnäringen har huvudansvaret för att den biologiska mångfalden i skogarna bevaras.

Skogen är också en ovärderlig resurs för rekreation, friluftsliv och en rik källa till upplevelser.

Barrskog

I Vara kommun finns små bestånd med både gammal och biologiskt värdefull barrskog. Sammanhängande barrskog är den dominerande naturtypen i ett band utmed gränsen till Skara, Falköping och Herrljunga kommuner. Detta band utgör Varas huvudsakliga skogsbygder. Även längst i väster finns mindre arealer med barrskog. Runt Rösjömosse och de andra större myrarna i kommunens östra och södra delar finns gamla barrskogar som är hem för spillkråkor, orrar och andra av storskogens djur. Dessa skogar står i skarp kontrast mot slättens uppodlade åkermark. Den allra största delen av Varas barrskogsareal utgörs dock av brukade produktionsskogar.

Lövskogar

Några av kommunens skogstyper utmärker sig särskilt när det gäller biologisk mångfald till exempel ekskogar, ekhagar och ädellövskogar.

Det vanligaste och oftast mest dominanta trädet i kommunens lövskogar är eken, särskilt i bestånd vid tätorter, äldre kulturmiljöer och i betesmarker. Ekar koloniserar gärna öppen mark, till exempel gamla betesmarker, bergsluttningar med mera. Eken är vårt biologiskt viktigaste trädslag eftersom det erbjuder livsmiljöer för många arter. Naturreservatet Levene äng är det tydligaste exemplet på en mycket värdefull ekhage som utgör livsmiljö för en lång rad sällsynta och hotade organismer.

För den biologiska mångfalden är ädellövsblandskog med alm, ask, lind och lönn en annan värdefull skogstyp. I Vara kommun påträffas denna skogstyp främst i å-nära lägen utmed Lidan och Afsån samt deras biflöden. Vid Kvarnö, i närheten där Lidan rinner in i Falköpings kommun, finns ett bestånd av ädellövsblandskog med mycket högt naturvärde (klass 1).

I övrigt förekommer mindre lövskogsbestånd i gränslandet mellan den öppna slättbygden och barrskogsbältet i söder som små dungar i kulturlandskapet och som parker i anslutning till större gårdar och gods.

Till skillnad från de flesta kommuner i Västra Götalands län har det aldrig genomförts någon lövskogsinventering i Vara kommun. Detta har medfört att information om värdefulla lövskogar till stor del inte funnits tillgänglig vid framtagandet av detta naturvårdsprogram. De lövskogar som tagits med i programmet är klassade som nyckelbiotoper, ingår i naturreservat eller har identifierats i fält av Naturcentrums personal i samband med fältinventering.

Sumpskogar

Sumpskogar är våtmarker som är be vuxna med träd. Det kan röra sig om gamla tallbevuxna myrar, försumpade kulturmarker som håller på att växa igen, strandskogar eller skogskärr av olika slag. Skogsstyrelsen har gjort en översiktlig inventering av sumpskogarna. I likhet med andra skogliga värden finns sumpskogarna i Vara kommun i den

östra och södra delen. I kommunen har 246 objekt omfattande 1 229 hektar registrerats – flertalet är små objekt. Många av sumpskogarna är framtolkade från flygbilder och inte besökta i fält, därför kan en del objekt sakna naturvärden. De överlappar också till viss del de våtmarker som registrerats i kommunen genom VMI (våtmarksinventeringen).

Skyddsvärda träd

Skyddsvärda träd är särskilt grova (över en meter i diameter), gamla (över 200 år) eller håliga träd. Dessa träd har oftast ett högt naturvärde och utgör ofta livsmiljö för en lång rad sällsynta eller hotade djur, lavar, mossor och svampar. För vidare beskrivning se rubriken ”Skyddsvärda träd” under stycket om Odlingslandskapet nedan.

Nyckelbiotoper och naturvärden (SKS)

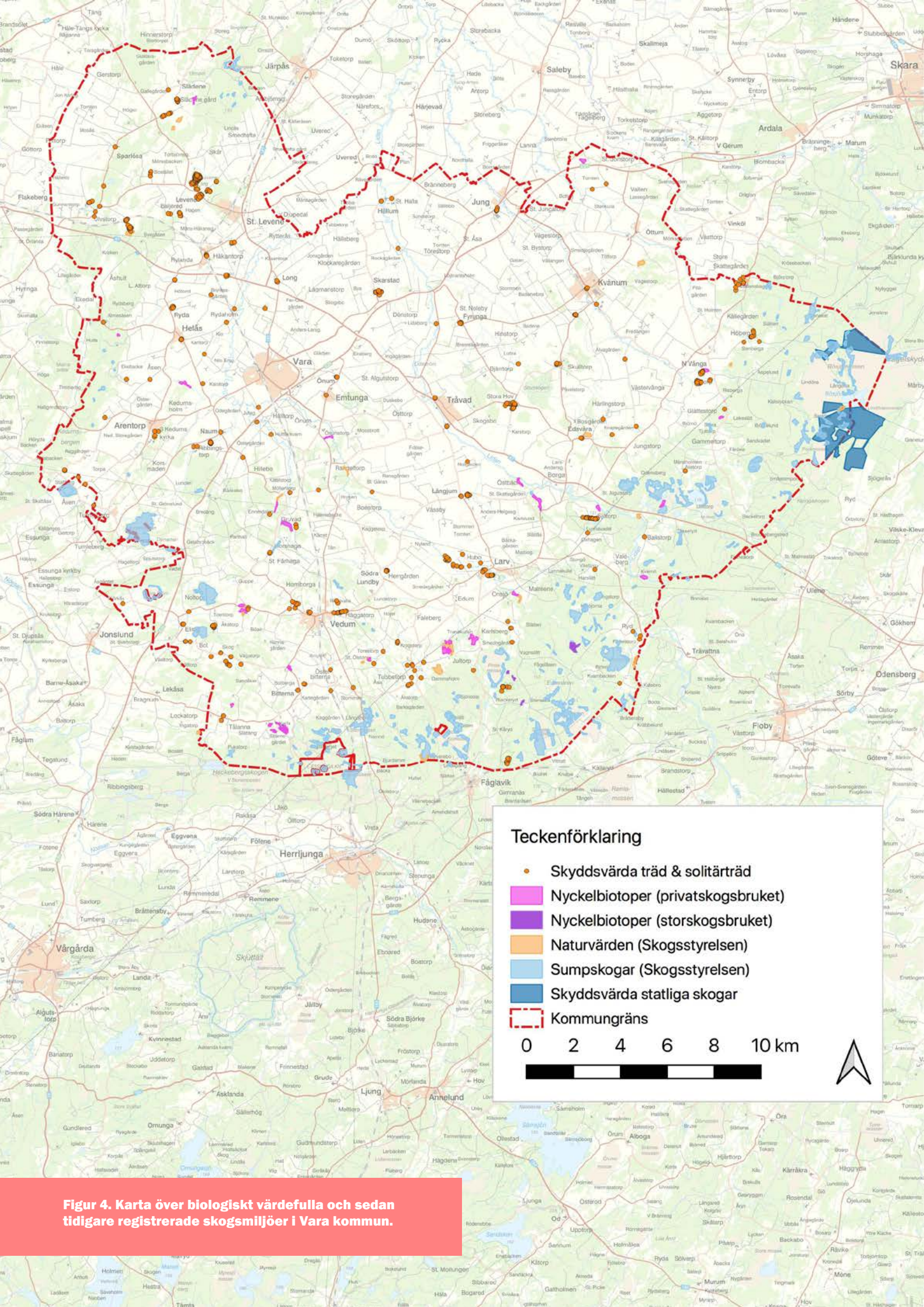
En nyckelbiotop är en livsmiljö som har en viktig roll för skogens hotade flora och fauna, här finns ofta rödlistade arter. Nyckelbiotoperna har kartlagts i hela Sverige av Skogsstyrelsen (SKS). De har inget lagligt skydd, men markägare är skyldiga att samråda med Skogsstyrelsen om åtgärder som förändrar miljön i en nyckelbiotop. Alla nyckelbiotoper har höga naturvärden och de undantas i regel från rationellt skogsbruk eftersom det kan äventyra värdena. Skogsstyrelsen har också identifierat så kallade ”naturvärden”, vilka kan liknas vid nyckelbiotoper men av något lägre kvalitet. I Vara kommun har drygt 40 nyckelbiotoper och 23 naturvärden identifierats med en sammanlagd areal om cirka 170 hektar. Nyckelbiotoperna i kommunen återfinns till stor del i eller i anslutning till den beskogade zonen utmed gränsen till grannkommunerna i öster och söder. Se kartan i figur 4.

Vad behöver göras?

- Långsiktigt skydda värdefull skogsmark genom områdesskydd, naturvårdsavtal och frivilliga antaganden.
- Säkerställa den biologiska mångfalden i skogslandskapet genom att spara och ta hänsyn till skogar med höga naturvärden och död ved.
- Värna för att skogen ska ha långsiktigt hållbara sociala, ekologiska och ekonomiska värden.

Vad kan Vara kommun göra?

- Ta hänsyn till skogar med naturvärden vid planering, samråd och tillståndsärenden.
- Verka för bevarande av skyddsvärda skogsmiljöer i samverkan med markägare.
- Öka allmänhetens kunskap och intresse för skogen och dess naturvärden.

Teckenförklaring

- Skyddsvärda träd & solitärträd
- Nyckelbiotoper (privatskogsbruket)
- Nyckelbiotoper (storskogsbruket)
- Naturvärden (Skogsstyrelsen)
- Sumpskogar (Skogsstyrelsen)
- Skyddsvärda statliga skogar
- Kommungräns

0 2 4 6 8 10 km

Figur 4. Karta över biologiskt värdefulla och sedan tidigare registrerade skogsmiljöer i Vara kommun.

Odlingslandskapet

Jordbrukets viktigaste funktion är att producera livsmedel. Under de årtusenden som jordbruk bedrivits i vårt land har de olika brukningsformerna skapat nya naturtyper, som i sin tur genererat en stor biologisk och kulturhistorisk mångfald. Många brukningssätt och naturtyper har rationaliserats bort, vilket utarmat mångfalden och spåren av historien. Att återskapa, nyskapa och bevara ålderdomliga värden är idag en viktig uppgift där jordbrukaren är den centrala aktören. Jordbrukare kan få miljöersättning om man vårdar och utvecklar odlingslandskapet, men dessa ersättningar är generellt för låga för att täcka hela kostnaden för åtgärderna. Det gör en engagerad jordbrukare ännu viktigare då det kräver en investering som kan påverka avkastningen för denne. Det krävs stora insatser för att rädda de arter och miljöer som hör hemma i odlingslandskapet.

Många av våra ovanliga eller rödlistade arter är knutna till de livsmiljöer som det ålderdomliga jordbruket skapat, till exempel slätterängar, naturbetesmarker, gamla grova träd, små vattendrag, öppna diken och åkerholmar. Sådana naturtyper var mycket vanligare förr.

De naturliga betesmarkerna och ängarna tillhör de viktigaste naturtyperna för odlingslandskapets biologiska mångfald där betesdjuren är en avgörande faktor för bevarandet av värdena.

Ängen är en ogödslad slättermark där bonden förr hämtade vinterfoder till sina djur. Ängen har en unik artrikedom som är beroende av årligen återkommande hävd med lieslätter, höskörd och efterbete. I Sverige finns det endast något tusental hektar kvar av detta markslag som har präglat det svenska odlingslandskapet under åtminstone ett par tusen år. I Västra Götaland finns ett hundratal ängar som omfattar ungefär lika många hektar. I Vara kommun finns idag bara sju ängar med en sammanlagd yta av 2,7 hektar enligt ängs- och betesmarksinventeringen som genomfördes 2002. Ängen är en av landets mest hotade naturtyp.

Odlingslandskapet innefattar även åkrar och andra kringliggande marker.

Betesmarker

Betesmarkerna är näst efter ängarna det viktigaste markslaget i odlingslandskapet när det gäller biologisk mångfald. Naturbetesmarker är mycket artrika och välskött sådana marker har nationell bevarandestatus. Under ängs- och betesmarksinventeringen, som genomfördes i början av 2000-talet, registrerades i kommunen 156 marker med höga naturvärden knutna till beteshävd, omfattande totalt 521 hektar (0,7 procent av kommunens yta). Till detta kommer områden som saknade hävd och registrerades som ”restaurerbara”.

Backsippan är en karaktärsart i Vara. Det är en minskande art men som fortfarande har ett par starka förekomster i kommunen, bland annat vid Karla söder om Bitterna kyrka.

Småbiotoper

Begreppet småbiotoper används om mindre naturmiljöer som åkerholmar, stenmurar, odlingsrösen, öppna diken, källor, småvatten och alléer och omfattas av det generella biotopskyddet. Läs mer om generella biotopskydd under rubriken ”Skyddad natur – miljöbalken och frivilliga avtal”.

Åkerholmar har i regel varit ängs- eller betesmarker och kan därför hysa en rik flora, men de erbjuder också skydd och boplatser för olika djur. Stenmurar och odlingsrösen är spår från äldre tiders odling och utgör skydd för ormar, ödlor, insekter och fåglar. Vatten är mycket viktigt i landskapet, men dessvärre en bristvara som är livsnödvändig för grodor, salamandrar och en mängd småkryp. Alléernas gamla ihåliga träd är värdefulla för fåglar, fladdermöss, sällsynta insekter och lavar. I Vara kommun är de vanligast

förekommande småbiotoperna stenmurar, åkerholmar, öppna diken och småvatten. De småbiotoper som vi idag ser i landskapet utgör en bråkdel jämfört med äldre tider, därför behövs extra stor hänsyn till dessa miljöer.

Skyddsvärda träd

Tillsammans med ängar och naturbetesmarker utgör gamla träd de mest artrika och hotade miljöerna i odlingslandskapet. Det rör sig om gamla grova ekar, hamlade lövträd, vårdträd och alléträd. Gamla och grova träd är fascinerande i sig, men utgör också en värdefull livsmiljö för många djur och växter.

De flesta skyddsvärda träd har uppstått i odlingslandskapet. De grova träden har så många hotade arter knutna till sig att Naturvårdsverket upprättat ett särskilt åtgärdsprogram för ”särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet”. Ett sådant träd är över en meter i diameter i brösthöjd, mer än 200 år gammal eller ett hålträd med en diameter över 40 cm. Åtgärdsprogrammet har sammanställts av experter och i den finns förslag på åtgärder på nationell, regional och lokal nivå.

Kartläggningen av kommunens skyddsvärda träd i både skogs- och odlingslandskapet (se figur 5), visar att det finns 670 träd, av vilka 384 är att betrakta som ”jätteträd” med en diameter över en meter. Resterande träd utgörs av hålträd, träd som nästan kan betraktas som jätteträd och gamla träd (mer än 140 eller 200 år beroende på trädslag). Störst förekomst av särskilt skyddsvärda träd finns kring Levene äng men även vid bland annat Stora Hov, Staffans-hagen och i omgivningarna runt Larv.

Vilda pollinatörer

Insekters pollinering av blommor är en central och helt ovärderlig ekosystemtjänst för jordbruket och vår matproduktion och helt avgörande för alla naturliga ekosystem. All frukt och en stor del av de grönsaker vi äter är resultatet av pollinerande insekters arbete. En värld utan pollinerande insekter är svår att ens föreställa sig. Dessvärre syns alltmer tecken på att antalet pollinerande insekter minskar och får det svårare i vårt moderna landskap. Detta beror främst på användningen av bekämpningsmedel, brist på mat i form av pollen- och nektarrika blommor och att deras möjligheter att hitta bostad minskar.

Det är viktigt att vi tar hänsyn till de pollinerande insekterna när vi planerar och nyttjar markerna. När det gäller möjlighet att gynna vilda pollinatörer i Västra Götalands län har Vara kommun en central roll på grund av sitt värdefulla odlingslandskap med blomrik flora och mångfald av småbiotoper som är gynnsamma för insekter. Vidare finns det gott om artrika välgkanter i kommunen, som med sin blomrikedom delvis ersatt de tidigare ängsmarkernas roll som födoresurser för insekter. De ängs- och betesmarker som fortfarande betas och hävdas är mycket viktiga i arbetet med att bevara ett rikt insektsliv och säkerställa pollineringen även i framtiden. På kartan i figur 5 visas de skikt som tydligast redovisar ytor och miljöer av central betydelse för pollinerande insekter i Vara kommun.

Bidrag för skötsel och utbildning

Länsstyrelsen erbjuder miljöersättningar genom Landsbygdsprogrammet samt rådgivning om skötsel av odlingslandskapets natur- och kulturmiljöer. Det gäller till exempel ängar och betesmarker, småbiotoper, ekologisk produktion, bevarande av äldre byggnader, gamla husdjursraser med mera. Utöver miljöersättningar finns särskild ersättning för skötsel av skyddade områden/naturreservat och Natura 2000-områden, lokala naturvårdssatsningar (LONA) med mera. De olika ersättningsformerna administreras av länsstyrelsen, Jordbruksverket och till viss del av kommunerna. Ersättningarna kan komma att ändras.

Kommunen kan spela en viktig roll genom att sprida information och ta initiativ och stötta lokala projekt.

Vad behöver göras?

- Arealen slåtterängar och naturbetesmarker behöver öka för att rädda hotade arter som är knutna dit.
- En större variation i odlingslandskapet behöver skapas om den biologiska mångfalden ska kunna bevaras. Detta kan göras genom att bevara, nyskapa och sköta småbiotoper som stenmurar, dikes- och åkerrennar, odlingsrösen, hamlade träd och alléer.

Vad kan Vara kommun göra?

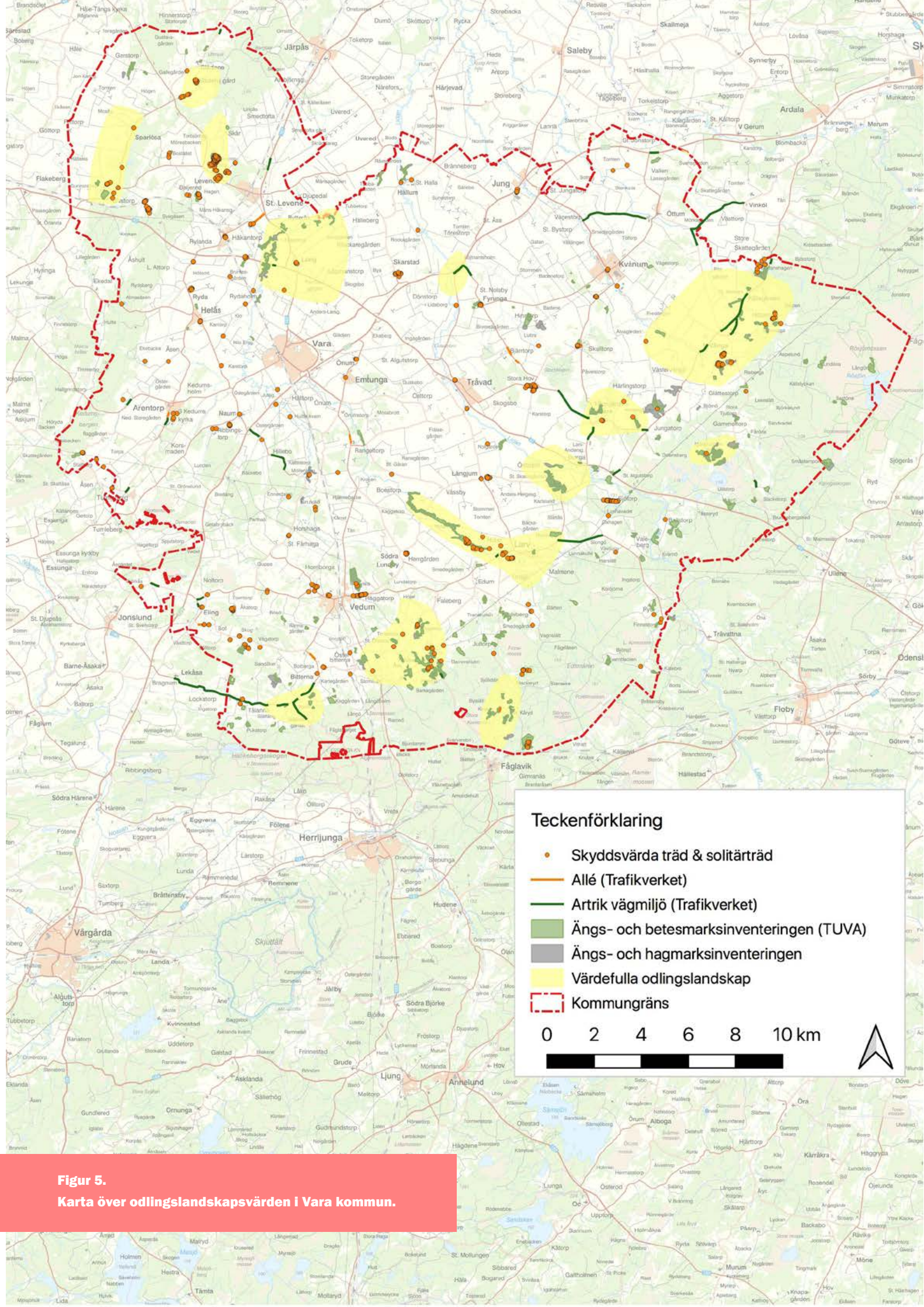
- Ta särskild hänsyn till ängs- och hagmarker samt småbiotoper vid planering, samråd och tillståndsgivningen.
- Ha ett bra planeringsunderlag för, och god kunskap om, kommunens odlingslandskap och dess naturvärden.
- Bevara och utveckla bestånd av skyddsvärda träd, särskilt inom tätortsmiljön.
- Öka medvetenheten inom Vara kommun om betydelsen av lokala livsmedel och deras betydelse för den lokala biologiska mångfalden.
- Aktivt arbeta för att säkerställa fortsatt hävd i de mest värdefulla ängs- och betesmarkerna i kommunen, samt att stödja hävden av äldre markslag till exempel slåtterängar och traditionellt skötta åkrar.
- Ha en dialog och samarbete med markägare och olika aktörer.
- Förvalta artrika vägkanter på ett sätt som bevarar och utvecklar värdena.
- Uppmuntra till att fler sår in blomstrimmor i sina marker för att gynna pollinatörer och biologisk mångfald.

Naturbetesmark i Afsåns dalgång.

Stenig naturbetesmark med fristående ekar strax söder om Vedum. Flera av naturbetesmarkerna i Vara kommun har stora biologiska värden. I dessa miljöer finns en rik mångfald av blommor och svampar.

Teckenförklaring

- Skyddsvärda träd & solitärträd
- Allé (Trafikverket)
- Artrik vägmiljö (Trafikverket)
- Ängs- och betesmarksinventeringen (TUVA)
- Ängs- och hagmarksinventeringen
- Värdefulla odlingslandskap
- Kommungräns

0 2 4 6 8 10 km

Figur 5.
Karta över odlingslandskapvärden i Vara kommun.

Växt- och djurlivet

Begreppet “biologisk mångfald” innebär variationsrikedom av arter. Den biologiska mångfalden omfattar alla de vanliga djur och växter som finns runt omkring oss i vår vardag och alla de arter som är så ovanliga att vi troligen aldrig kommer att träffa på dem. Biologisk mångfald innefattar också den mosaik av naturtyper och livsmiljöer som finns i landskapet som omfattar stadslandskapet, odlad mark, vattendrag, sjöar, våtmarker och skogar. Att det sker en omfattande och kontinuerlig förlust av livsmiljöer och arter, både nära och fjärran, är ett faktum och ett av vår tids största miljöproblem. Många forskare är eniga om att vi är på väg in i en sjätte massutrotning av arter. Den senaste massutrotningen var dinosauriernas utdöende för 65 miljoner år sedan.

Många arter är knutna till gamla skogar eller åldriga kulturmiljöer som till exempel slätterängar. Sådana livsmiljöer kan vara svåra eller till och med omöjliga att återskapa om de förstörs. Dessa miljöer är också ofta väldigt artrika och finns kvar som öar i ett utarmat landskap. När dessa livsmiljöer försvinner har organismerna ingenstans att ta vägen, vilket kan leda till att de dör ut. Sverige är glesbefolkat med förhållandevis mycket oexploaterade miljöer kvar och har därmed goda förutsättningar att bevara populationer av arter som håller på att försvinna i resten av världen. För att göra det behöver vi ta ansvar för dessa arter både nationellt, regionalt och lokalt.

I Vara kommun finns värdefull natur och flera ovanliga eller hotade arter. För att bevara deras möjligheter att överleva behövs åtgärder av olika slag. Främst kan det handla om skydd av naturområden men också om aktiva skötselåtgärder. I vardagslandskapet krävs stor hänsyn där de som är verksamma inom skogs- och jordbruket har ett särskilt stort ansvar. Vara kommun bär ett stort ansvar för mångfalden i landskapet, både som markägare och som ytterst ansvarig för samhällsplaneringen. Viktiga åtgärder kan vara att skydda speciellt värdefulla områden som kommunala naturreservat. Insatser som att tillhandahålla arbetslag för praktiska naturvårdsåtgärder är också mycket betydelsefulla liksom att planera för att bygga in och utveckla värdefull natur i bebyggelse och annan infrastruktur.

Invasiva arter

Ett av de hot som den biologiska mångfalden står inför är utbredningen av främmande arter, varav en del kallas för invasiva arter. Invasiva växt- eller djurarter är arter som kommit till nya områden med hjälp av människor, både avsiktligt och oavsiktligt. De sprider sig snabbt och konkurrerar ut naturligt förekommande arter. Många invasiva arter är vackra och gör till synes ingen skada men är mycket svåra att bli av med när de väl etablerat sig. För vissa invasiva växtarter på land eller i vatten kan minsta rot- eller växtfragment som lämnas kvar ge upphov till en ny planta. Många invasiva arter är till exempel trädgårdsväxter som har spridit sig från trädgårdar, dammar eller från olagliga växtavfallstippar i villaområdets närmatur. När en sådan art breder ut sig kan den orsaka stora problem för den biologiska mångfalden, fisket och skogs- och jordbruket. Invasiva främmande arter innebär ofta stora kostnader för samhället.

Några av de mest invasiva främmande arterna finns upptagna på en lista i ett EU-direktiv, det vill säga en EU-lag. Dessa arter är förbjudna att importera, sälja, odla, föda upp, transportera, använda, byta, släppa ut i naturen eller hålla som husdjur. EU-listan uppdateras vartefter nya arter upptäcks eller kunskapen om dessa ökar.

Det finns även arter som inte är ett hot på EU-nivå, men som gör stor skada i Sverige. Från och med den 1 januari 2019 började en svensk förordning om invasiva arter att gälla. Förordningen ger vägledning till svenska myndigheter om ansvar och roller i arbetet med bekämpning av invasiva arter. Den reglerar också hur en nationell lista över invasiva arter ska tas fram.

Hotade och rödlistade arter

Cirka fem procent, eller 4 746 arter av Sveriges djur, växter och svampar är så hotade att de riskerar att dö ut (Artdatabanken, 2020). Deras livsmiljöer har påverkats av miljöförstörelse och av att jordbruket, skogsbruket och fisket har rationaliserats. Sverige tar liksom många andra länder fram rödlistor över hotade och sällsynta växt- och djurarter. I rödlistorna grupperas arterna efter hur stor risken är för att de dör ut. Kategorierna presenteras nedan. I Vara kommun har drygt 160 rödlistade arter påträffats, varav cirka 155 under de senaste 30 åren.

En lista över de arter som påträffats i kommunen och vilken hotkategori de tillhör, presenteras i bilaga 3.

De rödlistade arterna delas in i olika så kallade hotkategorier utifrån hur stor risk de löper att dö ut från ett land. Följande hotkategorier förekommer i den svenska rödlistan:

Hotkategorier

RE – Nationellt utdöd (Regionally Extinct)

CR – Akut hotad (Critically Endangered)

EN – Starkt hotad (Endangered)

VU – Sårbar (Vulnerable)

NT – Nära hotad (Near Threatened)

DD – Kunskapsbrist (Data Deficient)

Skyddade arter

Förutom de rödlistade arterna finns cirka 50 skyddade arter i Vara kommun (fridlysta, upptagna i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv). Dessa presenteras tillsammans med de rödlistade arterna i bilaga 3.

Arter med särskilda åtgärdsprogram – ÅGP

Flera av de rödlistade arter som finns i Vara kommun finns också upptagna på Naturvårdsverkets förteckning över arter som inte kan bevaras med ”vanliga” bevarandeinsatser som naturreservat, allmänna hänsynstaganden, nyckelbiotoper eller miljöersättningar inom lantbruket. Särskilda insatser behövs för att dessa arter ska överleva långsiktigt. Därför har regeringen gett Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram särskilda åtgärdsprogram. De flesta program behandlar enskilda arter men några berör flera arter eller hela livsmiljöer. Totalt omfattar satsningen drygt 200 program och över 500 arter. I Vara kommun har 14 arter som omfattas av fastställda åtgärdsprogram noterats. Exempel på arter med särskilda åtgärdsprogram och som har viktiga förekomster i Vara kommun förtecknas nedan.

- Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd
- Åtgärdsprogram för bevarande av större vattensalamander och dess livsmiljöer
- Åtgärdsprogram för låsbräknar i hävdade marker 2014–2018. Topplåsbräken (*Botrychium lanceolatum*), nordlåsbräken (*B. boreale*), rutlåsbräken (*B. matricariifolium*)
- Åtgärdsprogram för bevarandet av hotade åkerogräs
- Åtgärdsprogram för alkonblåvinge och klockgentiana 2007–2011
- Åtgärdsprogram för mosippa 2016–2020
- Åtgärdsprogram för vildbin och småfjärilar på torräng 2011–2016

Ansvarsarter och symbolarter i Vara kommun

Ansvarsarter är sådana arter som har en betydande del av sin totala population inom ett begränsat geografiskt område. Den nation, region eller kommun som hyser en stor andel av en population kan sägas ha ett särskilt ansvar för artens bevarande. Några få av arterna på den nationella rödlistan har särskilt stora förekomster inom Vara kommun.

Med symbolart menas en art som är karakteristisk för en region, karismatisk och välkänd. Symbolarter kan användas för att på ett bra sätt kunna kommunicera frågor kring biologisk mångfald.

Fyra arter föreslås representera kommunens biologiska mångfald, antingen som ansvarsarter genom sina unika förekomster och nationella hotbild, eller som så kallade symbolarter för att de är omtyckta eller typiska för naturen i Vara kommun. De arter som valts som ansvarsarter är forsmissa *Cinclidotus fontinaloides* och rotröksvamp *Lycoperdon radicum*. Som symbolarter har backsippa *Pulsatilla vulgaris* och tofsvipa *Vanellus vanellus* valts ut.

Ansvarsarter

Forsmossa *Cinclidotus fontinaloides* – nära hotad (NT)

Forsmossan är en mörkgrön, upp till 10 cm lång mossa som ger ett lite rufsigt intryck. Den växer på stenar, fundament och trädbaser precis i nivå med vattenytan i rinnande vatten. Lidans vattensystem är ett av artens viktigaste kärnområden i Sverige. I Lidan är den stundtals mycket allmän, särskilt på platser där vattnet forsar över stenar och hållar, till exempel vid Kvarnö, Brokvarn och Knutkvarnen. Totalt har den noterats på cirka 10 olika platser i kommunen. Forsmossan är rödlistad i kategorin Nära hotad (NT) och förutom i Lidan förekommer den lokalt i Östergötland och sällsynt i Skåne, på Öland och Gotland. Vara kommun har ett nationellt ansvar för forsmossan.

Forsmossan är en sällsynt och märklig art som har stora delar av sin svenska förekomst i just Vara kommun. Kommunen har därför ett särskilt ansvar för att bevara forsmossan i landet.

Rotröksvamp *Lycoperdon radicum* – starkt hotad (EN)

Detta är en extremt sällsynt svamp som endast har tre kända förekomster i Sverige, varav en är en sandig betesmark vid Backavallen nordost om Larv. Rotröksvampen är nationellt rödlistad som Starkt hotad (EN). Eftersom den är så ovanlig är dess krav på sin livsmiljö relativt dåligt kända men den verkar behöva sandig mark som helst betas. I övriga Europa finns endast ett 20-tal fynd av arten. Vara kommun har i egenskap av en av ytterst få växtplatser för rotröksvampen ett särskilt ansvar för artens fortlevnad i såväl Sverige som resten av Europa.

Symbolarter

Backsippa *Pulsatilla vulgaris* – sårbar (VU)

Backsippan är en välkänd och uppskattad växt som med sina stora blålila blommor hälsar vårens ankomst och vittnar om äldre tiders kulturlandskap. Arten har kraftigt gått tillbaka till följd av jordbrukets rationalisering och är i dag klassad som Sårbar (VU) i den nationella rödlistan. I Vara kommun finns den fortfarande kvar på drygt 30 olika platser, företrädesvis i magra naturbetesmarker. Den sandiga betesmarken vid Backavallen är en av backsippas starkaste fästen i Vara, där den fortfarande kan blomma i tusental. Backsippan är en utmärkt symbolart för Vara eftersom kommunen fortfarande hyser några av dess största förekomster i länet och är uppskattad av många.

Backsippan är en bra symbolart för en jordbruksbyggd som Vara. Den trivs i det äldre, småbrutna odlingslandskapet med torrbackar och naturbetesmarker. I Vara kommun har den fortfarande flera starka fästen.

Tofsvipa *Vanellus vanellus* – sårbar (VU)

Tofsvipan är genom sitt märkliga läte och halsbrytande flyguppvisningar en av jordbrukslandskapets mest karismatiska fågelarter. Den häckar på åkrar och fält, gärna i anslutning till små våtmarker och är väl spridd i Vara kommun. Arten har minskat kraftigt under de senaste decennierna och blev 2020 upptagen på den svenska rödlistan i kategorin sårbar. Tofsvipan är en bra symbolart för Vara kommun genom att den är så tydligt knuten till jordbrukslandskapet och att den häckar spritt i hela kommunen. Många Varabor har säkerligen stött på den under sina vårpromenader.

Vad behöver göras?

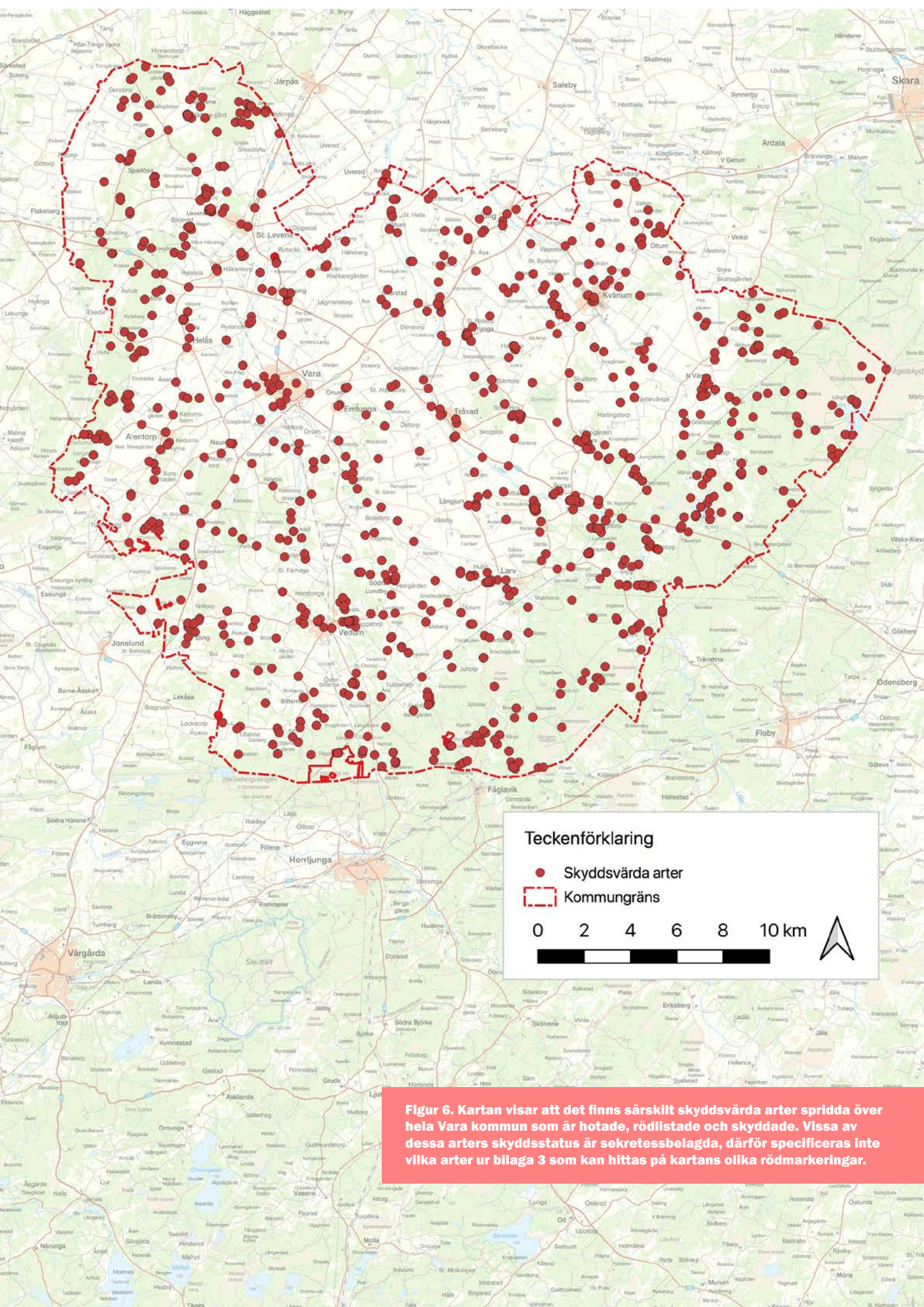
- Förlusten av biologisk mångfald behöver hindras.
- Andelen hotade arter behöver minska.
- Våra rika biologiska tillgångar behöver användas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Vad kan kommunen göra?

- Ta särskild hänsyn till de ansvarsarter som är utmärkande för kommunen och utsedda genom Naturvårdsprogrammet.
- Vid planering, samråd och tillståndsärenden bör områden med höga naturvärden och punktojekt med rödlistade arter så långt som möjligt bevaras.
- Ha god kännedom om kommunens hotade och skyddade arter.
- Motverka spridning av invasiva arter.
- Vara kommun bör ha som målsättning att inga arter ska försvinna från kommunen.
- Arbeta för stärkt samverkan mellan kommunen, länsstyrelsen och ideella organisationer när det gäller bevarandet av och hänsynstagande till rödlistade och skyddade arter inom kommunen.
- Aktivt arbeta med åtgärder, information och aktiviteter kring de utpekade symbol- och ansvarsarterna.
- Genomföra inventeringar av artgrupper vars förekomst är dåligt känd i kommunen, till exempel groddjur.
- Ha en dialog och samverkan med berörda markägare och olika aktörer.

Tofsvipan häckar över hela kommunen.

Teckenförklaring

- Skyddsvärda arter
- Kommungräns

0 2 4 6 8 10 km

Figur 6. Kartan visar att det finns särskilt skyddsvärda arter spridda över hela Vara kommun som är hotade, rödlistade och skyddade. Vissa av dessa arters skyddsstatus är sekretessbelagda, därför specificeras inte vilka arter ur bilaga 3 som kan hittas på kartans olika rödmarkeringar.

Friluftsliv, hälsa och ekosystemtjänster

En skogspromenad, en liten stunds vila i en blommande ängsbacke, en fisketur eller en stillsam paddling i ett vattendrag. Vistelser i naturen har positiva effekter på vårt välbefinnande. Det kan tyckas självklart, men det är först de senaste åren som man vetenskapligt börjat studera varför vi mår bra av att vistas i naturen. En viktig aspekt för att uppnå den lugnande, stärkande och läkande effekt som naturen har, är att det ska vara lätt att ta sig till variationsrika och stimulerande naturmiljöer. Studier visar att ju närmare ett grönområde man bor, desto oftare besöker man det. Människor som ofta besöker ett grönområde känner sig mindre stressade.

Friluftslivet ger oss hälsa, naturförståelse och regional utveckling. Det är utgångspunkten för de tio friluftsmål som regeringen beslutade om i december 2012. De tio målen är:

- Tillgänglig natur för alla
- Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet
- Allemansrätten
- Tillgång till natur för friluftsliv
- Attraktiv tätortsnära natur
- Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
- Skyddade områden som resurs för friluftslivet
- Ett rikt friluftsliv i skolan
- God kunskap om friluftslivet
- Friluftsliv för god hälsa

Friluftslivsmålen handlar om att utveckla och bedriva åtgärder för att förutsättningarna för friluftslivsutövandet ska förbättras.

Vara kommun är en landsbygdskommun där odlad åkermark dominerar landskapet. Därmed är det viktigt att bevara den skog och de grönområden som finns i kommunen för att tillgängliggöra naturen för besökare. I svenska tätorter finns ett generellt växande problem att motions- och rekreationsområden försvinner till förmån för bostäder och annan byggnation. När städer förtätas försvinner de öppna och gröna ytorna. Det bör säkerställas att kommuninvånarna har tillgång till motions- och rekreationsområden i tätorterna.

Naturresevatet Levene äng är ett populärt utflyktsmål för såväl inbitna botaniker som för den bredare allmänheten. Kommunens egna naturresevat Ranahult är ett besöksvänligt område även om det ligger en bit från kommunens tätorter. I dagsläget är det ofta föreningar som handhar uppdraget för skötsel av kommunens friluftsområden, naturresevat och badplatser.

Vård och utveckling av de naturmiljöer som finns i kommunen är betydelsefullt för friluftslivet. Det är viktigt att informera invånare och tillfälliga gäster om att dessa kvaliteter finns och hur man når dit, för att möjliggöra rekreation och främja en aktiv och meningsfull fritid. Naturturismen är en viktig, expansiv och ekonomiskt betydelsefull verksamhet som kan utvecklas till att bli en viktig sysselsättning för många människor. Nyttjandet kan dock medföra konflikter med känsliga naturvärden då alla områden inte är lämpliga för friluftsliv. Det är därför viktigt att planera för ett långsiktigt och hållbart nyttjande av kommunens naturmiljöer.

Ekosystemtjänster

Begreppet ekosystemtjänster används för att på olika sätt visa den nytta som människor har av olika processer i naturen. Ekosystemen bidrar med flera viktiga tjänster till människan. Naturen renar luft och vatten, ger gynnsamt lokalklimat, ökad hälsa, klimatanpassning, bullerdämpning och möjlighet till närodlat mat. Tätorternas grönområden konkurrerar ofta med behovet av bostäder och vägar. Däremot bidrar parker och grönområden till ett gott klimat med renare luft och jämnare temperatur. Gräsmattor och andra mjuka marktytor renar regn- och smältvatten. Träd och buskar tar hand om ökad nederbörd, minskar bullernivåer och är boplatser för växter och djur. Bin, humlor och andra insekter pollinerar våra grödor.

Dessa ekosystemtjänster är helt avgörande för vår civilisations framtid men trots det tenderar vi att ta dem för givna. Ekosystemtjänsterna behöver vårdas och bli en självklar del i den kommunala planeringen.

Vad behöver göras?

- Säkerställa tillgången till tätortsnära och andra naturområden för rekreation, utomhuspedagogik och sociala ändamål.
- Arbeta för att upprätthålla stabila ekosystem och förstärka ekosystemtjänster.

Vad kan Vara kommun göra?

- Bevara och utveckla tätortsnära grönområden.
- Utveckla besöksnäringen och möjligheterna till friluftsliv i kommunen.
- Bidra till ökad kunskap om kommunens natur- och friluftsvärden.
- Säkerställa fortsatt skötsel av kommunala friluftsområden och naturreservat.
- Kartlägga ekosystemtjänster som finns i kommunen.
- Höja kunskapsnivån om allemansrätten med tillhörande rättigheter och skyldigheter.

Utmed Lidans forssträckor vid Kvarnö, i kommunens sydöstligast del, finns frodiga lövskogar med en stor artrikedom.

Skyddad natur – miljöbalken och frivilliga avtal

Det finns många olika lagskydd för värdefull natur. De olika skyddsformerna redovisas kortfattat i detta avsnitt. Skyddade områden i Vara kommun presenteras i detalj i bilaga 4.

Naturreservat

Naturreservat bildas enligt miljöbalken med ”syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.” (7 kap, 4 § MB)

Länsstyrelserna och kommunerna kan bilda naturreservat. Naturreservat kan bildas på mark som ägs av staten, kommuner, bolag, enskilda personer, med flera. Markägarna ersätts för intrånget, alternativt köper staten eller kommunen marken innan reservatet bildas.

Reservat används för att skydda olika typer av natur, och det kan röra sig om allt från små växtlokaler till vidsträckta fjällområden. Våtmarker, odlingslandskap, skogar, vattenmiljöer, geologiska bildningar och tätortsnära friluftsområden kan också skyddas som reservat. Naturreservat är ett mycket starkt skydd som innefattar restriktioner och reglering av markanvändningen i ett område. Ändamål och restriktioner i reservaten framgår av särskilda beslut och skötselplan.

Ranahult är ett kommunalt naturreservat och faktiskt det första som bildades i Sverige!

I Vara kommun finns fem naturreservat enligt miljöbalken 7 kap. 4 §. Ungefär 690 hektar är skyddade som naturreservat i Vara kommun – knappt 1 procent av kommunens totala landyta.

Levene äng, strax utanför Stora Levene, är ett av kommunens fem naturreservat. De gamla och grova ekarna som växer här har en flerhundraårig historia.

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av skyddsvärda naturområden inom EU som ger ytterligare förstärkning av områdesskyddet. Natura 2000 grundar sig på EU:s Art- och habitatdirektiv och EU:s Fågeldirektiv. Bestämmelserna i direktiv genomförs i EU:s medlemsländers nationella lagstiftning. I svensk lagstiftning finns dessa bestämmelser bland annat i miljöbalken (7 kap.) och i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

De flesta Natura 2000-områden är naturreservat. Syftet är att bevara naturtyper och arter som EU-länderna har kommit överens om. För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett sådant område krävs tillstånd enligt 7 kap. 28a–29 §§ MB. Tillstånd hanteras i första hand av länsstyrelsen, men i fall då ett Natura 2000-område riskerar att skadas kan frågan föras vidare till regeringen och EU. Inom Vara kommun finns fyra Natura 2000-områden vilka omfattar hela eller delar av alla naturreservat utom Löjtnantsholm.

Naturminne

”Ett särpräglad naturföremål får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturminne, om det behöver skyddas eller vårdas särskilt.” 7 kap. 10 § MB.

Naturminnen kan liknas vid naturreservat i miniatyr. Skyddsformen tillämpas inte så ofta idag. De naturminnen som finns utgörs ofta av gamla träd eller geologiska formationer. I Vara kommun finns sju platser som innehåller ett eller flera naturminnesskyddade träd, främst gamla ekar.

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett civilrättsligt avtal mellan staten eller kommunen och markägaren i syfte att bevara och utveckla ett områdes naturvärden. Det gäller ofta mark som kräver naturvårdsanpassad skötsel. Avtalen används främst av Skogsstyrelsen på skogsmark. Dessa löper vanligen på 50 år och ska kompensera markägarens inkomstbortfall från skogsbruket. För närvarande finns det fem områden som är skyddade med naturvårdsavtal i Vara kommun.

Biotopskyddsområde

Biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § MB används för att bevara areellt sett små livsmiljöer som innehåller nationellt hotade arter och små skyddsvärda naturtyper i skogs- eller jordbrukslandskapet. Det finns två olika former av biotopskyddsområde: generell skyddade biotoper och biotoper som skyddas genom beslut i varje enskilt fall.

Biotopskyddsområden liknar naturreservat, men är mindre (ofta under fem hektar). Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller en kommun får besluta om ett område ska utgöra ett biotopskyddsområde. Beslutet gäller för det enskilda området och kan till exempel vara en äng med många djur- och växtarter. I Vara kommun finns sex sådana områden (totalt cirka 9 hektar).

Generellt biotopskydd

Det så kallade *generella biotopskyddet* omfattar småbiotoper i odlingslandskapet, till exempel öppna diken, stenmurar, alléer och åkerholmar. Det finns en mängd sådana områden eller objekt i Vara kommun. Läs mer om ”små-

biotoper” i kapitlet om odlingslandskapet. Dessa typer av biotopskydd måste dokumenteras och inventeras i utredningsskedet inför exempelvis exploateringar.

Man måste visa särskild hänsyn gentemot biotopskyddet och om åtgärder görs som påverkar biotopen behöver dispens sökas hos länsstyrelsen. Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen medge undantag från biotopskyddet i de biotoper som omfattas av det generella skyddet.

Följande sju biotoptyper är skyddade i hela landet:

- Allé
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme

Kompensation

I miljöbalken finns olika bestämmelser som ställer krav på att den som gör intrång i naturvårdsintressen ska kompensera förlusten av naturvärden. En kompensationsåtgärd kan bli nödvändig vid intrång i till exempel naturreservat, biotopskydd som alléer eller påverkan på arter som är upptagna i Artskyddsförordningen. I första hand ska skador undvikas genom god planering och anpassning av åtgärden eller verksamhetens utformning för att minimera skadan. Kompensationsåtgärder kan bli aktuellt när skador av naturvärden inte kan undvikas genom förebyggande åtgärder.

Strandskydd

Strandskyddet regleras i miljöbalkens 7 kapitel och är ett långsiktigt skydd som ska trygga allmänhetens tillgång till stränder för friluftsliv och bevara goda livsmiljöer på land och i vatten för växt- och djurliv. Strandskydd råder vid hav, samt alla insjöar och vattendrag 100 meter från strandlinjen, såvida inte utvidgat strandskydd gäller (upp till 300 meter). Strandskyddet är oftast upphävt inom

detaljplanelagt område. Inom strandskyddat område är det förbjudet att uppföra, väsentligen ändra eller förbereda för ny byggnad. Det är inte heller tillåtet att uppföra anläggningar eller utföra åtgärder som hindrar allmänhetens tillträde eller försämrar livsvillkoren för växt- och djurlivet. Kommunen är prövnings- och tillsynsmyndighet för strandskyddsärenden och länsstyrelsens uppgift är att granska kommunens beslut.

I Vara kommun omfattas cirka 80 vattenförekomster av strandskydd. Det stora flertalet är små anlagda eller naturliga dammar men strandskyddet gäller även utmed till exempel Lidan och Afsån.

Områden av riksintresse

Områden av riksintresse för naturvård ska representera huvuddragen i svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv. Områden som pekats ut som Natura 2000 områden är automatiskt område av riksintresse för naturvården. Miljöbalken kräver att områden av riksintresse för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Naturvårdsverket pekar ut dessa områden i samarbete med länsstyrelsen och kommunerna.

Kommunen kan själv föreslå nya områden. Om ett riksintresse står i konflikt med ett annat allmänt lokalt intresse ska riksintresset ges företräde eftersom det väger tyngre än allmänna lokala intressen. Kommunen ska i sin fysiska planering visa på vilket sätt riksintressena kan tillgodoses. Det är länsstyrelsen som bevakar att dessa riksintressen inte påtagligt skadas vid ny planläggning. I Vara kommun finns två områden (Rösjömosse samt delar av Lidan och Afsån) som är utpekade som riksintressen för naturvård.

Skyddade arter

Med ”skyddad art” avses en art som är upptagen i artskyddsförordningen (2007:845). I EU:s habitatdirektiv och fågeldirektiv rör det sig om arter som kräver noggrant skydd, dessa finns upptagna i habitatdirektivet bilaga 4. Arter som kräver noggrant skydd enligt nationell svensk lagstiftning, eller till följd av internationellt åtagande, ingår i begreppet fridlyst art. Skyddade arter som förekommer i Vara kommun förtecknas i bilaga 3.

För att naturvårdsarbetet ska vara effektivt och relevant är det viktigt att rätt åtgärder genomförs på rätt plats. Att genom åtgärder försöka gynna till exempel sandlevande djur och växter i ett område som helt saknar förutsättningar för dessa organismer kan lätt bli ett tomt slag i luften. Men görs samma åtgärd i en trakt där arterna och miljöerna finns kvar kan nyttan istället bli stor.

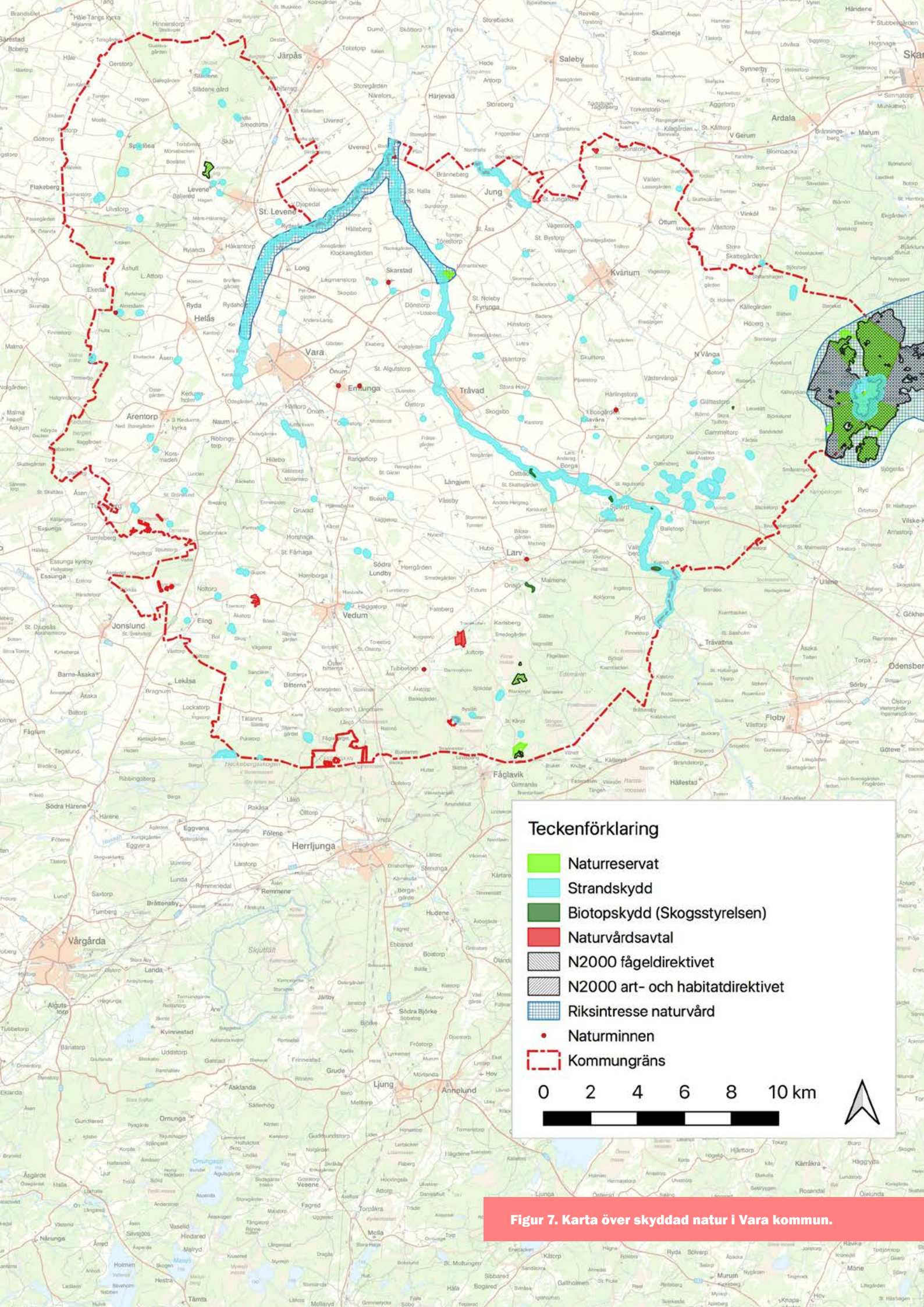
Orsaken till detta är att djur- och växtpopulationer är i ständig rörelse. Delförekomster försvinner ifrån och återkoloniserar olika biotoper i landskapet i en process som kallas metapopulationsdynamik. För att denna dynamik ska fungera krävs att det finns tillräckligt många lämpliga biotoper av en viss typ inom en viss trakt. Biotoperna behöver dessutom ligga placerade i landskapet på ett sådant avstånd till varandra att de olika arterna kan sprida sig mellan dem. Om antalet biotoper är alltför få eller om avståndet mellan dem är för långt kan vissa arter helt enkelt inte ”hoppa runt” i landskapet. I landskap som saknar vissa naturtyper eller där en viss naturtyp är mycket fragmenterad kan många av de arter som är knutna till den sortens natur inte leva i livskraftiga bestånd och naturvårdsåtgärder för dem riskerar att bli verkningslösa.

Vad behöver göras?

- Arbeta för att långsiktigt skydda värdefulla naturområden genom bildande av naturreservat eller andra skyddsformer som biotopskydd, naturminnen eller naturvårdsavtal.

Vad kan Vara kommun göra?

- Utreda områden som kan vara lämpliga för reservatsbildning eller andra skyddsformer.
- Informera om frivilliga naturvårdsavtal.
- Ha en dialog och samverkan med markägare och andra aktörer.

Teckenförklaring

- Naturreservat
- Strandskydd
- Biotopskydd (Skogsstyrelsen)
- Naturvårdsavtal
- N2000 fågeldirektivet
- N2000 art- och habitatdirektivet
- Riksintresse naturvård
- Naturminnen
- Kommungräns

0 2 4 6 8 10 km

Figur 7. Karta över skyddad natur i Vara kommun.

Grön infrastruktur och värdeetrakter

Grön infrastruktur handlar om ekologiska nätverk och innebär att arters livsmiljöer behöver vara i tillräckligt stor mängd, kvalitet och finnas tillräckligt nära varandra för att ekosystemen ska fungera. När naturmiljöer hänger samman kan djur och växter spridas i landskapet vilket stärker den biologiska mångfalden. Biologisk mångfald är en förutsättning för att vi ska kunna ta del av naturens nyttor, så kallade ekosystemtjänster.

En värdeetrakt är ett kunskaps- och planeringsunderlag som visar på särskilda ekologiska värden i landskapet. Länsstyrelsen i Västra Götaland har tagit fram värdeetraktanalyser för en rad naturtyper i länet. Dessa analyser visar vilka trakter som hyser de största sammanhängande värdena för respektive naturtyp. Lite förenklat kan man säga att analyserna utgår ifrån var det finns kluster av värdekärnor för olika slags natur. Utifrån dessa kluster tas värdeetrakter och värdenätverk fram.

Hur placerar sig Vara kommun i förhållande till dessa värdeetrakter? I figur 8–10 visas kartor med värdeetrakter för våtmarker, småvatten, gräsmarker och olika skogsbiotoper. Vissa värdeetrakter är mer relevanta ur Vara kommuns perspektiv än andra.

Stora delar av kommunen ligger inom värdeetrakten för småvatten (figur 8). Lokalt naturvårdsarbete riktat mot vatten och våtmarker blir därför extra relevant i just Vara kommun. Att sköta och anlägga våtmarker och småvatten i odlingslandskapet är sannolikt ett naturvårdsarbete som ger mycket god utdelning och bör därför prioriteras i Vara. Under rubriken ”Sjöar, småvatten och vattendrag” kan man läsa mer om Varas småvattenmiljöer.

Även värdeetrakter för olika typer av gräsmarker, bland annat betesmarker och slåtterängar, (figur 9) sammanfaller relativt väl med delar av Vara kommun, särskilt i den sydöstra och nordvästra delen. Denna bild stämmer överens med vad som framkommit om värdefulla betesmarker i sammanställningen av naturvärdesobjekt. Åtgärder för att bevara och utveckla de biologiska värdena kopplade till gräsmarker bör därför vara centrala för det lokala naturvårdsarbetet i Vara kommun.

Den sista kartan (figur 10) visar värdeetrakter för skog och värdekärnor för en rad olika skogstyper. Skogskartan står

i skarp kontrast till kartan med värdeetrakter för småvatten och visar att Vara kommun ligger så gott som helt utanför värdeetrakter för skog. Det är mycket tydligt att det kommunala naturvårdsarbetet inte bör fokusera på att utveckla de skogliga naturvärdena, möjligen med undantag för skyddsvärda träd. De få biologiskt värdefulla skogsmiljöerna som ändå finns i kommunen, blir å andra sidan desto viktigare att försöka bevara eftersom de är de enda i trakten. Skyddsvärda träd är viktiga punktobjekt både ur landskapsperspektiv där de har stor betydelse för spridning av flertalet skyddsvärda arter och i mindre skala för den biologiska mångfalden i närområdet.

Många ekosystemtjänster är beroende av ett större landskapssammanhang som sträcker sig över administrativa gränser för län och kommuner. I figur 8–10 går det att se att värdeetrakter för våtmarker, småvatten, skyddsvärda träd och olika gräsmarker med stora ekologiska värden passerar kommungränsen i samtliga riktningar. Eftersom värdeetrakter ofta sträcker sig mellan landskap och kommungränser behöver det skapas ett ökat samarbete med närliggande kommuner och olika aktörer. Kunskapen om och förståelsen av den gröna infrastrukturen behöver öka kring vilka förutsättningar ett områdes arter har för överlevnad och spridning.

Ekar i betesmark vid Månsholmen.

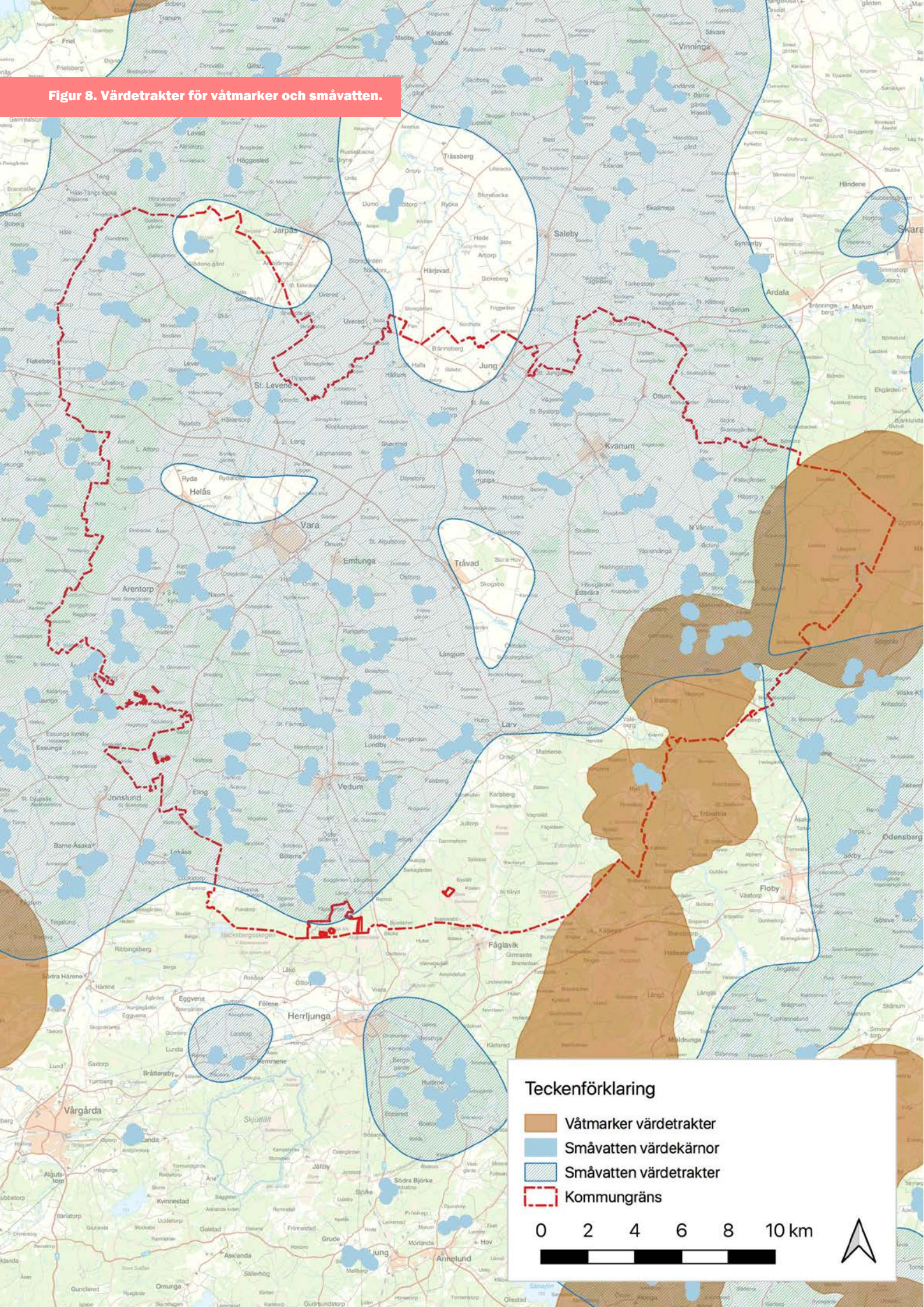
Vad behöver göras?

- Öka kunskapen om och förståelsen av den gröna infrastrukturen och värdeetrakter.
- Inkludera landskapsperspektivet vid planering och naturvårdsarbete för att skapa långsiktigt hållbara landskap.

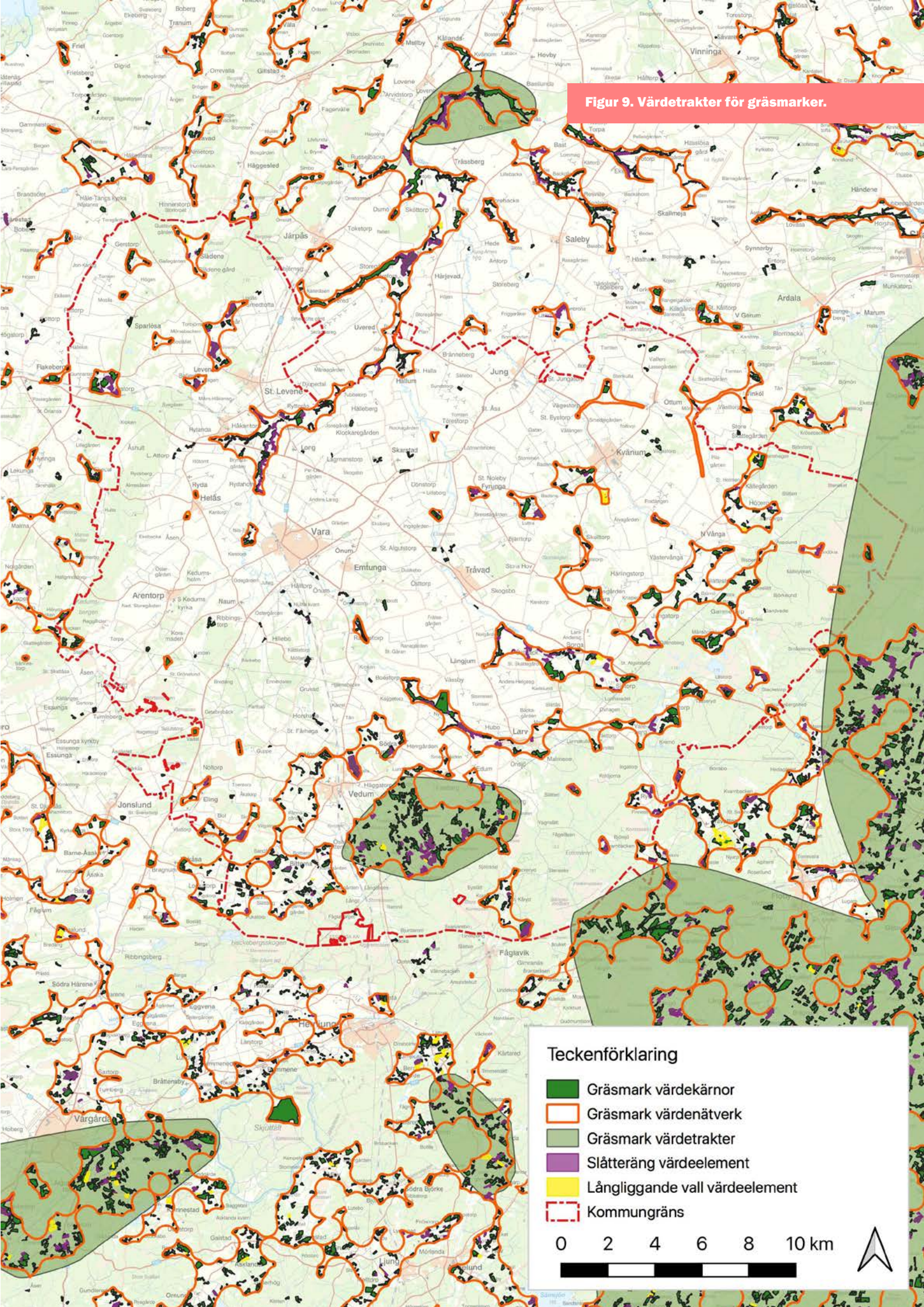
Vad kan Vara kommun göra?

- Ta hänsyn till grönstrukturen och värdeetrakter vid planering, samråd och tillståndsärenden.
- Arbeta för en helhetsbild och samordning mellan förvaltningar, olika aktörer och grannkommuner för hållbar landskapsplanering.
- Ingå och samverka i mellankommunala projekt.
- Arbeta för att bevara naturvärden vid planering och exploatering.
- Ta fram en grönstrukturplan.

Figur 8. Värdeetrakter för våtmarker och småvatten.

Figur 9. Värdeetrakter för gräsmarker.

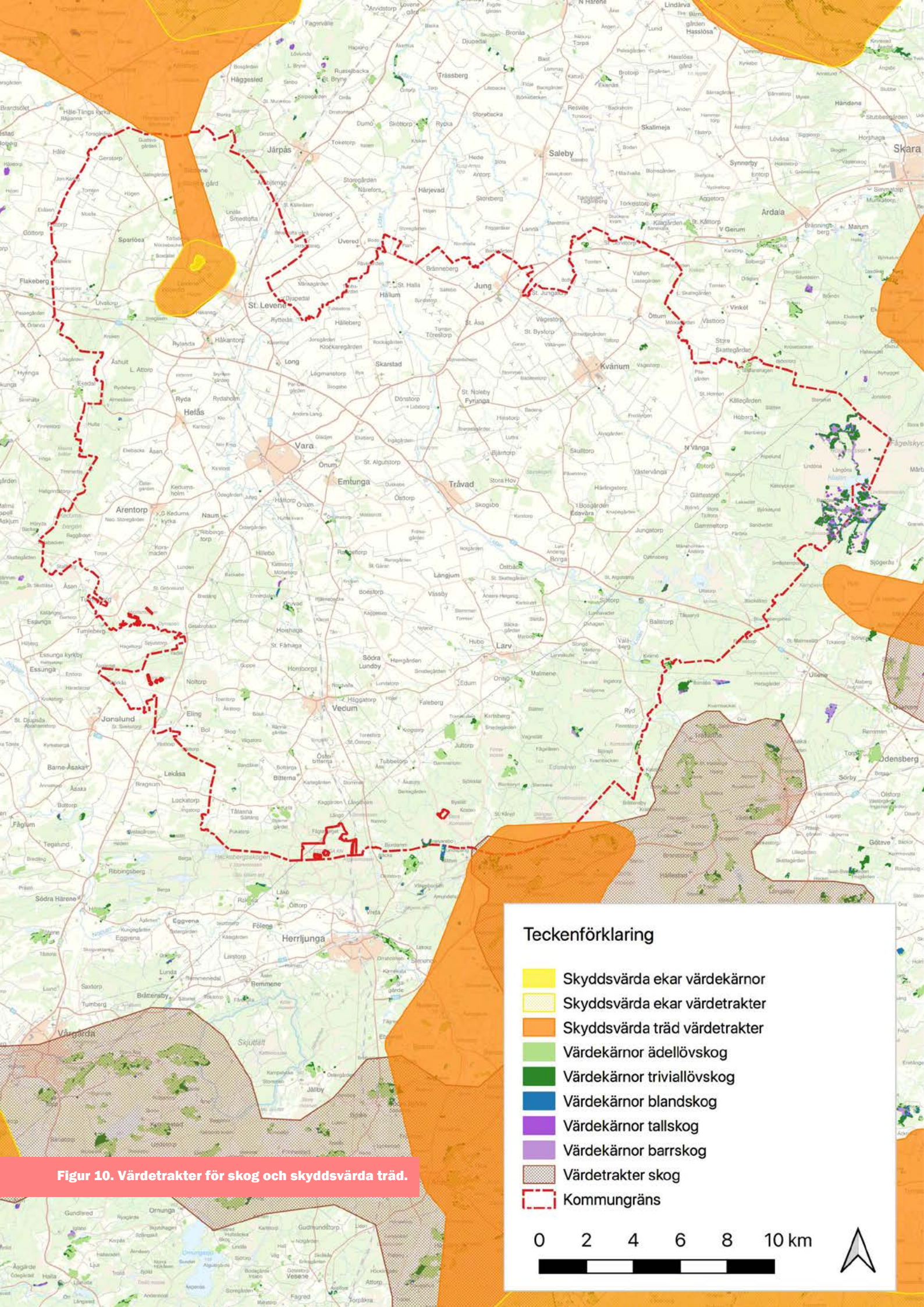

Teckenförklaring

- Gräsmark värdekärnor
- Gräsmark värdenätverk
- Gräsmark värdeetrakter
- Slätteräng värdeelement
- Långliggande vall värdeelement
- Kommungräns

0 2 4 6 8 10 km

Teckenförklaring

- Skyddsvärda ekar värdekärnor
- Skyddsvärda ekar värdeetrakter
- Skyddsvärda träd värdeetrakter
- Värdekärnor ädellövskog
- Värdekärnor trivallövskog
- Värdekärnor blandskog
- Värdekärnor tallskog
- Värdekärnor barrskog
- Värdeetrakter skog
- Kommungräns

0
2
4
6
8
10 km

Figur 10. Värdeetrakter för skog och skyddsvärda träd.

Referenser och lästips

Artdatabanken 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. – Artdatabanken, Uppsala.

Appelqvist, T. och Bengtsson, O. 2007. *Åtgärdsprogram för alkonblåvinge och klockgentiana 2007–2011*. Naturvårdsverket, rapport 5686.

Corné L. (red.) & Grönberg, O. (red.). 1973. *Natur i vår bygd - Kort naturbeskrivning över Vara kommun*. Sammanläggningsdelegerade i Vara kommunblock.

Hultengren, S. 1999. *Nyckelbiotoper och andra värdefulla biotoper*. – Vård och skötsel. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Höjer, O. & Hultengren, S. 2004. *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet*. – Naturvårdsverket. Rapport 5411. Stockholm.

Jordbruksverket 2001. *Skötselhandboken för gårdens natur och kulturvården*. – Jönköping.

Jordbruksverket 2004. *Mer småbiotoper i slättbygden. Förslag till strategi för ökad biologisk mångfald*. – Jönköping.

Jordbruksverket. *Fladdermössen i landskapet. Fäbodskog och fäbodbruk. Fåglar i odlingslandskapet. Hamling och lövtäkt. Hästen som landskapsvårdare. Insekter. Ladornas land. Maskiner och redskap. Naturbetesmarker. Parasitbekämpning och biologisk mångfald. Svampar i odlingslandskapet. Svenska husdjursraser. Träd i odlingslandskapet. Trädgårdar och parker i odlingslandskapet. Vad säger lagen? Aker- och gårdsmiljöer. Ångar. Serie: Biologisk mångfald i odlingslandskapet*. – Jönköping.

Karlsson, T. & Larsson, K. 2011. *Åtgärdsprogram för vildbin och småfjärilar på torräng 2011–2016*. Rapport 6441. Naturvårdsverket.

Karlsson, L. & Bohman, P. 2016. *Naturvärdesinventering Brinkaskogen, Vara*. Naturcentrum AB. PDF-rapport 15 sidor.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län. 2017. *Miljöövervakning av gaddsteklar i Västra Götalands län, 2017*. Rapport 2018:43. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Naturavdelningen och Ecocom AB.

Malmgren, J. 2007. *Åtgärdsprogram för bevarande av större vattensalamander och dess livsmiljöer*. Rapport 5636. Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket 1994. *Myrskyddsplan för Sverige*. – Statens Naturvårdsverk. Stockholm.

Naturvårdsverket 2007. *Åtgärdsprogram för bevarandet av hotade åkerogräs*. Rapport 5659. Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket 2012. *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd. Mål och åtgärder*. Rapport 6496. Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket 2015. *Åtgärdsprogram för låsbräknar i hävdade marker 2014–2018. Topplåsbräken (Botrychium lanceolatum), nordlåsbräken (B. boreale), rutlåsbräken (B. matricariifolium)*. Rapport 6650. Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket. *Från surhål och mygghevelte till myllrande våtmarker. Myllrande våtmarker – fördjupad utvärdering av miljömålsarbetet. Kalkning av våtmarker. Rikare mångfald och mindre kväve – utvärdering av våtmarker anlagda inom lokala investeringsprogram (LIP) och LBU-stöd. Våtmarker i norden och Ramsarkonventionen – om skydd, skötsel och utnyttjande. Våtmarker i vattenvårdens tjänst. Våtmarker som behandlingsmetod. Våtmarker som kvävefällor. Våtmarkerna och deras betydelse. Våtmarken – en omvärderad naturtyp.* Underlagsrapporter till fördjupad utvärdering av miljömålsarbetet. – Naturvårdsverket, Stockholm.

Nitare, J. 2000. *Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer.* – Skogsstyrelsen, Jönköping.

Pehrsson, I. 2004. *Bete och betesdjur.* – Jordbruksverket, Jönköping.

Persson, J. & Malmqvist, A. 2007. *Linnabäcken i Vedum - Översiktlig bottenkartering, kvalitativt elfiske och inventering av skyddsvärda mossor och lavar.* Naturcentrum AB på uppdrag av Vara Markkonsult AB.

Skogsstyrelsen 1999. *Grönare skog.* – Skogsstyrelsen, Jönköping.

Skogsstyrelsen 2003. *Elden i skogen.* – Jönköping.

Skogsstyrelsen 2004. *Vår tätortsnära natur – En bok om förvaltning och skötsel.* – Jönköping. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Stridh, B., Granström, A. och Sallmén, N. 2016. *Åtgärdsprogram för mosippa 2016–2020.* Naturvårdsverket, Rapport 6726.

Sveriges Miljömål. (u.å) *Sveriges miljömål.* <https://www.sverigemiljomal.se/>

Swedish Standards Institute. 2014. *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning.* – Svensk Standard SS 199000:214

Vatteninformationssystem Sverige. (u.å.). *VISS Vatteninformationssystem Sverige.* <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Åhlund, M. & Bohman, P. 2016. *Råkor i Vara. Kompletterande utredning till naturvärdesinventering av Brinkaskogen.* Naturcentrum 2016-11-06. Rapport, 8 sidor.

Bilaga 1

Läsanvisningar och metodik

Läsanvisning katalog och kartor

Naturvårdsprogrammet har utgått ifrån naturvärdesinventering (NVI) enligt Svensk Standard, förstudienivå. Detta innebär identifiering av geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse. Områden av positiv betydelse för biologisk mångfald har avgränsats och beskrivits som naturvärdesobjekt. Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald har därefter bedömts enligt en skala i tre naturvärdesklasser; högsta naturvärde – naturvärdesklass 1, högt naturvärde – naturvärdesklass 2 och påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3 (figur 1). Med biologisk mångfald avses; ”mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.”

Vid NVI på förstudienivå sammanställs tidigare underlag från exempelvis nyckelbiotopsinventeringen, våtmarks-

inventeringen och ängs- och betesmarksinventeringen för att ligga till grund för naturvärdesbedömning och identifiering av naturvärdesobjekt. Dessa områden avgränsas och redovisas som potentiella naturvärdesobjekt. Vid NVI på förstudienivå är naturvärdesbedömning alltid preliminär. Figur 1 redovisar hur de tidigare underlagen kan värderas enligt NVI-systemet.

Naturvärdesobjekt som avgränsats endast utifrån naturvårdsavtal förs genomgående till naturvärdesklass 3. I praktiken kan dessa ha både högre och lägre klassning.

Naturvärdesobjekt som avgränsats endast utifrån biotopskydd klassas genomgående som naturvärdesklass 2.

Naturvärdesklassningarna är preliminära enligt SIS Standard förstudienivå.

Figur 1. Redovisning av naturvärdesklasser och deras innebörd samt värdering av tidigare underlag. Klasserna 1–3 har använts vid framtagandet av naturvårdsplanen.

Naturvärdesklass	innebörd	motsvaras av...
högsta naturvärde – naturvärdesklass 1 störst betydelse för biologisk mångfald	Enskilt område som har särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå	Bedömning – mycket rika klass 1 och 2 -objekt
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2 stor betydelse för biologisk mångfald	Enskilt område som har särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller regional nivå	Nyckelbiotoper, lövskogsinventeringen klass 1 och 2, ängs- och betesmarker klass "aktivt objekt"; ängs- och hagmarker klass 1–3; lövskogsinventeringens klass 1 och 2; skyddsvärda träd enligt ÅGP-definitioner; Våtmarker klass 1 och 2; rikkärr klass 1–3, limniska nyckelbiotoper; skogsbruket klass "urvatten"; värdekärnor i naturreservat; Nature 2000-habitat i gynnsam status. Sjöar och vattendrag med god ekologisk status.
påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3 påtagligt positiv betydelse för biologisk mångfald	Områden som har särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller regional nivå särskilt vad avser den sammanlagda arealen av dessa områden.	Naturvärdesklass 3 = "restaurerbar" ängs- och betesmark i ängs- och betesmarksinventeringen; skogsstyrelsens objekt med naturvärde; lövskogar klass 3; våtmarker klass 3; skogsbrukets klass "naturvatten", samt övriga klass 4-objekt.
visst naturvärde – naturvärdesklass 4 Viss positiv betydelse för biologisk mångfald	Områden som har betydelse för att bibehålla eller öka totala arealen av områden med högre biologisk mångfald.	Naturvärdesklass 4 = generella biotopskyddsobjekt, sumpskogar enligt SKS; övriga äldre naturtyper med biotopkvaliteter med viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Underlag

Naturvårdsprogrammet har sammanställts utifrån en lång rad tillgängliga underlagsdata. Dessa underlag finns dels som digitala GIS-skikt men i vissa fall som tryckta rapporter.

Följande underlag har använts i framtagandet av Naturvårdsprogrammet för Vara kommun:

- ArtDatabanken. Uttag av rödlistade, fridlysta, N2000 och skyddsklassade artuppgifter. Hämtat 2020-05-27.
- Jordbruksverket. Ängs- och betesmarksinventeringen (Databasen TUVU). Hämtat 2020-02-05.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Ängs- och hagmarksinventeringen. Hämtat 2020-02-06.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Skyddsvärda träd. Hämtat 2020-02-06.
- Skogsstyrelsen. Våtmarksinventeringen. Hämtat 2020-02-06.
- Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper. Hämtat 2020-02-06.
- Skogsstyrelsen. Storskogsbrukets nyckelbiotoper. Hämtat 2020-02-06.
- Skogsstyrelsen. Naturvärden. Hämtat 2020-02-06.
- Skogsstyrelsen. Sumpskogar. Hämtat 2020-02-06.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal. Hämtat 2020-02-06.
- Skogsstyrelsen. Biotopskydd. Hämtat 2020-02-06.
- Svenskt ElfiskeRegiSter (SERS). Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Institutionen för akvatiska resurser. [Http://www.slu.se/elfiskeregistret](http://www.slu.se/elfiskeregistret). Hämtat 2020-05-26.
- Trafikverket. Artrika vägkanter. Shapefil hämtad från Lastkajen 2020-02-13
- Trafikverket. Allé. Shapefil hämtad från Lastkajen 2020-02-13
- Trafikverket. Solitärträd. Shapefil hämtad från Lastkajen 2020-02-13
- Vatteninformationssystem i Sverige (VISS). Vattenförekomster och övrigt vatten. Hämtat 2020-02-24.
- Varabyggdens fågelklubb. Muntlig kommunikation med

Sture Hermansson 2020-05-12.

- Vara Naturskyddsförening. Muntlig kommunikation med Thomas Lindström 2020-05-12.

Avgränsning

Naturvärdesobjekt har avgränsats utifrån tidigare inventeringar och underlag och kan innefatta flera av de naturtypsinventeringar/underlag som omnämns i SIS Standard, exempelvis ”skog och träd”, ”äng och betesmark” samt ”berg och sten”. Naturvärdesobjekt som innefattar både land- och vattenmiljöer redovisas som landobjekt.

Avgränsningar av naturvärdesobjekt som justerats vid tidigare arbeten med naturvårdsplanen har bibehållits om hänvisning finns till ny bebyggelse eller dylikt, samt om naturvärdesobjektet utvidgats.

Då avgränsningarna av naturreservat (och möjligen även N2000-områden) är gjorda utifrån naturvärden och administrativa gränser har dessa ej medtagits i sin helhet som naturvärdesobjekt utan redovisas på separat karta, förutsatt att naturvärdesobjekt inom området kan avgränsas utifrån annat underlag. Natura 2000-områden som inte berörs av tidigare underlag har däremot avgränsats som naturvärdesobjekt. Naturreservat som saknar annat underlag har avgränsats som naturvärdesobjekt om de instiftats av naturvårdsskäl.

I objektsbeskrivningarna anges om naturvärdesobjektet fortsätter utanför inventeringsområdet, det vill säga utanför kommunens gräns. Detta följer SIS Standard.

I vissa fall överlappar objekt från tidigare underlag varandra vilket det därför även kan göra i vårt kartunderlag. Ett exempel är vattendragsobjekt som rinner genom terrestra (på land) naturvärdesobjekt.

Fältinventering

Som komplement till tillgängliga underlag har fältinventering genomförts i drygt 100 av naturvärdesobjekten. Fältbesöken har i första hand förlagts till objekt där avgränsningen eller naturvärdesklassningen bedömts som osäker, antingen på grund av att underlagsinformationen varit föråldrad eller att flygbildstolkning indikerat på att

naturmiljön påtagligt förändrats jämfört med vad som beskrivits i underlagen (till exempel genom skogsavverkning, igenväxning, exploatering etc.). Fältbesöken syftade till att ge en mer nutida och korrekt beskrivning, avgränsning och naturvärdesklassning av objekten. I vissa fall besöktes även uppenbart säkra men typiska objekt, till exempel Levene äng och Ranahult.

Fältbesök har genomförts av Sara Elg och Petter Bohman under 10 fältdagar i oktober 2019 och april-maj 2020. I samband med inventeringen noterades samtligas påträffade naturvårdsarter, dessa har rapporterats in till Artportalen. Arter eftersöktes dock inte systematiskt.

Samråd

Den 12 maj 2020 arrangerade Naturcentrum ett samråd med representanter från lokala natur- och miljöföreningar (Tomas Lindström från Vara Naturskyddsförening och Sture Hermansson från Varabyggdagens fågelklubb). Mötet syftade till att samla in lokal kunskap om naturen i Vara och därigenom kunna identifiera ytterligare naturvärdesobjekt som inte framkommit genom de tillgängliga underlagen.

Objektsbeskrivningarna

I objektsbeskrivningarna i katalogdelen till denna skrift samt i det till kommunen inrapporterad GIS-materialet redovisas objekten på nedanstående sätt.

- Objekt-ID. Naturvärdesobjektets identitet ska vara unik inom varje NVI
- Naturtyp
- Beskrivning av naturvärdesobjektets huvuddrag
- Preliminär naturvärdesklass
- Förordnanden - lagligt skydd
- Kommentarer
- Underlag som ligger till grund för identifiering av naturvärdesobjektet
- Fältbesök
- Fältkommentarer

Förordnanden – skyddade områden enligt MB

Naturvärdesobjekt har i huvudsak avgränsats efter tidigare inventeringar. I de fall som tidigare underlag saknas för ett område som omfattas av skydd (Naturreservat, Natura 2000, biotopskydd) har de skyddade områdena betraktats som värden och naturvärdesobjekten avgränsats utgående från dessa.

Naturvärdesobjekt i eller i anslutning till biotopskydd har avgränsats så att de även innefattar dessa.

Samtliga skydd som finns angivna enligt miljöbalken i VISS samt de skyddade områden enligt vattenförvaltningsordningen som berör naturvärden (fisk) har tagits med (fiskvatten – fiskvattendirektivet).

Skyddsformen generella biotopskydd har angivits i ett antal tydliga fall, främst alléer och åkerholmar. Stenmurar, odlingsrösen och småvatten förekommer dock sannolikt i flera av naturvärdesobjekten men dessa har inte noterats i objektskatalogen i bilaga 2.

Kommentarer

Om något bedömts vara av särskild vikt för naturvärdesobjekten framgår detta av kommentarerna. Detta kan exempelvis röra naturvärdesobjektets avgränsning, restaureringsbehov mm.

Fältbesök

Anges om och i så fall när objektet fältkontrollerades.

Fältkommentarer

Kommentarer, kompletterande beskrivningar och eventuella artfynd från fältbesöket.

Skyddsvärda arter i objektsbeskrivningar och i artförteckning

Skyddsvärda arter = rödlistade och/eller skyddade arter samt arter i särskilda åtgärdsprogram (ÅGP). Artnoteringar äldre än 1990 (>30 år) bedöms som inaktuella och de har därför inte tagits med i GIS-skiktet.

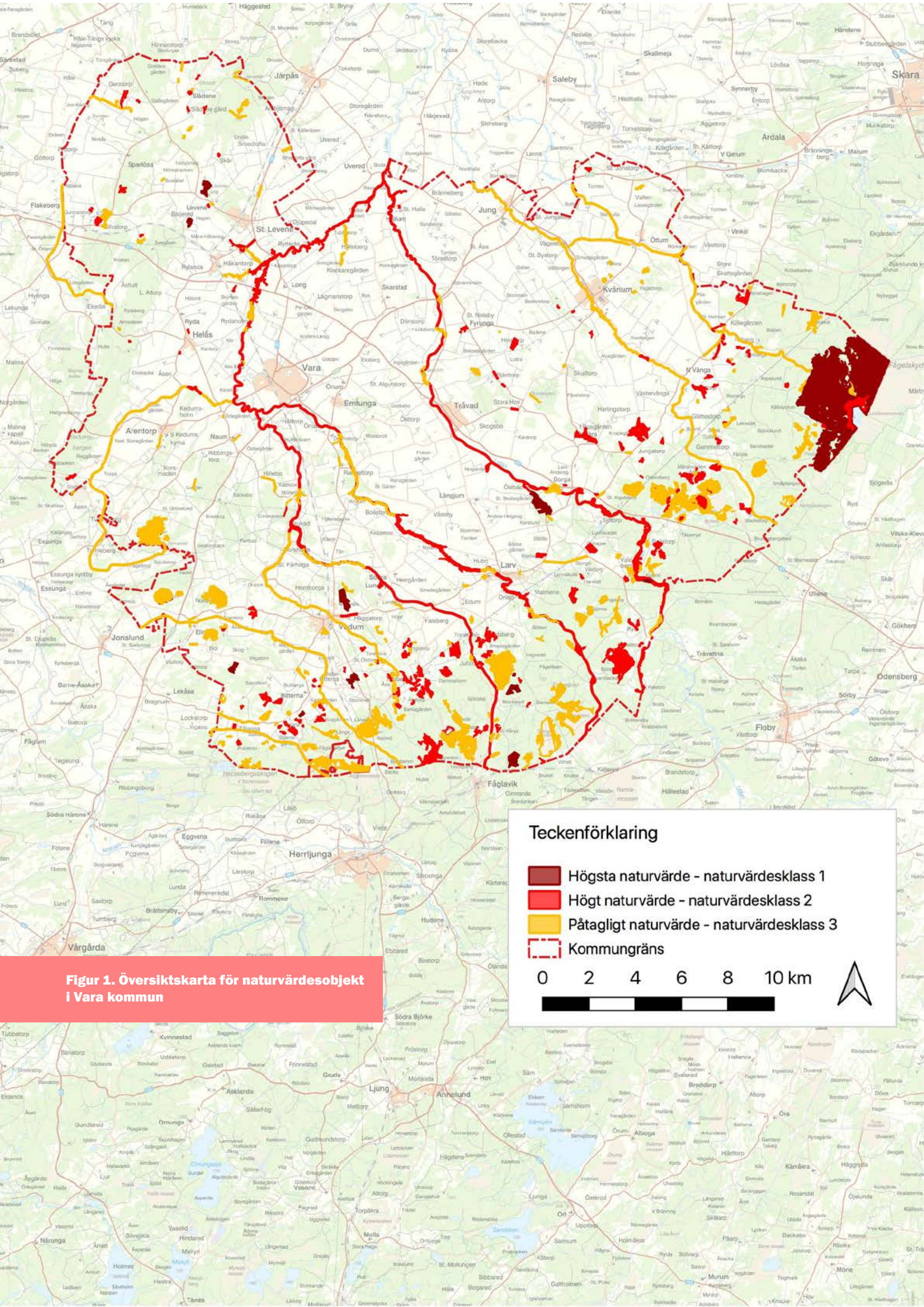
Osäkra arter/observationer har inte tagits med i artlistan men förekommer i GIS-skiktet. Skyddsvärda arter anges inte regelmässigt i attributdata eller i objektsbeskrivningarna i bilaga 2. Alla skyddsvärda arter presenteras däremot i bilaga 3.

Artuttaget från Artdatabanken omfattar enbart Vara kommun, vilket innebär att vissa arter kan tillkomma, exempelvis arter som lever i objekt på andra sidan kommungränsen, exempelvis sjöar.

I uppgifter från Elfiskeregistret har artförekomst per elfisketillfälle/lokal räknats som en observation. Dessa anges i attributdata samt i objektbeskrivningar i bilaga 2.

Bilaga 2

Katalog över naturvärdesobjekt i Vara kommun

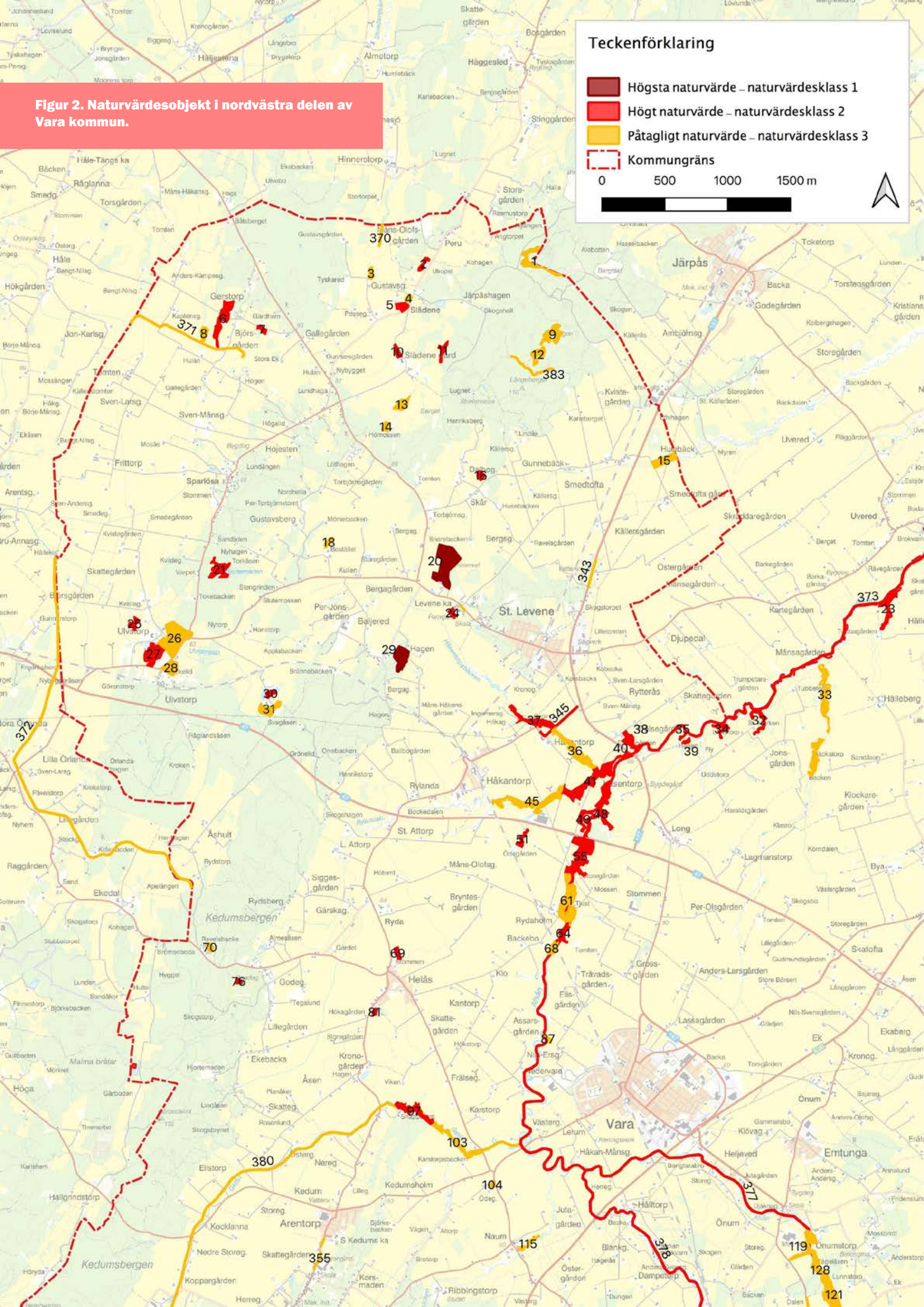
Teckenförklaring

- Högsta naturvärde - naturvärdesklass 1
- Högt naturvärde - naturvärdesklass 2
- Påtagligt naturvärde - naturvärdesklass 3
- Kommungräns

Figur 1. Översiktskarta för naturvärdesobjekt i Vara kommun

Figur 2. Naturvärdesobjekt i nordvästra delen av Vara kommun.

Teckenförklaring

- Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
- Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
- Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
- Kommungräns

0 500 1000 1500 m

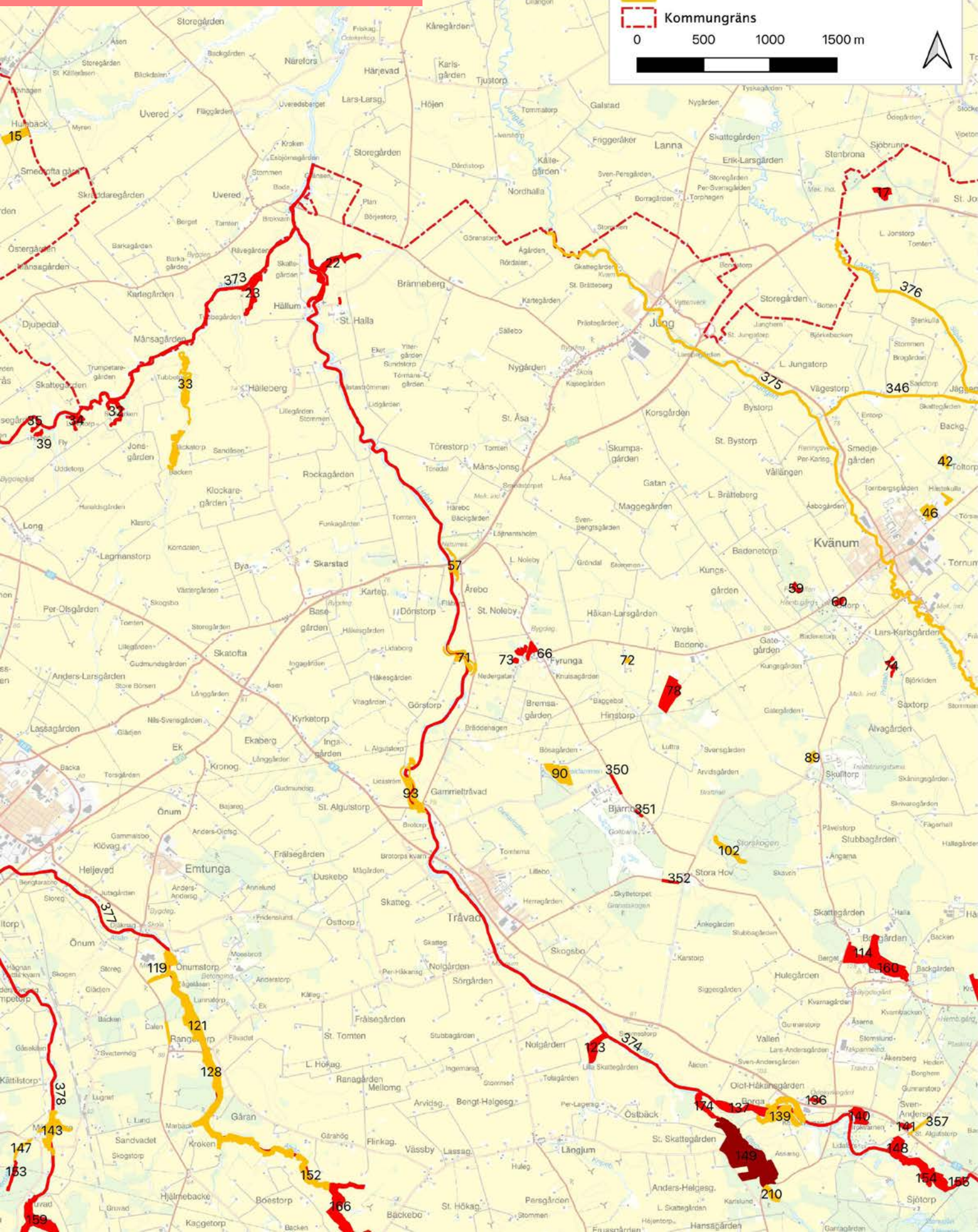

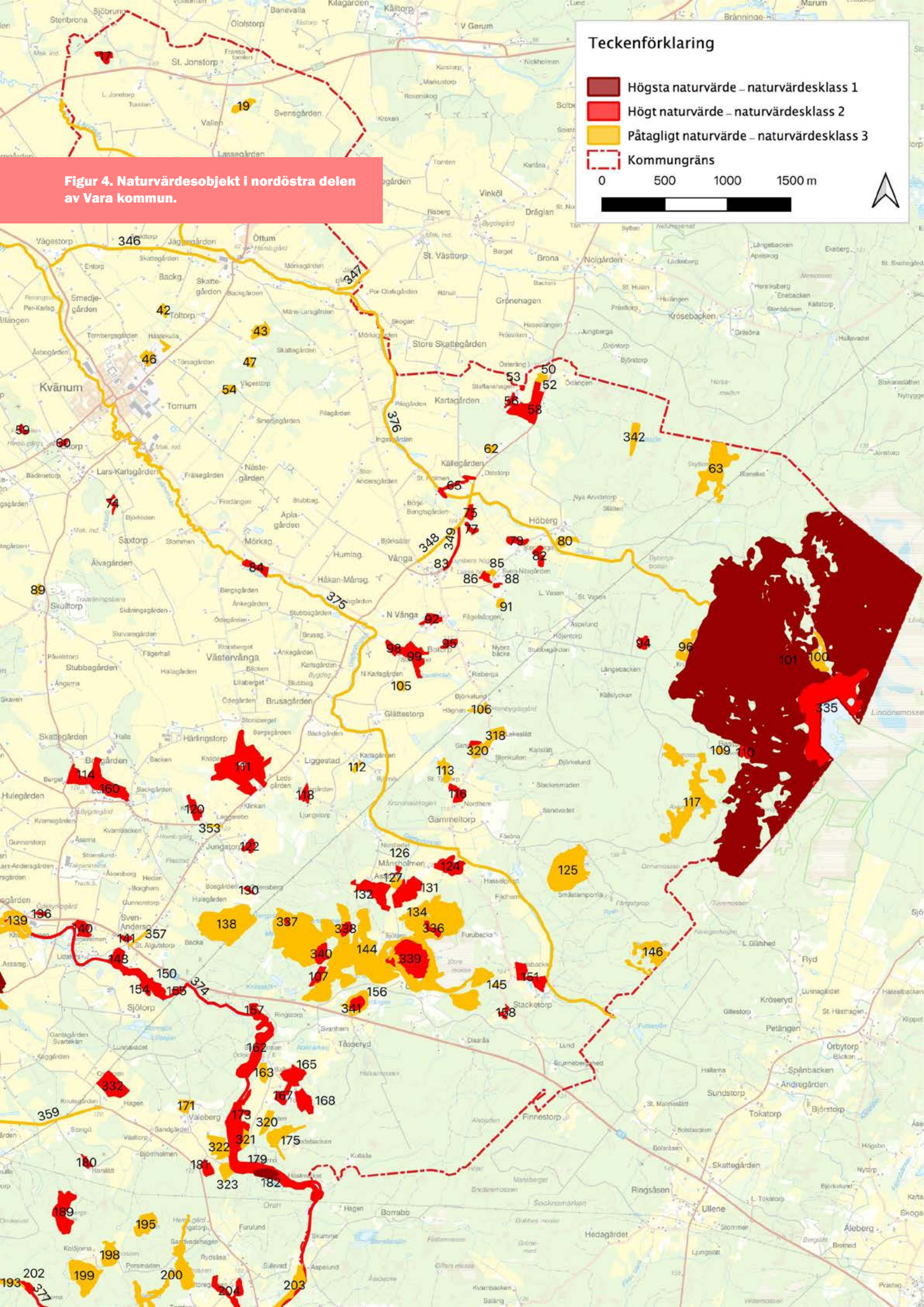
Figur 3. Naturvärdesobjekt i norra centrala delen av Vara kommun.

Teckenförklaring

- Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
- Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
- Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
- Kommungräns

0 500 1000 1500 m

Teckenförklaring

- Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
- Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
- Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
- Kommungräns

0 500 1000 1500 m

Figur 4. Naturvärdesobjekt i nordöstra delen av Vara kommun.

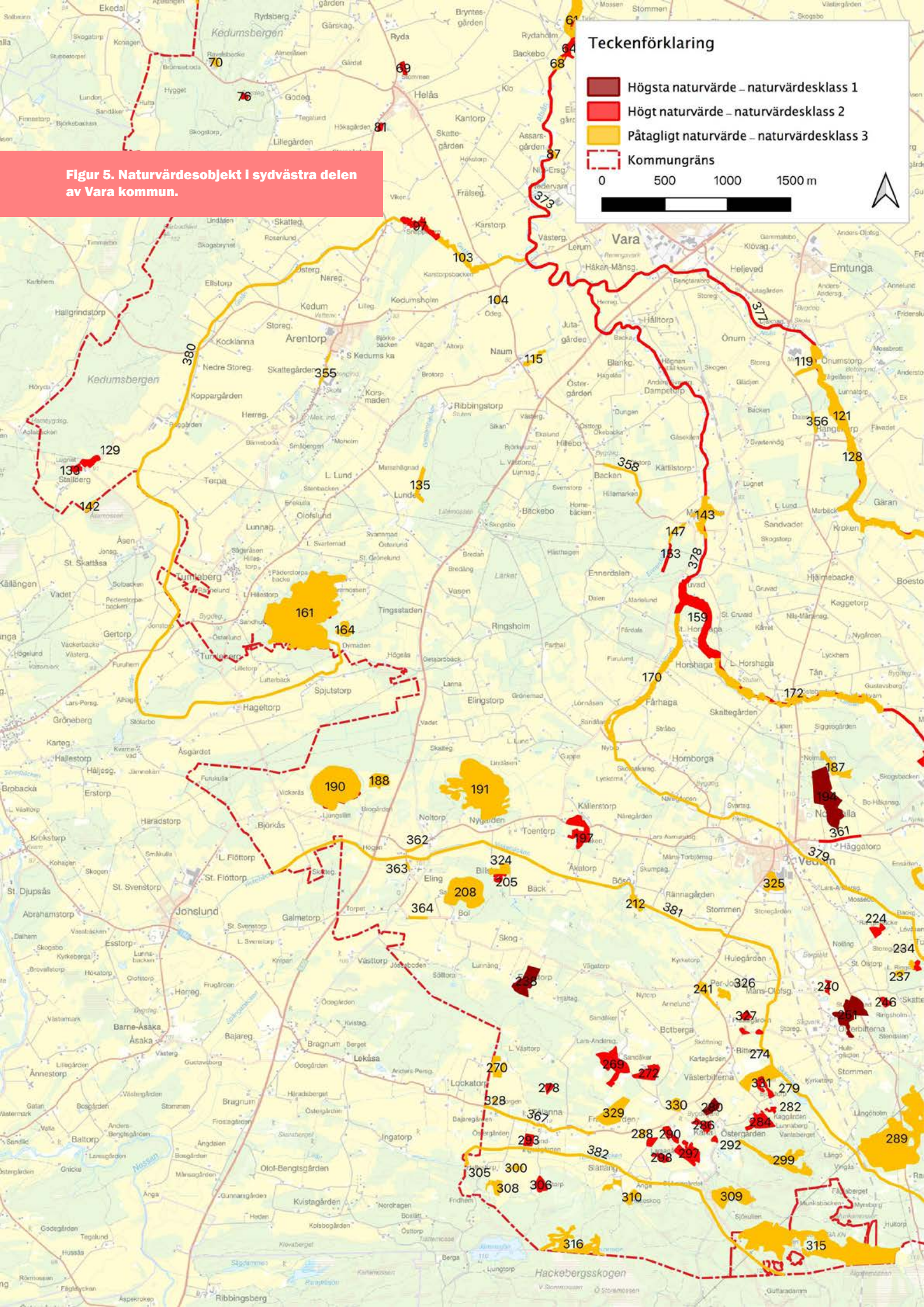
Teckenförklaring

- Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
- Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
- Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
- Kommungräns

0 500 1000 1500 m

Figur 5. Naturvärdesobjekt i sydvästra delen av Vara kommun.

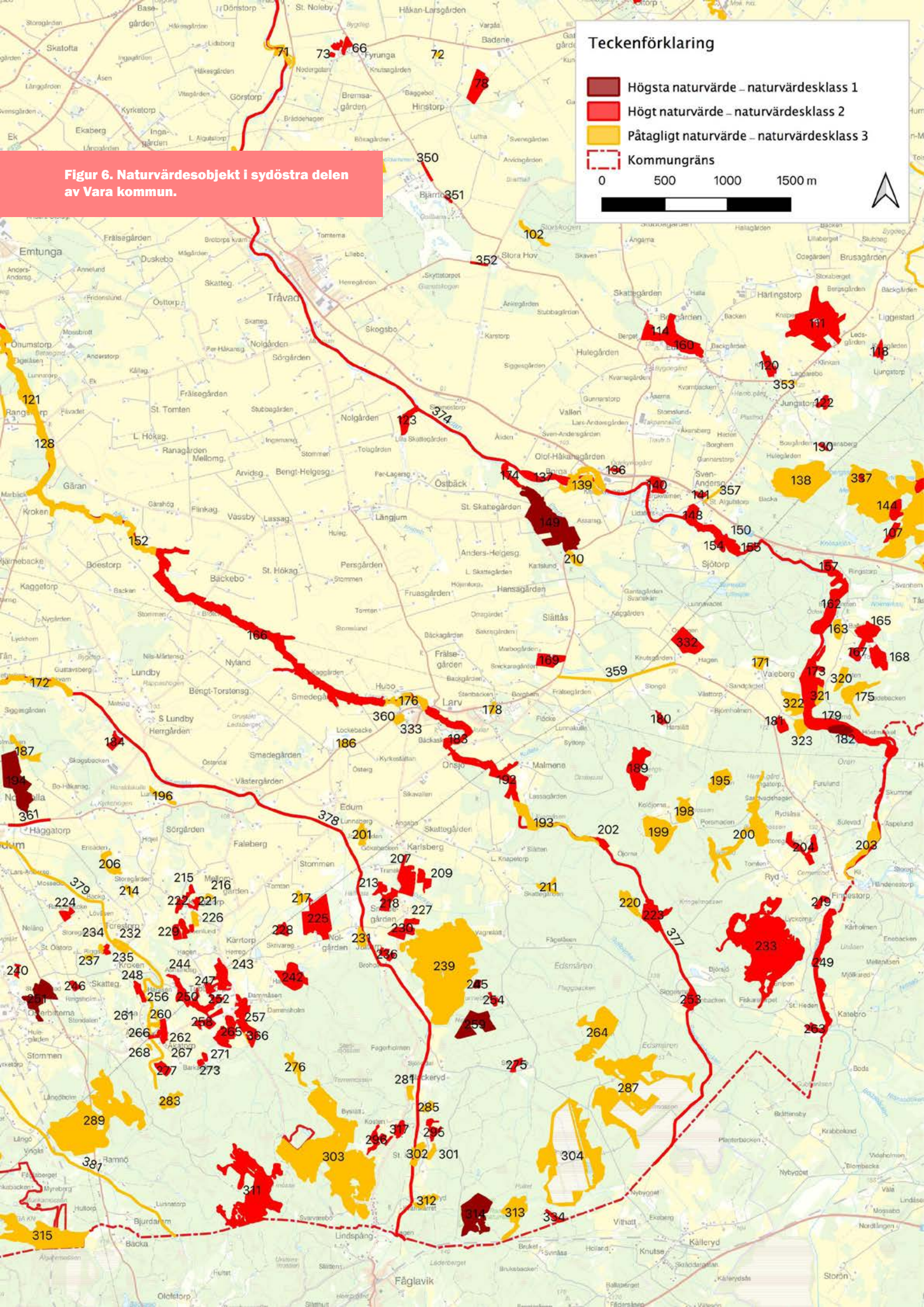
Teckenförklaring

- Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
- Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
- Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
- Kommungräns

0 500 1000 1500 m

Figur 6. Naturvärdesobjekt i sydöstra delen av Vara kommun.

Ytobjekt

Objekt ID: 1

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Myrmark och sumpskog. Kärrskog med hög andel lövskog. Området är påverkat av dikning och avverkning. Objektet fortsätter utanför kommungränsen som lövdominerad fuktskog och talldominerad mosseskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 5,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommungränsen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselåtgärder: Fri utveckling.

Objekt ID: 2

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark. Objektet är mestadels halvöppet med björk, ek, en och tall. I fältskiktet finns riklig förekomst av stagg, veketåg/knapptåg och ängsvädd. Ett småvatten finns.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselåtgärder: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 3

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbart objekt, ohävdad 2017. Lite spridd flora med blodrot, brudbröd, gulmåra och ängsvädd. 2004 anges att objektet hävdas, ganska stora ytor med svinrot.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselåtgärder: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 4

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen betesmark med blandlövskog och före detta grustäkt. I fältskiktet förekommer måttligt med bockrot och brudbröd samt ringa förekomst av backnejlika, prästkrage, ängshavre, veketåg/knapptåg, hundkex och brännässla. Backsippa noterad.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,9

Förordnanden:

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har naturvärdesbedömts vid fältbesök.

Skötselåtgärder: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 5

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålövad betesmark vid Slädene kyrkogård. Rik flora med backsippa, brudbröd, mandelblomma, gråfibbla och gökärt. Betas av nötkreatur. En krans med lönnar runt kyrkogården.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,1

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Backsippa, minst 23 plantor.

Skötselåtgärder: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 6

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen betesmark i södra och norra delen. I mitten restaurerbart. I fältskiktet finns bland annat bockrot, stagg, ängsvädd, svinrot, gökblomster och ängshavre.

NV-klass: 2

Area (ha): 7,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Södra delen har inte betats på ett par år. Flera fina småvatten finns i södra delen, vanlig groda noterades i ett. En rastande adult ringtrasthane noterades strax utanför objektet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 7

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen betesmark med triviallövtärd, ek, körsbär och tall. I fältskiktet förekomst av ängsvädd, örnbräkenarter, knägräs, veketåg/knapptåg, stagg och bockrot mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Ett småvatten och öppna hållar finns i objektet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 8

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark.

NV-klass: 3

Area (ha): 2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 9

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Lövdominerad kärrskog och öppen myr vid Blekingen. Påverkat av dikning.

NV-klass: 3

Area (ha): 5,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 10

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Ohävdad trädbärande betesmark. Mycket grova askar och ekar. Många hålträd och träd med stamskador. Sannolikt rik lavflora och vedinsektsfauna. Tio skyddsvärda träd av ask och två av ek.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Gulvit blekspik noterades.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 11

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Ädellövskog med äldre skogsbete och jätteträd. Domineras av ek. Inslag av gammal hassel och tall. Död ved och träd med håligheter.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 12

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Våtmark Mörkingen.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Bevara hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 13

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Ädellövskog med ek.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 14

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövblandskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 15

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Bäckdal. Ett vattendrag rinner genom objektet.

NV-klass: 3

Area (ha): 4,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommungränsen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 16

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark där östra delen är mer trädbevuxen och övriga delar är mer öppna. Fältskikt med bockrot, grönvit nattviol, gulmåra, liten blåklocka, stagg, ängshavre, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 17

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Aspskog med rikligt med grova träd, spärrgreniga grova träd, rikligt med död ved. Urskogsartat objekt. Tämligen allmänt med gammal asp, tall och lågor av asp. Inslag av stubbe av barrträd, rotvälta och gammal sälg.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens naturvårdsavtal.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 18

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark med värden i gamla ekar. Höga trädvärden med ek, björk och rönn. Hallon är utbredd. Två skyddsvärda träd, hålträd av ek.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 19

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark. Spridda floravärden tillika trädvärden. Flera gamla sälgar och stora granar. Fältskikt med ängsvädd, svinrot, stagg, ängshavre, blodrot, gökärt, rödklint och ett fuktområde med starr. Till mindre del kvävepåverkat.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 20

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Levene äng utgörs av ekhage med hassel och öppen betesmark. Stora värden i gamla träd. Naturreservat och SCI-område med delvis rik markflora och ängssvampar. 98 utpekade skyddsvärda träd, samtliga ek, både jätträd och hålträd.

NV-klass: 1

Area (ha): 16,1

Förordnanden: Naturreservat, Natura 2000-område (SCI).

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Höst 2019.

Fältkommentar: Korallticka och oxtungssvamp noterades vid besöket.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 21

Naturtyp/-er: Grund sjö, skog och träd.

Beskrivning: Hjortemaden. Våtmarksobjekt med öppet vatten.

NV-klass: 2

Area (ha): 5,5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Grund men öppen våtmark med sjöfräken och bladvass som dominerar vegetationen där.

Sångsvan häckar. Våtmarken är omgiven av medålders blandskog utan direkta naturvärden. Gungfly och starr i kanterna.

Skötselöförslag: Bevara hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 22

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Bäckraviner och betesmark utmed Lidan.

Delar kvävepåverkat och ohävdad men floravärden finns kvar, trolig uppstart av hävd. Ställvis rikligt med svinrot. I fältskiktet finns backnejlika, brudborste, jungfrulinarter, stor blåklocka, rödklint, ängshavre, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 9,5

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandkydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Forsmossa är noterad intill. Jätträd av ek noterad strax intill.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 23

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålhävdad och öppen betesmark utmed Afsån. Fältskikt med bockrot, gulmåra, gökblomster, jungfrulinarter, prästkrage och Veketåg/knapptåg. Enstaka hagtorn.

NV-klass: 2

Area (ha): 4,5

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 24

Naturtyp/-er: Äng och betesmark

Beskrivning: Restaurerbar trädbärande betesmark, under igenväxning och kvävepåverkat. Mycket höga trädvärdar med ek, ask, alm mm. Tre jätteträd av ek, ytterligare skyddsvärda träd intill. Ett par anlagda dammar finns i objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, skyddsvärda träd, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Gulpudrad spiklav och blanksvart trämyra noterades vid besöket. Två mycket grova askar med gulvit blekspik finns strax utanför objektet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 25

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark med hållar där marken är mager, mellan hållar mer kvävepåverkat. Tidigare åkermark och ganska artfattigt.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 26

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, småvatten.

Beskrivning: Trädbärande betesmark. Cirka 100-åriga ekar och askar dominerar men här finns även inslag av björk och tall. Fältskikt med vitsippor. Ulvstorpsbäcken rinner igenom och småvatten finns. Gammal tall i öster. Mycket hållar. Skyddsvärda träd av ek och hästkastanj.

NV-klass: 3

Area (ha): 15,6

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd, Trafikverket solitärträd, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Sydvästra delen omfattas av strandskydd.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Forsärla och grönköping observerades.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 27

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, småvatten.

Beskrivning: Betesmark med både öppna och slutna delar. Framför allt lövträd av både trivallöv och ädellöv med inslag av grov ask och bok. Död ved och hålträd förekommer. Kvarndammen går delvis in i området och ulvstorpsbäcken löper genom objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 7,4

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 28

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark med en gammal ek, dungar av asp och blottade hållar. Runt hållarna växer mandelblom, styvmorsviol och gul fetknopp. På eken växer brun nållav. Eken är ett skyddsvärt träd.

NV-klass: 3

Area (ha): 4

Förordnanden: -

Dokumentation: Regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Brun nållav noterades.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 29

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mycket artrik gammal betesmark. Fältskikt med backsippa, Jungfru Marie nycklar, nattviol, slättergubbe mm. Sex skyddsvärda träd av ask och ek varav fyra jätteträd.

NV-klass: 1

Area (ha): 6,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Höst 2019

Fältkommentar: Vålövad betesmark, hävdas av häst och får. Några småvatten i och ett större strax väster om objektet. Objektet har justerats efter fältbesök och yta med granplantering i söder tagits bort. Hållar. God förekomst av marksvampar. Bete fortsätter i skog.

Skötselöförslag: Fortsatt beteshävd.

Objekt ID: 30

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Hagmark med riktigt grova träd och spärrgreniga grova träd. Domineras av ek med inslag av bland annat asp och björk. 10 skyddsvärda träd både jätteträd och hålträd. Gammal ek, mossfäll.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,3

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, skyddsvärda träd.

Kommentar: Ett småvatten angränsar i väster.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 31

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskog, blandskog med grova ädellövträd.

NV-klass: 3

Area (ha): 4,3

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden.

Kommentar: Mindre del strandskydd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 32

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark utmed Afsån. Kvävepåverkan. Floravärden i näringsfattigare delar i gles aspskog. Fältskikt med bockrot, gökblomster, jungfrulinarer, stor blåklocka, svinrot, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,8

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 33

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Bäckmiljö i jordbrukslandskap.

NV-klass: 3

Area (ha): 12,6

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Mindre del i norr omfattas av riksintresse naturvård och strandskydd. Objektet omfatta två objektytor.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Bevara hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 34

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark utmed Afsån. Mestadels öppen mark. Fältskikt med förekomst av bockrot, gulmåra, jungfrulinerter, nattviol, prästkrage, rödklint, ängskavle, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 35

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålövad betesmark med artfattig slutning utmed Afsån. Mestadels öppen mark med inslag trivallövträd.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,5

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 36

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Dalgångar vid Håkantorpsbäcken.

NV-klass: 3

Area (ha): 7,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Östra delen omfattas av regionalt värdefulla odlingslandskap. I kanten finns ett objekt vilken utgörs av en allé.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Betespräglad. Objektets avgränsning och naturvärdesbedömning har justerats efter fältbesök.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 37

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag

Beskrivning: Dalgångar vid Håkantorpsbäcken.

NV-klass: 2

Area (ha): 6,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: I kanten finns ett objekt vilken utgörs av en allé.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Ädellövskogslund. Mycket rikligt med död ved på grund av almsjukan.

Objektets avgränsning och naturvärdesbedömning har justerats efter fältbesök. Lönnlav och stor sotdyna noterades vid besöket.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 38

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark vid Afsån. Vålhävdad ravin med sparsamt med hävdgynnade arter men domineras av lågvuxna arter. Fältskikt med backnejlika, bockrot, liten blåklocka, prästkrage, rödklint mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,5

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Två anlagda småvatten finns i objektet med häckning av rörhöna och reproduktion av obestämd brunroda. Objektet har utökats efter fältbesök för att inkludera småvattnen.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 39

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark utmed Afsån. Mestadels öppen mark, fältskikt med bockrot, brudbröd, prästkrage, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,7

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 40

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark vid Afsån. Mestadels öppet. Trädskikt med al, ek och vildapel. Fältskikt med bockrot, rödkämpar, gökblomster, jungfrulinarter, prästkrage, ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 1

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Vår 2020.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 41

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Betesmark utmed Afsån och Rylandabäck- en. Mestadels öppet men även halvöppet med al, björk, apel och salix. Floravärden främst i östra delen av ravin- en.

NV-klass: 2

Area (ha): 12,6

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Omfattas i öster av strandskydd och riksintresse naturvård.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 42

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövdominerad blandskog med björk och asp, inslag av rönn, gran, tall. Tämligen god tillgång på lågor och högstubbar av främst asp och björk. Fältskikt med bland annat vitsippor, gökärt, liljekonvalj, ekbräken.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Kommentar: Objektet är värdefullt för rastande fåglar enligt muntlig kommunikation med Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening. Grönfink noterades sjungande strax utanför objektet vid fältbesöket.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet är bedömt och avgränsat utifrån fältbesök och efter uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 43**Naturtyp/-er:** Skog och träd.**Beskrivning:** Lövbarrblandskog.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 4,6**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Skogsstyrelsens naturvärden.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselåtgärder:** Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.**Objekt ID:** 44**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark.**Beskrivning:** Betesmark vid Afsån. Öppet med floravärden främst i norr. Fältskikt med bockrot, liten blåklocka, prästkrage.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 2,3**Förordnanden:** Riksintresse naturvård, strandskydd.**Dokumentation:** Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselåtgärder:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 45**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark, vattendrag.**Beskrivning:** Dalgångar utmed Håkantorpsbäcken och Rylandabäcken.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 12**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselåtgärder:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 46**Naturtyp/-er:** Småvatten**Beskrivning:** Hålor efter lertäkt vid tegelbruk.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 4,2**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Våtmarksinventeringen, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.**Kommentar:** Objektet består av tre delområden. Delområde väster om gångväg har lagts till efter fältbesök och efter tips från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening. Norra delområdet har justerats så att exploaterade områden och åkermark ej är inkluderade.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältsök:** Norra delen saknar öppna vattenspeglar. Västra delområdet med klippta ytor runt, östra med vass och salix. Grönfink, gulspurv, ruvande sothöna och kanadagås med dungungar noterades bland annat vid fältbesök.**Objekt ID:** 47**Naturtyp/-er:** Småvatten**Beskrivning:** Anlagd damm med förekomst av smådopping.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 1,6**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).**Kommentar:** Markägare har fått miljöpris från Vara Naturskyddsförening. Ett vattendrag rinner strax söder om objektet.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 48

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Till största del öppen betesmark utmed Afsån. Terrasskant med fläckvis fin svinrotäng med inslag av fuktäng. Fältskikt med backsmörblomma, blåsuga, brudbröd, jungfrulinarter, rödkämpar mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 6,5

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 49

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark utmed Afsån. Områden med silikatgräsmarker finns mellan kvävepåverkad mark. Fältskikt med backsmörblomma, bockrot, prästkrage, rödklint, rödkämpar mm. I träd- och buskskikt förekomst av al, hagtorn, oxel och rosor.

NV-klass: 2

Area (ha): 2

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 50

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 51

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark i ravin men dålig förekomst av hävdgynnade arter. I fältskiktet finns bland annat gökblomster, prästkrage, stor blåklocka och svinrot. I objektet finns några grova ekar och triviallövträd däribland asp och sälg.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 52

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Sekundär lövnaturskog, bukettformigt växtsätt och rikligt med grova träd. Upphörd beteshävd. Domineras av klibbal, inslag av gammal asp, hassel, ek varav två skyddsvärda träd, tall, björk och gran. Förekomst av död ved, lövträdsockel och mossklädda block.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, ängs- och betesmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 53

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Sluten till halvöppen ekhage som är kvävestörd. Fältskikt med brännässla, hundkex och skräppearter. Två skyddsvärda träd i form av jätteträd av ek.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 54

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark som inte hävdats på många år. Under igenväxning med björk- och aspsly. Viss kvävepåverkan. Floravärden med blodrot, gökärt, ängshavre, ängsvädd och nattviol.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 55

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Öppen betesmark med inslag av al, hagtorn, apel, hallon och rosor. Små fläckar med fin flora däribland backsmörblomma, brudbröd, rödklint, rödkämpar, svinrot, ängshavre mm. Afsån rinner genom objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 14,4

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, våtmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 56

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Ekhage, inslag av körsbär, trivallöv och tall. Buskskikt med hassel, hallon, en och rosor. Kvävestörd, liten yta med hävdgynnad flora. Nattviol, fällmossa. Två jätteträd av ek.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 57

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag, åkermark.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Lidan. Nordöstra delen ingår i naturreservat Löjtnantsholm.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,2

Förordnanden: Naturreservat, riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Kulturhistoriskt värde vid Löjtnantsholm där sammanhängande system med öppna diken i åkermark har bevarats.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Naturreservatet intill saknar naturvärden. Objektet har justerats efter fältbesök och campingområde tagits bort.

Objekt ID: 58

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Trädklädd betesmark i norr med trädvärden. Ek, trivallöv, inslag av lind. Skuggpåverkad flora. I söder inslag av fuktäng, stagg-gräsmark, vissa ställen hedartad vegetation. I fältskikt finns nattviol och i sydvästra hörnet Jungfru Marie nycklar.

NV-klass: 2

Area (ha): 13,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Damm med småöar för att gynna fågellivet.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 59

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Nu ohävdad betesmark med trädvärdar. Ganska fåtalig flora. Ställvis mycket uppväxande al. Björk och tall dominerar med inslag av triviallöf, ek och gran. Tidigare har backsippa noterats, nu noterad förekomst strax utanför.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 60

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark med fina värden. Delvis öppet och delvis halvöppet till slutet med trivallöv, tall och enar. Fältskikt med gökblomster, kattfot, rödklint, svinrot, ängsbräsma mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 61

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Afsåns dalgång.

NV-klass: 3

Area (ha): 11,1

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 62

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark, restaureringskål: floravärden.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 63

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Norra delen av Skyttamossen och Horsamaden. Talldominerad mosseskog med inslag av lövträd. Påverkat av dikning och avverkning i anslutning. Viltvatten är anlagt i våtmarken.

NV-klass: 3

Area (ha): 24,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommunen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 64

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Betesmark i Afsåns dalgång. Öppet med enstaka ek, al, asp, hagtorn och rönn. Fältskikt med bockrot, brudbröd, gulmåra, gökblomster och prästkrage, stor blåkllocka och ängshavre.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,1

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 65

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Västra delen restaurerbar. Större delen öppen betesmark med enstaka trivallöv och tall. Ohävdad 2017 och börjar bli artfattigare. I öster trädklädd betesmark. Östra delen under igenväxning. Slättergubbe.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Del av Lannaån/Slipån rinner i sydvästra delen av objektet.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 66

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Halvöppen betesmark med ask och björk, inslag av alm, ek, lönn, trivallöv och barrträd. Hamlad ask. Fyra skyddsvärda träd av ask och lönn i och strax utanför objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,9

Förordnanden:

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 67

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark. Fältskikt med bland annat bockrot, hirstarr, knägräs, prästkrage, stagg, tåg, ängshavre och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 68

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag, åkermark.

Beskrivning: Afsåns dalgång.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,9

Förordnanden: Riksintresse naturvård, strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 69

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen och välbetad betesmark på magra områden. Delar halvöppna med triviallövräd och hagtorn. Fältskikt med blodrot, bockrot, knägräs, liten blåkllocka, rödklint, svinrot, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 70

Naturtyp/-er: Småvatten.

Beskrivning: Småvatten vid Ravelsbacke/Almesåsen.

Omges av skogsmark i öster och mindre område med jordbruksmark i väster. Fågelmatning finns vid dammen.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,2

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Objektet är utritat utifrån ortofoto.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 71

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Lidan. Ett skyddsvärt träd, knäckepil.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,4

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 72

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar äldre betesmark övervuxen med gles skog. Träd- och buskskikt med björk, tall, hagtorn, ung rönn och asp. Floravärden.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 73

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Halvöppen betesmark med ek, tall, enar och triviallöf. Fältskikt med hirsstarr, stagg, tåg och fryle.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 74

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark men med halvöppna delar i ravin. Arrika mindre områden. Fältskikt med bland annat gullviva, jungfrulinarer, kattfot, rödklint, svinrot och ängshavre. Prästabäcken rinner genom objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 75

Naturtyp/-er: Äng och betesmark

Beskrivning: Betesmark med mindre ljusa partier som är artrika. Större del slutet och halvöppet med ask, ek, triviallöf och barrträd. Fältskikt med blåsuga, bockrot, ormrot, slättergubbe, stagg, svinrot, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 76

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Gransumpskog med hög och jämn luftfuktighet. Ymnigt mosstäcke. Stort inslag av senvuxna träd. Domineras av gran, klibbal och björk med inslag av tall. Död ved i form av lågor, högstubbar, och torrakor. Gamla lövträd och lövträdssocklar.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 77

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Trädklädd betesmark med värden knutna till trädskiktet. Värdefulla träd av björk, ek och tall. Tidigare hamlade träd. Domineras av ek och björk med inslag av alm, körsbär, triviallöf och barrträd.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Utvecklingsmark med granplantering.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 78

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark med inslag av triviallöf och tall. Stora ytor med fina floravärden. Fältskikt med backnejlika, Jungfru Marie nycklar, slätterfibbla, slättergubbe mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 9,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Mindre del påverkat av upplag. Hållar med hävgynnad flora runt, kvävepåverkade områden finns. Råkkolloni med minst 13 bon, karaktärsarter som gulsparv, hämpling och stenskvätta. Hålträd. Stare med föda i näbb. Strutskinnlav och nattviol sp. noterades.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 79

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Tidigare mycket artrik betesmark som varit ohävdad under längre tid och under igeväxning, gränsfall till att klassas som restatureringsmark 2017. Ask, ek lönn, tall och triviallöf. Backsippa, slättergubbe mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 80

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark, stor kvävepåverkan nära åker. Ett skyddsvärt träd, ek.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 81

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Delvis öppen delvis mer sluten betesmark med lönn, triviallöf, björnbär och rosor. Fältskikt med backsippa, bockrot och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 82

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark vilken är mer öppen i norr och slutet i söder. Ohävdad och kraftigt igenväxande i söder. Damm och upplag. Södra delen med fågatan och granplantering.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 83

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Kulle mellan åkrar och väg. Artfattigt och gränsfall att silikatgräsmark blir utvecklingsmark. Några värdefulla träd av ask och björk, tidigare hamlad ask. Fältskikt med bland annat backsippa, bockrot, liten blåklocka, svinrot, tjärblomster och ängshavre.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 84

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark i ravin vid Jungån. Kvävepåverkad med spridda signalarter där betet varit bättre på slänterna. Al och hagtorn. Fältskikt med brudbröd, rödklint, rödkämpar, stor blåklocka, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagan-

det av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 85

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark enligt ängs- och hagmarksinventering.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 86

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen och stenig betesmark med intressant flora främst runt sternarna. Fältskikt med bland annat gökblomster, prästkrage, smörboll, svinrot och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 87

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark vid Afsån. Enstaka hävdgynnade arter kvar däribland rödklint, liten blåklocka, gulmåra och ängshavre. Tjockt med gammal förna vid inventering 2017.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,6

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 88

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark vid inventering 2004 ej betad men välhävdat. Höga floravärden spridda. Fältskikt med hirsstarr, hundkex, slättergubbe, svinrot, fryle och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,6

Förordnanden:

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 89

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark intill hästhagar. Floravärden med ängshavre, ängsvädd, svinrot, prästkrage och gulmåra. Viss kvävepåverkan. Trädklädd.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 90

Naturtyp/-er: Skog och träd, småvatten.

Beskrivning: Fågeldammen norr om Bjärrtorp. Öppet vatten i söder. Till stor del skogsbeväxt våtmarksobjekt.

NV-klass: 3

Area (ha): 7,4

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Objektet har utökats i öster efter uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 91

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 92

Naturtyp/-er: Skog och träd, småvatten.

Beskrivning: Örtrik allund. Domnieras av klibbal. Inslag av ask, alm, ek, lönn, fågelbär, skogslind mm. Rikligt med grova träd, stora botaniska värden och värdefull lägre fauna. Småvatten, bäck, stengårdsgård, död ved. Sex skyddsvärda träd av ask.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,4

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Kommentar: Flera skyddsvärda träd av ask och ek finns strax utanför objektet.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har utvidgats något åt söder efter fältbesök för att inkludera jättealm med gulvit blekspik. Lönnlav och guldlockmossa noterades.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 93

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Lidan.

NV-klass: 3

Area (ha): 6,5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 94

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark med framför allt björk omgiven av barrskog. Vid inventering 2017 ohävdad under lång tid med stort behov av restaurering. Kulturspår, ett småvatten. Fältskikt med brudbortse, fläckknycklar, nattviol, ängsskallra mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 95

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Större delen utgörs av björkhage. Mindre del utgörs av en öppen kulle med vissa floravården, omgivande mark kvävepåverkad. Fältskikt med gulmåra, liten blåkllocka, svartkämpar och ängshavre. Två skyddsvärda träd i form av jätteträd av ek.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök då västra delen vid besöket utgjordes av granplantering. Återstående del betas idag.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 96

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark som varit ohävdad under längre tid. Små ytor med hävdgynnade arter däribland fläckknycklar och slätterfibbla men artfattigt. Mycket brännässla och hundkex. Granplantering i söder. Träd som börjar få värden i norr.

NV-klass: 3

Area (ha): 5,4

Förordnanden: Riksintresse naturvård, myrskyddsplan.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 97

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag

Beskrivning: Ravin utmed Getån. Lövskog med klibbal, ek och asp, inslag av ask, rönn, sälg, alm, gran och getapel. Hög och jämn luftfuktighet, bukettformigt växtsätt, slingrande vattendrag, gammal ek och hassel. Stående och liggande död ved. Bar jord.

NV-klass: 2

Area (ha): 5,7

Förordnanden:

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 98**Naturtyp/-er:** Skog och träd.**Beskrivning:** Klibbalbestånd med inslag av grövre ekar utmed bäck. Äldre hassel i buskskiktet.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 3,3**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Regionalt värdefulla odlingslandskap.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.**Skötselöverslag:** Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.**Objekt ID:** 99**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark.**Beskrivning:** Restaurerbar trädklädd betesmark med ek och björk, glesare i norr och söder. Igenväxning men en del floravärden främst i söder med slättergubbe, ängshavre, ängsvädd, brudborste, svinrot mm. Bäck med hallon och al utmed. 13 skyddsvärda träd, ek.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 9,1**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Gott om gamla grova ekar varav flera är jätteträd. Bete har upphört, bör återupptas snarast. Arter som rostfläck, gammelekslav, fällmossa, mindre hackspett och rutsinn noterades.**Skötselöverslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 100**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark.**Beskrivning:** Restaurerbar betesmark, trädskikt anges nyligen restaurerat 2010. Dåligt betat och trivial flora. Mycket odlingsrösen.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 8,8**Förordnanden:** Riksintresse naturvård, myrskyddsplan, strandskydd.**Dokumentation:** Ängs- och betesmarksinventeringen.**Kommentar:** Södra delen av området berörs av strandskydd. Omges av naturreservat, Natura2000-område, objekt i våtmarksinventeringen och skogsstyrelsens sumpskogar.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselöverslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 101**Naturtyp/-er:** Myr, skog och träd.**Beskrivning:** Rösjö mosse utgör ett stort komplex av våtmarker, mossar och sumpskogar med mycket höga naturvärden runt Rösjön. Sumpskogar domineras av tall-dominerad mosseksog men även lövsumpskog och bland-sumpskog, mindre del lövskog med naturvärde.**NV-klass:** 1**Area (ha):** 960,7**Förordnanden:** Natura 2000-område (SPA, SCI), naturreservat, statens skyddsvärda skogar, strandskydd, riksintresse naturvård, myrskyddsplan.**Dokumentation:** Skogsstyrelsens naturvärden, Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.**Kommentar:** Värden för fåglar. Objektet fortsätter med stora delar utanför kommunen. Flera vattendrag ansluter till objektet. Vara kommun har tillsammans med Länsstyrelsen påbörjat ett friluftslivsprojekt som innebär att tillgängliggöra södra delen av Rösjö mosse naturreservat för allmänheten.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselöverslag:** Fri utveckling.**Objekt ID:** 102**Naturtyp/-er:** Myr.**Beskrivning:** Kärr utmed bäck i storskogen nordväst om Edsvara kyrka.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 3,6**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Våtmarksinventeringen.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselöverslag:** Bevara hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 103

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Getån.

NV-klass: 3

Area (ha): 5,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselåtgärder: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 104

Naturtyp/-er: Småvatten.

Beskrivning: Anlagd damm med värde för fåglar.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Objektet är uttritat utifrån ortofoto.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselåtgärder: Bevara hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 105

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Svagt hävdad öppen till halvöppen betesmark. Fuktdrag. Träd- och buskskikt med asp, ek, hagtorn, hassel och sälg. Fältskikt utgörs av trivial flora med brännässla, hundkex, skogsnäva, smörboll, tåg och ängsvädd. Nyligen restaurerat 2010.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältskikt: Hävden har upphört och floran känns trivial. 100-åriga ekar bildar ett glest bestånd. Uppväxande hassel och björk utgör buskskikt.

Skötselåtgärder: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 106

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark vilken är mestadels öppen men med mer slutna delar med triviallövs och ek. Fuktdrag. Spår efter äldre gårdsmiljö. Inslag av signalarter. Fältskikt med bockrot, gulmåra, liten blåklocka, stagg, svartkämpar, ängshavre mm.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältskikt: Hävden verkar ha upphört och viss igenväxning börjat, därför bedömd med påtagligt naturvärde.

Skötselåtgärder: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 107

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Brandfält och lövrik barnnaturskog med rikligt med död ved och vedsvampar. Trädskikt med tall, gran, björk med inslag av asp och ek.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,3

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Objektet berörs av strandskydd i norr.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselåtgärder: Fri utveckling.

Objekt ID: 108

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Alkärr och alsumpskog med bukettformigt växtsätt, rikligt med död ved, värdefull lägre fauna och hög och jämn luftfuktighet. Domineras av klibbal med inslag av enstaka gran, rönn och tall. Allmän till riklig förekomst av lövträdssocklar. Mossklädda block.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,4

Förordnanden: Skogsstyrelsens biotopskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens biotopskydd.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältskikt: Naturvärdesbedömning kvarstår.

Skötselåtgärder: Fri utveckling.

Objekt ID: 109

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark runt gammal gårdsmiljö. Obetydliga floravärden. Lite hävd av möjlig slåtter närmast byggnader, i övrigt ohävdad med ställvis mycket sly. I objektet finns en gammal och vacker hembygdsgård. En stig leder ner till Rösjö mosse naturreservat.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,1

Förordnanden: Riksintresse naturvård.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 110

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark. Här finns gott om lind och det växer även lönn, ek, björk, asp, sälg samt körsbär, apel och oxel. Buskskiktet utgörs av enbuskar. I fåltskiktet växer hävdgynnade arter som liten blåklocka, prästkrage, bockrot, ängsvädd, svinrot, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,9

Förordnanden: Natura 2000-område (SPA, SCI), naturreservat, statens skyddsvärda skogar, riskintresse naturvård, myrskyddsplan.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Kommentar: Ett småvatten finns, fuktdrag. Beläget intill våtmarksobjekt och sumpskogar vid Rösjö mosse. Vara kommun har tillsammans med Länsstyrelsen påbörjat ett friluftslivsprojekt som innebär att tillgängliggöra södra delen av Rösjö mosse naturreservat för allmänheten.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 111

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Till större del blandlövhage. Två trädbevuxna betesmarksobjekt vilka till största del är halvöppna, välhävdad till svagt hävdad. Trädskikt domineras av ek med inslag av triviallöv, ask och lönn. Ett skyddsvärt träd av ek. Fältskikt med rödklint, slåttergubbe mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 40,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Mindre del i väst berörs av regionalt värdefulla odlingslandskap. Prästabäcken rinner genom södra delen av objektet.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 112

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark enligt ängs- och hagmarksinventeringen.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 113

Naturtyp/-er: Skog och träd

Beskrivning: Lövsumpskog. Inslag av al. Bäck.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 114

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Fuktiga marker i söder, småvatten. Västra delen restaurerbar betesmark, under igenväxning med mycket tåg och älggräs. Norra delen plan naturbetesmark med björk, tall, ask, en mm. Fältskikt med Jungfru Marie nycklar, nattviol, slättergubbe, kattfot mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 10,3

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Tidigare har ovanliga starrarter noterats i västra delen. Betesmarken tillhör ett stuteri. Strandskydd runt småvatten i väster.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 115

Naturtyp/-er: Skog och träd, äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Dalgång utmed Getabrobäcken.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 116

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålövad mestdels halvöppen betesmark med fina floravärden främst i östra delen. Domineras av björk med inslag av trivallöv, ek, en och barrträd. Fältskikt med backsippa, backtimjan, bockrot, jungfrulinarter, prästkrage, svinrot mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och utökats något åt sydost.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 117

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Myrkomplex med Axlamosen och Hönsamosen. Domineras av talldominerad mosseskog med inslag av öppen myr och lövdominerad kärrskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 37,7

Förordnanden: Riksintresse naturvård.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Kommentar: Mindre del i öster berörs av riksintresse naturvård. Objektet utgörs av fyra delområden.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 118

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålövad betesmark, rikligt med slättergubbe. Delvis öppet delvis halvöppet med björk, en, gran, oxel och tall. Fältskikt med bockrot, knägräs, liten blåklocka, stagg, ängshavre, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 119

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Sekundär lövnaturskog. Domineras av björk och klibbal med inslag av asp, sälg, alm mm. Rikligt med bärande buskar, död ved, grova träd och lågor. Brant med blottad jord. Ansluter till Afsån.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och en röjd del i öster har tagits bort från objektet.

Skötselöverslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 120

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålövad trädrik betesmark intill Krokens hembygdsgård. Värdefulla träd av al och björk, grovt träd av ek. Fältskikt med backtimjan, grönvit nattviol, knägräs, nattviol, slättergubbe, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 4,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 121

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark utmed Afsån. Större delen svagt kvävepåverkad. Vid 2017 välövad betesmark som börjar uppnå N2000-habitat status. Fältskikt med blodrot, bockrot, gulmåra, stagg, liten blåklocka och gråfibbla. Ängssvampar.

NV-klass: 3

Area (ha): 4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömning kvarstår.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 122

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, småvatten.

Beskrivning: Betesmark utan hävd vid inventering. Sandig mark nära gårdsbebyggelse. Rikligt med backsippa i fältskikt, även förekomst av backnejlika, backtimjan, gulmåra, svinrot, ängshavre, ängsvädd mm. Två anlagda dammar upptar större del av objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 123

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels välövad och öppen betesmark väster om Lidan. Trädskikt med främst al. Fältskikt med backsmörblomma, brudbröd, rödkämpar, ängshavre mm. Småvatten och bäck finns i objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 5,1

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Östre delen berörs av strandskydd utmed Lidan.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 124**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark.**Beskrivning:** Större del blandlövhage. Sydöstra delen utgörs av välhävdad betesmark och artrik vägren. Fältskikt med backtimjan, nattviol, ängshavre mm. Trädskikt med ek och inslag av björk.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 8,7**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.**Kommentar:** Naturvärdesklassning kan variera inom objektet.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Naturvärdesbedömning kvarstår.**Skötsel förslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 125**Naturtyp/-er:** Myr, skog och träd.**Beskrivning:** Orramossen, talldominerad mosseskog. Trädkontinuitet. Påverkan av väg och anslutande avverkning.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 31,7**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötsel förslag:** Fri utveckling.**Objekt ID:** 126**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark.**Beskrivning:** Sandig slänt mot åkrar. Ohävdad, södra delen under igenväxning av aspely och örnbräken. Lokal för trollsmultron. Ganska artrik, fältskikt med bland annat blodrot, blåmunkar, brudbröd, svinrot, ängshavre mm. Sandtäkt.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 0,6**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Länsstyrelsen i Västra Götalands län 2017.**Kommentar:** Norr om objektet finns en lokal benämnd Månsholmen i miljöövervakningen av gaddsteklar vilken utgörs av en täkt, lokalen var särskilt artrik 2017 med 55 arter gaddsteklar.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Objektet har justerats efter fältbesöket och utökats i väster där själva sandgropen har inkluderats vilken troligen utgör häckningsplats för trädlärka som noterades sjungande vid besöket. Ett litet källflöde finns i släntens nederkant.**Skötsel förslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 127**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark.**Beskrivning:** Ohävdad mestadels halvöppen björkhage med inslag av asp, el, en, gran och hallon. Fältskikt med brudbröd, hirsstarr, nattviol, slättergubbe, ängshavre mm. Stora ytor med riklig förekomst av hävdgynnade arter. Delar präglas av skogsarter. Risk för igenväxning.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 2,3**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Objektet har justerats efter fältbesök och minskats i norr där granskogs tagits bort från objektet. Skogsduva noterades.**Skötsel förslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 128

Naturtyp/-er: Skog och träd, äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Långsträckt objekt utmed Afsån. Dalgång mellan St Boestorp och Önumstorp. Centralt finns ett av skogsstyrelsen utpekade objekt med naturvärde vilken utgörs av lövskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 42,3

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Norra delen omfattas av strandskydd.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och områden med barrskog har tagits bort utifrån ortofoto. Naturvärden finns endast närmast ån.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 129

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålhävdad betesmark med främst ek och ask, flera grova ekar varav två skyddsvärda träd i öster och två strax utanför objektet. Fältskikt med gökblomster, knägräs, svartkämpar mm. Stort värde i gamla träden. Södra delen mer kvävepåverkad. Ett småvatten.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 130

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen och vålhävdad stenig betesmark. Fältskikt med backtimjan, bockrot, gulmåra, liten och stor blåklocka, svartkämpar, ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 131

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Blandlövhage. Stor och stenig betesmark vilken är delvis öppen delvis halvöppen. Träd och buskskikt domineras av björk och enbuskar. Till största del vålhävdad. Områden med stagg. Fältskikt med backtimjan, Jungfru Marie nycklar, nattviol mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 12,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Ett mindre vattendrag rinner i västra kanten av objektet.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömning kvarstår.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 132

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Stor och öppen betesmark. Hedartad vegetation på höjder och runt stenar. Värdefulla hagmarksträd av lind, ek och björk. Tre mycket grova bokar med lavpåväxt och skyddsvärt träd av rönn. Fältskikt med backtimjan, brudborste, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 11,9

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Kommentar: Sydväst om objektet finns ett småvatten som berörs av strandskydd.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och utökats med gräsmarker i norr.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 133

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Starkt kvävepåverkad betesmark. Höga trädvärden främst genom äldre ekar men även värdefulla träd av körsbär och oxel. I Trädsikt även ask, asp, apal och gran. Vålhävdad.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 134

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Stor betesmark vilken delvis varit igenvuxen med skog men där hävd återupptagits. Fältsikt relativt artfattigt men med förekomst av backnejlika, nattviol mm. Trädsikt domineras av björk. Varierad hävdstatus.

NV-klass: 3

Area (ha): 6,4

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Strandskydd i objektets östra del.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältsiktcommentar: Naturvärdesbedömning har justerats efter fältbesök.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 135

Naturtyp/-er: Åkermark, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarker utmed Getabrobäcken.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 136

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Till största del ohävdad betesmark vilken till största del är sluten och under igenväxning. Domineras av björk med inslag av andra lövträd som alm, asp, hägg, lönn, oxel, rönn och salix. Fältsikt med förekomst av blåsuga, knägräs, tjärblomster mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 137

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Öppen betesmark utmed Lidan. Fältsikt med bockrot, brudbröd, gökblomster, jordtistel, rödklint, rödkämpar, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 5,5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 138

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Flottemaderna. Våtmarkobjekt. Talldominerad mosseskog och kärrskog med blandskog av löv- och barrträd. Trädkontinuitet och olikåldrigt trädbestånd. Kraftledning löper genom objektet. Ett småvatten finns strax norr om objektet.

NV-klass: 3

Area (ha): 37,5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Småvatten i norr omges av strandskyddat område.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 139

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag, skog och träd.

Beskrivning: Våtmarksobjekt, forssträcka utmed Lidan.

NV-klass: 3

Area (ha): 14,8

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 140

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Svagt hävdad mestadels öppen betesmark utmed Lidan. Delar trädklätt med främst al, björk och vildapel, inslag av värdefulla hagmarksträd av körsbär. Fältskikt med bockrot, gökblomster, jungruflinarter, rödklint, skallrearter, stagg, ängsruta mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 4,3

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 141

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Halvöppen svagt hävdad betesmark med kulturvärden. Trädskikt domineras av ek och björk med inslag av lönn och tall. Fältskikt med blodrot, bockrot, gråfibbla, gulmåra, liten blåklocka, prästkrage, slättergubbe, svinrot, ängshavre, ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 142

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Åsamossen. Talldominerad mosseskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Kommentar: Större delen av objektet beläget utanför kommunen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 143

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Blandlövhage. Två skyddsvärda träd, jätte-träd av ek. Västra grenen av Afsån rinner genom objektet.

NV-klass: 3

Area (ha): 8,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, skyddsvärda träd, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 144

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd, småvatten, vattendrag.

Beskrivning: Store mosse. Skog- och myrmosaik omgivande flera sjöar med öppen myrmark, småvatten, talldominerad mosseskog, lövstrandskog och blandskog vid sjö.

NV-klass: 3

Area (ha): 208,1

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Uppenbar torvtäkt på ortofoto i östra delen har tagits bort från objektet. Objektet har justerats så att sjöar och småvatten inom objektet som inte utgörs av egna objekt är inkluderade. Flera vattendrag förbinder sjöarna.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Stor och mångformig mosse, kraftigt påverkad av torvbrytning och dikning. Det finns bara små halvöppna ytor kvar, även dessa håller på att växa igen med tall. Naturvärdet är kraftigt försämrat av påverkan. Träd-lärka noterades sjungande strax söder om objektet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 145

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Mindre område med ekar.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Objektet är utritat utifrån ortofoto.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 146

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Ulvamossen. Kärrskog, lövskog med olikåldrigt trädbestånd. Talldominerad mosseskog. Ansluter till hygge.

NV-klass: 3

Area (ha): 11,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 147

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Utpekad objekt med naturvärde, å eller bäckmiljö.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 148

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Betesmark utmed Lidans stränder. Trädklädd hage, värdefulla hagmarksträd av asp och björk, flera hålträd. Lövdominerat trädskikt med bland annat, al, ask, björk och ek. Ställvis fin vegetation med nattviol, slättegubbe mm, stora ytor domineras av ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 5,2

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 149

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, skog och träd.

Beskrivning: Varierat objekt med lövsumpskog och sekundär lövnaturskog dominerad av klibbal och björk närmast vattendraget. Öppen betesmark i kanterna. Fältskikt med backsippa, Jungfru Marie nycklar, kattfot, nattviol, stagg, stor blåklocka mm.

NV-klass: 1

Area (ha): 38,8

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar, regionalt värdefulla odlingslandskap, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Höst 2019 och vår 2020.

Fältkommentar: Rikligt med backsippa noterades vid fältbesök, även bland annat gullviva, kattfot, jungfrulin sp., mandelblom. Flock med cirka 10 starar noterade förbiflygande.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 150

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Lidans stränder.

NV-klass: 2

Area (ha): 7,5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 151

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark, inslag av grova björkar. Ålderdomligt landskap. Steniga partier. Fältskikt med fårsvingel och liten blåklocka.

NV-klass: 2

Area (ha): 8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och utökats i nordväst med område som ingår i samma betesmark. Området hävdas idag som dovhjortshägn. Ett anlagt viltvatten finns intill med ett tranpar.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 152

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Afsåns dalgång.

NV-klass: 3

Area (ha): 6,5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Delvis strandskyddat.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 153

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Ravin med rikligt med ormbunkar utmed ett vattendrag med slingrande lopp, Brant med blottad jord. Högt och jämn luftfuktighet. Trädskikt domineras av klibbal med inslag av tall, glasbjörk, gran, lönn och asp. Gamla lövträd. Död ved. Mossfall.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 154**Naturtyp/-er:** Skog och träd.**Beskrivning:** Sekundär lövnaturskog, urskogsartat objekt.

Ansluter till Lidan, rörligt markvatten. Bukettformigt växtsätt, rikligt med död ved. Domineras av klibbal, ask, vårtbjörk och alm. Lövträdsocklar. Källa. Död ved med spår av hackspettar.

NV-klass: 2**Area (ha):** 2,1**Förordnanden:** Skogsstyrelsens biotopskydd, strandskydd.**Dokumentation:** Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens biotopskydd.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötsel förslag:** Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.**Objekt ID:** 155**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark, vattendrag.**Beskrivning:** Öppen betesmark utmed Lidans stränder.

Inslag av al, björk och gran. Fältskikt med backsippa, brudbröd, jungrulinarter, knägräs, stagg, ängshavre mm.

NV-klass: 2**Area (ha):** 0,9**Förordnanden:** Strandskydd.**Dokumentation:** Våtmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötsel förslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 156**Naturtyp/-er:** Skog och träd, limnisk strand.**Beskrivning:** Våtmarksobjekt som omger sjön Stora Eketången.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 4,6**Förordnanden:** Strandskydd.**Dokumentation:** Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).**Kommentar:** Två vattendrag genom objektet till och från Stora Eketången.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Gungfly med vitmossor och bladvass. Vanlig groda (spelande), cirka 50 individer.**Objekt ID:** 157**Naturtyp/-er:** Skog och träd.**Beskrivning:** Lövrik barrnaturskog vid Lidan. Centralt finns ett biotopskyddat alkärr.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 2,5**Förordnanden:** Strandskydd, skogsstyrelsens biotopskydd.**Dokumentation:** Skogsstyrelsens naturvärden, Skogsstyrelsens biotopskydd, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Stor sotdyna och gulnål noterades.**Skötsel förslag:** Fri utveckling.**Objekt ID:** 158**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark**Beskrivning:** Öppen betesmark. Utgörs till största del av steniga åkerholmar med artrik ljunghed samt artrik mark utmed stenmur, Fältskikt med nattviol, slätterfibbla, slättergubbe, stor blåklocka mm.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 1**Förordnanden:** Generellt biotopskydd.**Dokumentation:** Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.**Kommentar:** Objektet utgörs av flera delområden.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Klassningen stämmer om floran fortfarande finns kvar vilket inte kunde bedömas vid fältbesöket i april. Objektet är justerat efter fältbesök och har minskats till att endast omfatta åkerholmarna och stenmurarna.**Skötsel förslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 159

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Varierat objekt utmed Nolån och Linna-bäcken. Norra delen öppen betesmark. I väst finns ett småvatten. Större delen av objektet utgörs av alsumpskog utmed det meandrande vattendraget med inslag av ek mm. Tidigare hävdad. Död ved, gamla lövträd och lövträdssocklar.

NV-klass: 2

Area (ha): 21,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Södra delen av objektet har besökts i fält. Alkänn och bäckmiljö med lövskog, källpåverkat, korvsjöar, lämpliga småvatten för groddjur. Justering av gräns har gjorts efter fältbesök. Arter som stor sotdyna, kornig nållav, kantarellmussling, gulsparrv. Äldre gnag av bäver.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 160

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Fuktiga marker norr om Edsvära kyrka. Lövskog.

NV-klass: 2

Area (ha): 11

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 161

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Hjortemossen. Skog- myrmosaik. Mosse-skog med blandskog av löv och barr. Olikåldrigt trädskikt. Objektet är påverkat av dikning.

NV-klass: 3

Area (ha): 96,2

Förordnanden:

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Kommentar: Delar av objektet är utanför kommunen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 162

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Lidån vid Ballstorp. Rikligt med forsmossa.

NV-klass: 2

Area (ha): 18,5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Svämskog, värdet varierar kraftigt på grund av om skogen avverkat och hur flack stranden är. Gott om järnockrakällor. Forsmossa noterades.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 163

Naturtyp/-er: Småvatten, limnisk strand.

Beskrivning: Anlagd våtmark. Vid fältbesök noterades tofsvipa, knipa, storskrake, kanadagås och gräsand.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,6

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: -

Kommentar: Delvis strandskyddat i väster

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet är bedömt och avgränsat utifrån fältbesök.

Skötselöförslag: Bibehålla hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 164

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Hjortemossen. I östra kanten finns ett småvatten intill objektet.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,6

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen.

Kommentar: Objektet utgörs av ett delområde till utpekade området hjortemossen i våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 165

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Svagt hävdad öppen betesmark. Mindre del slutet som domineras av asp, björk och en med inslag av ek, gran, rönn och tall. Flera hålträd av asp. Fältskikt med hirsstarr, knägräs, slättegubbe, stagg, stor blåklocka, ängshvare mm. Fuktdråg, kärr och småvatten.

NV-klass: 2

Area (ha): 7,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Vålhävdad naturbetesmark med gott om stenmurar och rösen. Ett glest trädskikt av gamla björkar och någon enstaka tall. I området finns ett par småvatten varav åtminstone det ena hyser grodor. Här finns troligen en värdefull flora och funga. Hedröksvamp noterad.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 166

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, vattendrag, småvatten, skog och träd.

Beskrivning: Dalgång, öppen betesmark utmed Afsån/Larvaån. Betade fuktängar och ravinslänter. Anlagda dammar i norr. Mindre delar trädklädda med triviallöf, lönn, hassel mm. 18 skyddsvärda träd av ek. Fältskikt med brudbröd, darrgräs, gullviva, slättegubbe, smörboll mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 62,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Delområde möjlig äng.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har utökats i öst efter fältbesök. Trädklädd betesmark i bäckravin med inslag av grova träd. Al, björk, ek, lönn, hägg, sälg, stora hasselbuketter. Tämligen gott om död ved. Svämplan. Läderskål, glansfläck, vanlig padda och gulspurv noterades.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 167

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålhävdad och till största del öppen betesmark. Mindre del halvöppen som domineras av ek och en. Värdefulla träd och enstaka grovt träd av ek. Fältskikt med backsippa, backtimjan, brudbröd, knägräs, stagg, ängshavre, ögontröstarter mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Söder om objektet finns en bäck och ett par småvatten.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömningen kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 168

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Stor, välhävdad öppen till halvöppen betesmark. Flera värdefulla vidkroniga ekar. Träd och buskskikt domineras av björk, ek och en. Fältskikt med backtimjan, bergör, hirsstarr, knägräs, stagg mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 7,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Höga kulturvärden.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömningen kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 169

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Halvöppen betesmark, trädskikt med tall, asp, björk, ek, gran inslag av al. Höga trädvärden med flera vidkroniga ekar och hålträd. Trivial markflora.

NV-klass: 2

Area (ha): 6,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömningen kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 170

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag, åkermark.

Beskrivning: Långsträckt våtmarksobjekt utmed Linabäckens dalgång. Centralt finns ett sumpskogsobjekt utmed bäcken som utgörs av lövstrandskog med inslag av al i trädskiktet.

NV-klass: 3

Area (ha): 13,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 171

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark, nordvästra delen trädklädd. Södra och östra delen restaurerbar. Tidigare artrik torräng men ohävdad sedan länge vid inventering 2004. Ängshavre, bockrot och stagg i fältskikt.

NV-klass: 3

Area (ha): 3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 172

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Långsträckt våtmarksobjekt utmed Afsån - västra grenen, Nolån-Låraåns dalgång.

NV-klass: 3

Area (ha): 23,3

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Strandskydd i östra delen. Utgörs av ett långtsträckt objekt och ett mindre delområde.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök, de sydöstra delarna är tydligt påverkade av övergödning och har bedömts med påtagligt naturvärde.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 173

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark med mader vid Lidan. Artrikt objekt med kalkgynnad flora. Både öppna och slutna delar med främst ek och björk. Fältskikt med backsippa, backtimjan, brudbröd, knägräs, smörboll, stor blåklocka, strandveronika, trollsmultron, ängsruta, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 7,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Naturvärdesbedömningen kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 174

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Artrik bäckravin utmed Etterbäcken. Rikligt med död ved, grova träd, gamla träd, ormbunkar, förekomst av skrymslen. Vattendrag med slingrande lopp. Brandrefugium. Domineras av asp, gran, klibbal och björk, inslag av lönn, alm, fågelbär mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,4

Förordnanden: Strandskydd, skogsstyrelsens biotopskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens biotopskydd, Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 175

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Mosse näre Vedebäcken. Talldominerad sumpskog som omges av slutna skog.

NV-klass: 3

Area (ha): 8,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 176

Naturtyp/-er: Skog och träd, äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Larvaån mellan Larv och Nyland.

NV-klass: 3

Area (ha): 7

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och minskats något i väster. Ställvis finns högre värden kopp-lad till död ved. Träds-kikt med al, ask och hägg. Inslag av gran varav en del nyligen avverkade. Svämzoner. Utbrett med sly. Lönnlav och glansfläck noterades.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 177

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Äng med trivial flora. Mestadels öppet men träd finns i västra delen av objektet med björk och lönn. Fältskikt med gulmåra, prästkrage och ängshavre. Ett naturminne finns i objektet, björk.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,2

Förordnanden: Naturminne.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Tämligen triviale fältskikt med prästkrage, gråfibbla, svartkämpar men även kirs-kål. Lönn och några grova björkar i träds-kikt. Domarring och jordkällare. Betas ej men hävdas.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 178

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark. Skuggpåverkad flora. Fältskikt med lite svinrot, prästkrage och ängsvädd. Främst yngre träd av björk och ek.

NV-klass: 3

Area (ha): 1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömningen kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 179

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Lidans strand.

NV-klass: 2

Area (ha): 33,6

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Mindre del av objektet fortsätter utanför kommunen i öster.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Mycket rikligt med forsossa. Fällmossa noterades även.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 180

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Blandlövhage. Välväddat med varierande öppenhet. Träd- och buskskikt med främst björk, ek, en, hassel och tall. Mellersta delen med skuggtrivialiserad markflora. Fältskikt med blåsuga, darrgräs, jungfrulinarter, knägräs, prästkrage, stagg mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 181

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels halvöppen betesmark som domineras av björk. Ek och en med inslag av al, ask, gran, hallon och tall. Större del ohävdad vid inventering 2017. Fältskikt med blåsuga, knägräs, slättergubbe, stagg, svinrot, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Ett gravfält och tre domarringar finns i objektet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 182

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskogslund som ansluter till Lidan. Äldre naturskogsartad skog. Trädskikt domineras av ek, asp, klibbal, björk, gran, inslag av ask och tall. Beteshävd har upphört. Rikligt med död ved. Gamla lövträd, håligheter, lövträdssocklar, mossfäll.

NV-klass: 1

Area (ha): 4,3

Förordnanden: Strandskydd, skogsstyrelsens biotopskydd, naturvårdsavtal.

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens biotopskydd, Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Forsmossa förekommer extremt rikligt i området. Sydlig blekspik på ask. Tusengömming, lönnlav, trubbfjädermossa noterades.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 183

Naturtyp/-er: Skog och träd, äng och betesmark, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed larvaån.

NV-klass: 2

Area (ha): 17,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 184

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Ohävdad mestadels sluten betesmark. Trädskikt domineras av björk och asp med inslag av barrträd, ask och oxel. Värdefulla träd däribland hålträd av asp och oxel. Skuggtrivialiserad flora. Förekomst av knägräs, slåttergubbe, stagg, svinrot, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Kommentar: Möjlig äng.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 186

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark med vissa floravärden i öppna områden. Vissa trädvärden. Skuggpåverkad flora. Fältskikt med bockrot, gulmåra, blodrot, prästkrage mm.

NV-klass: 3

Area (ha): 2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Kommentar: Höga kulturvärden, domarringar och stensättning.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Naturvärdesbedömningen kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 187

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Kärrdråg öster om Nolmarken. Lövskog. Påverkan av dikning.

NV-klass: 3

Area (ha): 4,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Kommentar: Eventuellt ej sumpskog.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 188

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Sumpskog öster om Store björn.

NV-klass: 3

Area (ha): 5,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 189

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Långebergsmossen. Talldominerad mosseskog.

NV-klass: 2

Area (ha): 13,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 190

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Store Björn. Öppen myr med omgivande mosseskog med blandskog av löv- och barrträd. Påverkan av torvtäkt.

NV-klass: 3

Area (ha): 39,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Kommentar: Delområden ej tillhörande Vara kommun.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 191

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Nygårdsmosse. Större del mosseskog med blandskog av löv och barr. Olikåldrigt trädbestånd. Påverkan av dikning. Mindre del talldominerad mosseskog påverkad av anslutande avverkning.

NV-klass: 3

Area (ha): 55,3

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Söder om objektet finns ett småvatten, strandskydd berör mindre del av objektet i söder.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 192

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Alsumpskog som ansluter till Larvaån. Äldre naturskogsartad skog. Domineras av klibbal med inslag av rönn, björk, asp och gran. Rörlikt markvatten och hög och jämn luftfuktighet. Bukettformigt växtsätt och rikligt med död ved. Gamla lövträd. Mossfäll.

NV-klass: 2

Area (ha): 9,3

Förordnanden: Skogsstyrelsen biotopskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens naturvärden, Skogsstyrelsens biotopskydd, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, regionalt värdefulla odlinigslandskap,

Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 193

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskogsmiljöer utmed östra grenen av Afsån/Larvaån med förekomst av bäcköring enligt uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

NV-klass: 3

Area (ha): 11,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Objektet är utritat utifrån ortofoto och enligt muntlig kommunikation med Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsföreningen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 194

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark, mindre del slutet med främst trivallöv med inslag av ask, ek, körsbär, lönn mm. Tidigare hamlade träd av ask, hålträd av trivallöv. Två skyddsvärda träd. Fältskikt med backnejlika, darrgräs, skallrearter, stagg, ögontröstarter mm.

NV-klass: 1

Area (ha): 23,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Höst 2019.

Fältkommentar: Vid besöket noterades scharlakansvaxskivling, papegojvaxskivling, ängsvaxskivling, gul vaxskivling, blodvaxskivling, vit vaxskivling s. lat., maskfinger-svamp.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 195

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Lärkemossen. Mosseskog med blandskog av löv och barr. Skog. Myrmosaik med olikåldrigt trädbestånd.

NV-klass: 3

Area (ha): 8,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 196

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Våtmarksobjekt med fuktiga marker nordväst Lundatorp.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Klubbalsumpskog.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 197

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Aspskog med spärrgreniga grova träd, gammal björk, senvuxen ek. Naturskogsartad. Hög och jämn luftfuktighet. Torpläge och stengärdsgård. Stora ornitologiska värden och värdefull lägre fauna och kryptogamflora. Rikligt med död ved med spår av hackspettar.

NV-klass: 2

Area (ha): 8,7

Förordnanden: Naturvårdsavtal.

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens naturvärden.

Kommentar: Objektet utgörs av tre delområden.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Stjærtmes, fällmossa och rostfläck noterades.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 198

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Porsmossen. Mosseskog med blandskog av löv och barr. Påverkan av kraftledning och anslutande väg. Talldominerad mosseskog med trädkontinuitet i de centrala och södra delarna.

NV-klass: 3

Area (ha): 7,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 199

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Flådermossen. Talldominerad mosseskog. Skog- myrmosaik med olikåldrigt trädbestånd. Påverkan av dikning och anslutande väg.

NV-klass: 3

Area (ha): 17,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 200

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Blackemossen. Större del öppen myr centralt, fortsätter som smalare tarmar åt norr och sydväst. Delområden med talldominerad mosseskog, kärrskog med löv och lövsumpskog med inslag av al. Delar av objektet påverkade av anslutande väg och avverkning.

NV-klass: 3

Area (ha): 24,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Igenväxningen börjar ta ordentlig fart och naturvärdet har försämrats.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 201

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark, södra delen sluten. Norra delen både öppna och slutna delar under igenväxning och ohävdad. Florvärden, fältskikt med ängsvädd, liten blåklocka, knägräs och svinrot.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 202

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels slutna betesmark vilken domineras av björk, tall och en med inslag av al och gran. Skuggtrivialiserad markflora. I fältskiktet förekommer blåsuga, hirsstarr, slättegubbe, stagg, svinrot, ängsvädd mm. Afsån - östra grenen rinner i kanten av objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 203

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Våtmarksobjekt utmed Lidan vid Händenestorp.

NV-klass: 3

Area (ha): 8,7

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommunen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 204

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels halvöppen betesmark, centrala delar under igenväxning. Trädskikt domineras av björk, ek och gran. Värdefulla träd av björk, gran, oxel och tall. Fältskikt med fläcknycklar, nattviolarter, slättegubbe, smörboll, stagg, svinrot mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 7,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och utökats i nordväst. Stenig naturbetesmark.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 205

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark. Åtta skyddsvärda träd av ek.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Naturvärden knutna till träd. Betet har upphört. Kornig nållav, gul dropplav, rostfläck och fällmossa noterades.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 206

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Våtmarksobjekt. Delområde i söder utgörs av sumpskog med al i trädskiktet. Stark påverkan av avverkning.

NV-klass: 3

Area (ha): 4,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 207

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Norra och södra delarna mer öppna och mellersta delen halvöppen med björk, asp, en, rönn och sälg. Värdefulla träd av asp och sälg, enstaka hålträd. Fältskikt med blåsuga, stagg och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 10,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Enligt muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening har restaurering skett i södra delen sedan några år tillbaka och arter som trädlärika, stenskvätta och buskskvätta förekommer. Objektet har utökats i söder med restaurerat område.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 208

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Talldominerad, skogstäckt mosse. Påverkan av anslutande avverkning.

NV-klass: 3

Area (ha): 22,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 209

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålhävdad öppen betesmark. Mindre del halvöppen som domineras av björk med inslag av asp, gran, en och rönn. Fältskikt med blåsuga, revfibla, slättergubbe och stagg.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 210

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Bäckravin utmed Etterbäcken.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 211

Naturtyp/-er: Myr

Beskrivning: Kärr utmed Gullbäcken.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Bevara hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 212

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark vid Viskebäcken.

NV-klass: 3

Area (ha): 2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 213

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövnaturskog med hög och jämn luftfuktighet. Blockrikt eller storblockigt med rik förekomst av skrymslen. Värdefull kryptogamflora. Domineras av ek, björk, klibbal och asp med inslag av sälg och gran. Gammal asp och björk. Lågor. Bäck.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 214

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar trädklädd betesmark.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 215

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen betesmark som domineras av ek, inslag av asp, hassel, björk, rönn och sälg. Värdefulla träd av ek. Fältskikt med bockrot, prästkrage, svinrot, ängshavre, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 216

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark, ohävdad och under igenväxning.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 217

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar trädklädd betesmark.

NV-klass: 3

Area (ha): 2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 218

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Hassellund, buktformigt växtsätt, stort inslag av senvuxna träd. Värdefull kryptogamflora. Rikligt med död ved. Domineras av ek med inslag av hassel, björk, asp, klibbal, enstaka rönn och gran. Gammal hassel och lövträd. Träd med håligheter och mulm. Bäck.

NV-klass: 2

Area (ha): 4,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 219

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen och halvöppen betesmark under igenväxning. Fuktkärr helt igenväxt. Avverkning skett i söder. Träd och buskskikt domineras av björk, ek, en, gran och oxel. Värdefulla träd av björk. Fältskikt med backsippa, hirsstarr, slättergubbe, mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,8

Förordnanden:

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 220

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Sumpskog utmed Ällabäcken.

NV-klass: 3

Area (ha): 6,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 221

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark. Delar halvöppet till slutet som domineras av ek med inslag av hassel, trivallöv, gran mm. Lite kuperat. Fältskikt med bland annat blåsuga, bockrot, prästkrage, svinrot, ängshavre och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 222

Naturtyp/-er: Äng och betesmark

Beskrivning: Vålhävdad betesmark, varierad mellan öppet och slutet. Domineras av ek, björk, al och en. Inslag av hassel, oxel, rönn och vildapel. Fyra skyddsvärda träd av ek, värdefulla träd av björk. Fältskikt med bland annat bockrot, knägräs och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 223

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Sumpskog utmed Ällabäcken. Delområde sumpskog med blandskog av löv och barr med inslag av al. Olikåldrigt trädskikt. Västra delen lövrik, östra delen ädel-lövrik och utgörs av Nyckelbiotoper Sveaskog.

NV-klass: 2

Area (ha): 10,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 224

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark men delar slutna med gran, björk, en, inslag av tall och hallon. Fältskikt med knägräs, prästkrage, slättergubbe, stagg, stor blålocka, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 225

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Hedädellövsskog. Domineras av ek och asp, inslag av triviallöf, gran. Delområden är nyckelbiotoper med senvuxna träd och gammal hassel, björk, asp, ek. Död ved, lövträdssocklar, block, stengärdesgård. Värdfull kryptogamflora och lägre fauna.

NV-klass: 2

Area (ha): 20,7

Förordnanden: Naturvårdsavtal.

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens naturvärden.

Kommentar: Kraftledningsgata skär av ett mindre del i norr vilken hör till objektet.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 226

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark, öppnare i norr, större del trädbeklädd.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 227

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark. Mindre dunge i nordöst slutet. Domineras av en med inslag av ek, triviallöf och gran. Fältskikt med blåsuga, bockrot, slättegubbe, stagg, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 4,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 228

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålhävdad öppen till halvöppen betesmark med ek. Fältskikt med blåsuga, knägräs, stagg och svinrot.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Kommentar: Kraftledning tvär genom objektets norra del.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 229

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Västra delen utgörs av björkhage. Östra delen betesmark både öppen och halvöppen-sluten under igenväxning. Träd- och buskskikt domineras av asp björk, ek och en. Värdefulla träd av ek och björk. Fältskikt med dansk iris, slättegubbe, stagg mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 5,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Västra delen kan ha lägre naturvärde. Arter börjar försvinna i delar av östra delen och utgör gränsfall till restaureringsmark.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 230

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålhävdad, öppen betesmark, mindre del halvöppen till slutet med asp, björk, ek, en och gran. Fältskikt med blåsuga, slättergubbe och stagg.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 231

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark, Afsån - västra grenen rinner intill objektet.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Södra delen ser utifrån ortofoto ut att vara avverkad och nyplanterad.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 232

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark vid Linnabäcken.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 233

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Lilla komossen. Stor skog- myrmosaik med talldominerad mosseskog. Mindre del i norr lövsumpskog med inslag av al i trädskiktet. Påverkan av anslutande avverkning och kraftledning.

NV-klass: 2

Area (ha): 90,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 234

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskogslund.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 235

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskogslund med rikligt med döda träd och högstubbar, spår av hackspettar. Stengårdsgård. Upphörd beteshävd. Trädskikt med asp, klibbal, björk, ek och sälg, inslag av lönn, rönn, gran och tall. Gammal björk, ek, hassel, asp och sälg.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 236**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark.**Beskrivning:** Öppen till halvöppen betesmark, halvöppna delar domineras av björk, al, asp och hallon, inslag av lönn och ek mm. Värdefulla träd av björk och ek. Fältskikt med hirsstarr, slättegubbe, stagg, svinrot, ängsvädd mm.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 2,2**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Ängs- och betesmarksinventeringen.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselöförslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 237**Naturtyp/-er:** Skog och träd.**Beskrivning:** Lövskogslund.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 0,9**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Skogsstyrelsens naturvärden, regionalt värdefulla odlingslandskap.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselöförslag:** Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.**Objekt ID:** 238**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark, småvatten.**Beskrivning:** Öppen betesmark. Mindre delar halvöppna med främst ek, en, björnbärs- och rosarter. Skyddsvärt träd av ek. Fältskikt med blåsuga, hirsstarr, knägräs, slättegubbe, stagg, svinrot mm. Småvatten finns i objektets sydvästra del.**NV-klass:** 1**Area (ha):** 9,3**Förordnanden:** Strandskydd.**Dokumentation:** Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, skyddsvärda träd, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.**Kommentar:** Strandskydd gränsar till objektets södra del. Ett småvatten i södra delen har inkluderats i objektet, enligt uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening förekommer smådopping i dammen.**Fältbesök:** Vår 2020**Fältkommentar:** Naturvärdesbedömning efter fältbesök.**Skötselöförslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 239**Naturtyp/-er:** Myr, skog och träd.**Beskrivning:** Fিন্নamossen. Öppen myr, öppet vatten, talldominerad mosseskog, mosseskog med blandskog av löv och barr i norr. Påverkan av anslutande avverkning och torvtäkt.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 119,2**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselöförslag:** Fri utveckling.**Objekt ID:** 240**Naturtyp/-er:** Äng och betesmark.**Beskrivning:** Betesmark med både öppna och slutna delar. Asp, björk, ek och en med inslag av gran, hassel och tall. Fältskikt med blåsuga, bockrot, prästkrage, svinrot och ängsvädd. Torpmiljö.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 0,8**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Ängs- och betesmarksinventeringen.**Fältbesök:** Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.**Skötselöförslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 241

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskogslund. Olikåldrigt, högstubbar, trädhåligheter. Domineras av asp och björk med inslag av ek, ask, lönn, säl, fågelbär och rönn. Stengärdesgård, torpläge, torpruin. Rikligt med ormbunkar, stora botaniska värden och höga zoologiska värden.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Relativt unga träd och buskskikt som domineras av snöbär och spirea-arter.

Skötselöverslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 242

Naturtyp/-er: Skog och träd, äng och betesmark.

Beskrivning: Ädellövsog. Vålhåvadad öppen till halvöppen betesmark i öster med ek, asp, inslag av al, björk, hassel och rönn. Vårdefull hagmarksbuske av hassel. Fåltskikt med blåsuga, grönvit nattviol, nattviol och ångsvådd.

NV-klass: 2

Area (ha): 12

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, Skogsstyrelsens naturvärden.

Kommentar: Öster om objektet finns ett småvatten.

Fåltbesök: Objektet har ej fåltbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshåvd.

Objekt ID: 243

Naturtyp/-er: Äng och betesmark

Beskrivning: Betesmark, öppna och slutna delar med asp, björk, ek och en, inslag av ask, hassel mm. Två skyddsvårda ekar och ett utpekad solitärtråd i kanten. Vårdefulla tråd av björk, ek och tall. Fåltskikt med knågrås, slåttergubbe, stagg, svinrot, ångshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 8,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvårda tråd, Trafikverket solitära tråd.

Kommentar: Kraftledning går igenom objektet.

Fåltbesök: Objektet har ej fåltbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshåvd.

Objekt ID: 244

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålhåvadad mestadels halvöppen betesmark med björk, ek, en och hassel. Inslag av triviallöf, ask, lind mm. Flera hamlade tråd av ask. Vårdefulla tråd av ask, asp och lind. Håltråd. Fåltskikt med bland annat skrårpearter och tåg.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fåltbesök: Objektet har ej fåltbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshåvd.

Objekt ID: 245

Naturtyp/-er: Skog och tråd.

Beskrivning: Äldre lövnaturskog. Utgör rester av de omfattande ekskogar som tidigare fanns i området. Betespåverkan på äldre tråd, området har fått utvecklats fritt under lång tid.

NV-klass: 1

Area (ha): 1,1

Förordnanden: Natura 2000-område (SCI).

Dokumentation: Storskogsbrukets nyckelbiotoper.

Fåltbesök: Objektet har ej fåltbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 246

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark. Halvöppna delar med björk och en med inslag av al, gran, hallon, oxel och tall. Fältskikt med bland annat bockrot, jungfrulinarter och ängshavre.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 247

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen betesmark med ek och en, inslag av asp, björk och rönn. Värdefulla träd och grovt träd av ek. Fältskikt med bockrot, knägräs, prästkrage, slättergubbe, stagg, ängsvädd mm. Småvatten i södra delen.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: En kraftledning går igenom objektets norra del.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 248

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Lövhage med öppna och halvöppna till slutna partier vilka domineras av björk och ek. Värdefulla träd och grovt träd av ek. Fältskikt med bland annat blåsuga, bockrot, hirsstarr, knägräs och prästkrage. Linnabäcken rinner intill.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap,

Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 249

Naturtyp/-er: Skog och träd, vattendrag.

Beskrivning: Till största del våtmarksobjekt utmed Bodabäcken - Katebrobäcken. Delområde med lövskog.

NV-klass: 2

Area (ha): 17,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden, våtmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommunen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 250

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark med halvöppna delar som domineras av al, björk, ek, en och hassel. Till största del välhävdad. Fältskikt med blåsuga, bockrot, hirsstarr, prästkrage, revfibbla, stagg, svinrot, fryle, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Kraftledningsgata går igenom objektet.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 251

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark. Delar halvöppna med asp, björk, en, rosarter och rönn, inslag av bland annat ask och lönn. Fältskikt med bland annat blåsuga, gul fetknopp, knägräs, slättegubbe, stagg, svinrot, ängshavre. Två småvatten/dammar. Fägata.

NV-klass: 1

Area (ha): 12,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Mycket fin naturbetesmark, välhövad med gott om öppna hållar och andra strukturer, småvatten. Rom av brunroda noterades i ett småvatten. Strutsinnlav på håll.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 252

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark med björk, ek, gran och rönn i trädskiktet. Två skyddsvärda träd av ek. Naturminne, grov ek. Fältskikt med hirsstarr, knägräs, stagg och tåg.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,7

Förordnanden: Naturminne.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 253

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mycket artrik stenbunden betesmark. Mestadels öppen med halvöppna delar som domineras av björk, ek och en. Backsippa, backtimjan, blåsuga, brudbröd, darrgräs, jungfrulinarter, kattfot, knägräs, ormrot, slättegubbe, stor blåklocka mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 4,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Afsån - östra grenen rinner i kanten av objektet.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 254

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Ädellövskog.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Storskogsbrukets nyckelbiotoper.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 255

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen välhövad betesmark. Björk, ek, en och hassel, inslag av lönn mm. Flertal värdefulla träd av ek och björk varav två utpekade skyddsvärda träd. Fältskikt med slättegubbe, stagg, svinrot, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 6,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Kommentar: Skyddsvärda träd på gränsen till objektet. Södra delen kvävepåverkad.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 256

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar ekhage, under restaurering 2008. En del ängsvädd, prästkrage, knägräs mm.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 257

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen stenbunden betesmark, värdefulla träd av ek, rönn, sälg. Inslag av ask och lönn. Skyddsvärt träd av ek. Småvatten, kärr, fuktdrag, dike. Fältskikt med blåsuga, brudbröd, nattviol, slättergubbe, stagg, svinrot, ängshavre mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 11

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Höst 2019.

Fältkommentar: Fyra rastande rödvingetrastar. Småvatten. Blockigt. Spritt med ek, björk, klibbal, tall, apel. Några grova ekar. Gul vaxskivling.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 258

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen stenbunden betesmark med asp, björk, ek, hassel, lind och tall. Värdefulla träd av ek och lind. Skyddsvärt träd av ek. Anlagd damm. Fältskikt med blåsuga, nattviolarter, prästkrage, slättergubbe, stagg, svinrot mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skyddsvärda träd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 259

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Gamla ekskogar på mager tidigare utmark, utgör rester efter tidigare ekskogar. Betespåverkan på äldre träd, området har fått utvecklas fritt under lång tid. Stora naturvärden knutna till ek och död ved. Flera skyddsvärda träd av ek och en björk.

NV-klass: 1

Area (ha): 13,5

Förordnanden: Natura 2000-område (SCI), naturreservat.

Dokumentation: Naturreservat.

Kommentar: Skallstadens domänreservat.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 260

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar. Ekhage under restaurering 2008. Enstaka äldre ek, mestadels yngre. En stor asp.

NV-klass: 3

Area (ha): 1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 261

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar. Liten ekhage under restaurering 2008. Linnabäcken rinner genom objektet.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformations-system i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 262

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark med både öppna och slutna delar med björk, ek, en och hassel. Mindre parti med gamla och grova hasselbuketter. Stenbunden. Bitvis skuggtrivialiserad flora. Fältskikt med blåsuga, hirsstarr, knägräs, slättergubbe, stagg mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Kraftledningsgata går igenom objektet.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 263

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Halvöppen betesmark. Asp, björk och en. Enstaka värdefullt hagmarksträd av ek. Stenbunden med sandblottor. Fältskikt med bland annat blåsuga, bockrot, junfrulinarter, knägräs, prästkrage, slättergubbe, stagg, svinrot, ängshavre.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Täkt.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 264

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Havremossen. Öppen myr, talldominerad mosseskog Påverkat av dikning. Avverkning i väster.

NV-klass: 3

Area (ha): 25,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 265

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Stenbunden betesmark med både öppna och halvöppna delar med al, björk, ek, gran och hassel. Värdefulla hagmarksträd av björk och ek. Fältskikt med grönvit nattviol, knägräs, nattviol, revfibbla, slättergubbe, stagg, svinrot mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 9,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Möjlig äng, otydlig avgränsning, massor efter dikesrensning.

Fältbesök: Höst 2019.

Fältskikt: Blockig. Del med tämligen grov ek och hassel, i övrigt främst triviallövträd med björk, klippal, asp och rönn. Blodvaxskivling noterades.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 266

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Nyrestaurerad ekhage 2008. Hävdgynnad flora i västra delen. Några äldre ekar. Även björk, hassel och tall. Stenbunden, öppen till halvöppen. Fältskikt med bland annat prästkrage, tåg och ängsvädd. Linnabäcken rinner genom objektets västra del.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöverslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 267

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Nyrestaurerad ekhage, ej betad 2008. Uppslag av hassel i östra delen. Öppen till halvöppen stenbunden betesmark. Värdefulla hagmarksträd av ek. Fältskikt med bockrot, knägräs, prästkrage, tåg, ängsvädd mm.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 268

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar. Ekhage under restaurering 2008. Enstaka äldre ek och en del ängsvädd.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 269

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, småvatten.

Beskrivning: Södra del öppen betesmark. Norra delen stenbunden mestadels öppen till halvöppen betesmark som domineras av ek och en med inslag av ask mm. Fältskikt med bland annat gökblomster, knägräs, stagg. Småvatten.

NV-klass: 2

Area (ha): 12,1

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen.

Kommentar: Naturvärdesklassning kan variera inom objektet. Småvatten i norr strandskyddat.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och barrskogsområde i sydväst har tagits bort. Fällmossa och rostfläck noterades.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 270

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark som varierar mellan öppen och slutet med främst asp, björk, en, gran och tall. Skuggtrivialiserad flora. Fältskikt med hirsstarr, knägräs, stagg, svinrot, ängsvädd mm. Ett småvatten.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Kommentar: Forsätter med en mycket liten del utanför kommunen i väster.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömning efter fältbesök.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 271

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Blandlövhage och torpmiljö. Öppen till halvöppen stenbunden betesmark med asp, björk, ek, en, oxel, rönn och tall. Grovt träd av ek. Fältskikt med bockrot, knägräs, stagg, svinrot, ängshavre och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 272

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels halvöppen betesmark, förekomst av bar jord. Domineras av en och gran med inslag av al, björk och ek. Fältskikt med hirsstarr, nattviol och stagg.

NV-klass: 2

Area (ha): 5,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och utökats till att innefatta hela betesmarken. Rostfläck, sotlav och fällmossa noterades.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 273

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Blandlövhage och torpmiljö. Mestadels halvöppen stenbunden betesmark som domineras av björk och en. Fältskikt med knägräs, prästkrage och ängshavre.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 274

Naturtyp/-er: Småvatten.

Beskrivning: Dammar vid Björstorp. Enligt uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening förekommer bland annat gråhakedopping.

NV-klass: 3

Area (ha): 9,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Objektet är uttritat utifrån ortofoto.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Bevara hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 275

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Ädellövrisk skog.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Storskogsbrukets nyckelbiotoper.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 276

Naturtyp/-er: Myr.

Beskrivning: Kärr vid Ällebäckaråsen.

NV-klass: 3

Area (ha): 4,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Bevara hydrologiska förhållanden.

Objekt ID: 277

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Halvöppen till slutet stenbunden ekhage med flera medelgrova och spärrkroniga ekar. Värdefulla hagmarksträd av björk och ek. Även al, en, gran, hallon och tall. Fältskikt med blåsuga, hundkex, slättergubbe och örnbräkenarter.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 278

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Sekundär lövnaturskog, upphörd beteshävd. Trädskikt med asp, björk, ek, gran, tall och inslag av sälg. Rikligt med död ved och grova träd. Spår av hackspettar, stora ornitogiska värden. Mossklädda block.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Gulnål noterades.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 279

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Nyröjd ekhage 2008. Bitvis kraftigt uppslag av asp- och eksly. Mestadels halvöppet med asp, björk, ek, en, tall, vildapel. Stenbundet. Värdefulla hagmarksträd och grovt träd av ek. Fältskikt med blåsuga, knägräs, ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,8

Förordnanden:

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömning kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 280

Naturtyp/-er: Äng och betesmark

Beskrivning: Mestadels öppen stenbunden betesmark. Delar halvöppna med björk, en, hägg, oxel, rosarter och vildapel. Värdefullt hagmarksträd av oxel. Fältskikt med backsippa, bockrot, hundkex, knägräs, ängshavre, ängsvädd. Tydliga terrashak.

NV-klass: 1

Area (ha): 3,1

Förordnanden:

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Höga kulturvärden. Täkt.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Naturvärdesbedömning efter fältbesök.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 281

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark med löv och tall. Delvis före detta utmark. Trivialiserat av hjortbete. Enstaka äldre träd.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 282

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen stenbunden betesmark. Vålövad. Domineras av björk, ek och en. Inslag av asp, hassel, körsbär, lönn, oxel och sälg. Fältskikt med blåsuga, bockrot, prästkrage mm. Torpmiljö.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömning kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 283

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Stora vättingen. Talldominerad mosseskog. Omges av sluten skog. Påverkan av anslutande avverkning.

NV-klass: 3

Area (ha): 5,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 284

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Vålövad stenbunden mestadels halvöppen betesmark som domineras av björk, ek och en. Fältskikt med blåsuga, brännässla, jungfrulinarer, örnbräken.

NV-klass: 2

Area (ha): 6,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och utökats i väst.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 285

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark med tall och ek. Enstaka äldre träd. Mestadels tät. Flora trivialiserad av hjortbete. Fossil åker och stenmurar.

NV-klass: 3

Area (ha): 2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 286

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen stenbunden betesmark. Enstaka träd av ask, asp, björk, ek, hägg, oxel och rönn. Tidigare hamlad björk. Fältskikt med bland annat gul fetknopp och styvmorsviol.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och utökats med naturbetesmark som fortsätter i väst. Strutskinnlav noterades.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 287

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Forellmossen. Stort våtmarksobjekt, större delen torvtäkt med lägre värden. Öppen myr, mosseskog med blandskog av löv och barr, talldominerad mosseskog. Delvis olikåldrigt trädbestånd. Stark påverkan av torvtäkt, dikning och anslutande väg.

NV-klass: 3

Area (ha): 62,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommunen.

Objektet har justerats utifrån ortofoto så att uppenbara områden med aktiv torvtäkt ej är inkluderade.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 288

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar kulle med fornlämningar. En del trädvärden. Skuggpåverkad flora. Enstaka hävdgynnad flora i öppnare partier med blodrot, bockrot, svnrot och slättergubbe. Ställvis viss slätter.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Rostfläck noterades.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 289

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Stormossen. Öppen myr, Mosseskog med blandskog av löv och barr med olikåldrigt trädbestånd. Lövsumpskog, talldominerad mosseskog. Påverkan av väg och kraftledning som löper genom objektet, torvtäkt och anslutande avverkning.

NV-klass: 3

Area (ha): 82,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 290

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Hedädellövskog med stort inslag av senvuxna träd. Ek med inslag av rönn, asp, björk, oxel. Rikligt med döda träd och högstubbar, träd med håligheter. Härlar ger karaktär. Stora botaniska värden. Ymnigt moss-täcke, mossklädda block, lodytor.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,5

Förordnanden: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, ädellöv enligt lag.

Dokumentation: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har justerats efter fältbesök och utökats med ädellövskog i norr.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 291

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Blandlövshage. Stenbunden, öppen till halvöppen med asp, björk, ek, en, hassel, vildapel. Fältskikt med bland annat jungfrulinarter, knägräs, prästkrage, slättergubbe, stor blåklocka, ängshavre och ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 292

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Stenbunden öppen till halvöppen betesmark med ask, björk, ek, gran, oxel, sälg, vildapel. Tidigare hamlad sälg och värdefullt hagmarksträd av oxel. Fuktdrag. Fältskikt med bland annat natviol, prästkrage, slättergubbe, stagg, ängsvädd.

NV-klass: 2

Area (ha): 0,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Gaffelbräken noterades.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 293

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Mestadels öppen betesmark, halvöppna-slutna delar med al, björk, ek, rönn, vildapel. Värdefulla träd av ek och björk. Fläckvis fin lågstarräng. Kvävestört. Fältskikt med bland annat blåsuga, darrgräs, gökblomster, hirsstarr, nattviol, ängsbräsma.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Naturvärdesbedömning kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 294

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Hedädellövskog med stort inslag av senvuxna träd. Domineras av ek med inslag av asp, björk, sälg och oxel. Träd med håligheter. Lodytor, mossklädda block. Fläckar med gräsmarksväxter. Värdefull kryptogamflora.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,4

Förordnanden: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, ädellöv enligt lag.

Dokumentation: Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Storskogsbrukets nyckelbiotoper, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Mindre hackspett noterades trummande. Grå skärelav, fällmossa och rostfläck.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 295

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Stenbunden blandlövhage. Träd och buskskikt med björk, en, gran, hassel, tall, inslag av alm, ek, hägg, lind mm. Värdefullt hagmarksträd av björk. Fältskikt med brudbröd, knärgräs, stor blåklocka, ängshavre mm. Kärr.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 296

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Betesmark med varierad öppenhet. Stenbunden. Trädskikt med björk, ek och gran. Inslag av lind, lönn mm. Mycket stora och vällagda murar och odlingsrösen. Gårdsmiljö. Fältskikt med bland annat slättergubbe. Östra delen restaurerbar betesmark.

NV-klass: 2

Area (ha): 4,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Höga kulturvärden. Utgörs av ett större delområde med betesmark och en mindre delområde i ängs- och hagmarksinventeringen i öster.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 297

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskogslund. Ek, inslag av asp och enstaka tall, björk, rönn, oxel, sälg. Olikåldrigt med stort inslag av senvuxna träd. Rikligt med död ved, träd med håligheter. Äldre stengärdesgård, lodytor, mosklädda block, ymnigt mosstäcke, botaniska värden.

NV-klass: 2

Area (ha): 7,6

Förordnanden: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, ädellöv enligt lag.

Dokumentation: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Rostfläck och fällmossa noterades.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 298

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskogslund. Domineras av ek, inslag av björk, asp, oxel, lönn. Gammal och senvuxen ek, gammal trädsoolitär, rikligt med döda träd och högstubbar. Höllar ger karaktär, storbloktigt, lodytor, mosklädda block.

NV-klass: 2

Area (ha): 2

Förordnanden: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, ädellöv enligt lag.

Dokumentation: Storskogsbrukets nyckelbiotoper, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Kulturhistoriska värden.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 299

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Dammsik. Långsmalt våtmarksobjekt, delområden med sumpskogar med talldominerad mosseskog och blandskog av löv och barr, olikåldrigt trädbestånd. Påverkan av anslutande avverkning.

NV-klass: 3

Area (ha): 12,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 300

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark. Nyrestaurerat 2010 men har varit helt igenvuxet. Främst trivial flora. Några värdefulla hagmarksträd.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 301

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 302

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark. Afsån - västra grenen rinner genom objektet.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 303

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Stora Komossen. Stort område med öppen myr, mosseskog med blandskog av löv och barr, talldominerad mosseskog, kärrskog med lövträd. Påverkan av torvtäkt och svag påverkan av anslutande kraftledning, väg och avverkning. Småvatten finns intill.

NV-klass: 3

Area (ha): 119,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Skogshöns förekommer.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Under igenväxning med tall. Klockljud och tuvull. Påverkat av dikning. Trana observerades förbi-flygande och orrspillning noterades.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 304

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Stängesmossen. Stort område som till större del utgörs av torvtäkt med lägre värden. Öppen myr, mosseskog med blandskog av löv och barr. Talldominerad mosseskog. Stark påverkan av dikning.

NV-klass: 3

Area (ha): 40

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Objektet har justerats utifrån ortofoto så att uppenbara områden med aktiv torvtäkt ej är inkluderade.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 305

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark. Lite ängsvädd och svinrot. Enstaka värdefullt hagmarksträd.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 306

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Stenbunden betesmark som varierar mellan öppen och sluten. Al, björk, en, inslag av bland annat ek, lönn. Fältskikt med bland annat brudbröd, gul fetknopp, gökblomster, hirsstarr, jungfrulinarter, knägräs, slåttergubbe, stagg, ängshavre.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Torsklav noterades.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 307

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen till halvöppen stenbunden betesmark med främst björk och en men även asp, ek, gran, oxel, rönn, sälg, tall. Värdefullt hagmarksträd av oxel. Fältskikt med blåsuga, jungfrulinarter, slåttergubbe, svinrot, ängsvädd mm.

NV-klass: 3

Area (ha): 1,6

Förordnanden:

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Betet har upphört och naturvärdet minskat. Objektet har efter fältbesök utökats i öster.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 308

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark. Tät ekhage med några värdefulla hagmarksträd. Ängsvädd och svinrot fläckvis.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 309

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd, sjö.

Beskrivning: Stjärnesjön med omgivande kärr. Delvis strandskog med lövskog, inslag av al i trädskiktet. En väg går igenom objektets östra del.

NV-klass: 3

Area (ha): 12,7

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Kommentar: Västra delen av objektet berörs av strandskydd. Objektet har justerats så att även sjön ingår.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 310

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Restaurerbar betesmark. Varierad mark med kulturspår. En del trädvärden och enstaka hävdgynnade arter. Skuggpåverkat markskikt, skogskaraktär. Större del mager mark.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Naturvärdesbedömning kvarstår.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 311

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Långe mosse. Mestadels talldomnerad mosseskog. Även mosseskog med lövskog och blandskog, öppen myr. Svag påverkan av anslutande avverkning. Delområde i söder är en lövsumpskog som är utpekad av skogsstyrelsen som objekt med naturvärde.

NV-klass: 2

Area (ha): 52,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens naturvärden, Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 312

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark. Småvatten i väster.

NV-klass: 3

Area (ha): 4

Förordnanden: -

Dokumentation: Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 313

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Mosse. Talldomnierad mosseskog med trädkontinuitet. Stark påverkan av anslutande avverkning.

NV-klass: 3

Area (ha): 12

Förordnanden: -

Dokumentation: Våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Objektet har utökats med lövsumpskog i söder, övriga delar av objektet har inte besökts.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 314

Naturtyp/-er: Äng och betesmark, skog och träd.

Beskrivning: Slätterängar, trädklädda betesmarker. Artrik flora, fältskikt med bland annat slättergubbe, nattviol, ormrot, darrgräs, Jungfru Marie nycklar. Trädskikt både triviallöv och ädellövträd. Elva skyddsvärda träd av lind, lönn och sälg. Hamlade träd. Torpmiljö.

NV-klass: 1

Area (ha): 20,3

Förordnanden: Natura 2000-område (SCI), naturreservat.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, skyddsvärda träd.

Kommentar: Naturreservat Ranahult. Höga kulturvärden. Delar restaurerbara betesmarker och delar aktiva.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd. Fortsatt slätter.

Objekt ID: 315

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Älgareds mosse. Öppen myr, mosseskog med blandskog av löv och barr. Påverkat av anslutande avverkning. Delar av objektet torvtäkt med lägre naturvärden. Kraftledningsgata går igenom objektet.

NV-klass: 3

Area (ha): 70,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Skogsstyrelsens sumpskogar, våtmarksinventeringen.

Kommentar: Objektet fortsätter med stora delar utanför kommunen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 316

Naturtyp/-er: Myr, skog och träd.

Beskrivning: Ö. och V. Stormossen. Öppet vatten i öster.

NV-klass: 3

Area (ha): 14

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Våtmarksinventeringen.

Kommentar: Objektet fortsätter med stora delar utanför kommunen. Strandskydd i öster.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Fattigmyr som är kraftigt igenvuxen med första generationens tall och björk.

Skötsel förslag: Fri utveckling.

Objekt ID: 317

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Öppen betesmark, stembunden. Kanter trädklädda med al, björk, ek, hagtorn, hassel mm. Fältskikt med bland annat darrgräs, hirsstarr, prästkrage, revfibbla, stagg, stor blåklocka.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,6

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Ängs- och betesmarksinventeringen, ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Trafikverket Allé.

Kommentar: En allé finns i östra kanten av objektet.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 318

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Trädbärande betesmark. Cirka 100-åriga ekar. Sandig mark med flera blottor.

NV-klass: 3

Area (ha): 4,4

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 319

Naturtyp/-er: Skog och träd, småvatten.

Beskrivning: Lövskogsbestånd, frodigt. Asp är dominerande trädslag men trädskiktet utgörs även av ek och björk. Hassel som understånd. Flera blöta områden med öppet vatten. Skodsduva noterades.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,7

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 320

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Naturbetesmark. Gott om sten. Glest trädskikt med björk.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,6

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.

Skötselöförslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 321

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Al- och björksumpskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,3

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 322

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Kulle med medelålders lövskog. Ek är det dominerade trädslaget. Inslag av äldre björk. Hassel i buskskiktet. Rävgröt.

NV-klass: 3

Area (ha): 7,5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: -

Kommentar: Strandskydd i öster.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.

Skötselöförslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 323

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskog med asp, ek och björk med ett underbestånd av hassel.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,6

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: -

Kommentar: Strandskydd i öster.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Barkticka på asplåga.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 324

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Lövskog med medelålders asp och ek.

Mycket tätt buskskikt med uppväxande asp. Fältskikt med vitsippor. Hälträd förekommer sparsamt.

NV-klass: 3

Area (ha): 3,5

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 325

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Kulle med medelålders ekbestånd med inslag av yngre björk. Buskskikt med uppväxande björk och mycket kaprifol. Genom hela området finns flera promenadstigar. Fällmossa växer på stenblock i området.

NV-klass: 3

Area (ha): 5,4

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Fällmossa noterades.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 326

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Stor åkerholme med asp- och björkskog.

NV-klass: 3

Area (ha): 2,1

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 327

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Tre små betade åkerholmar med gamla och grova ekar. Torrängsflora. Höga trädvärden och flera naturvårdsintressanta lavar. Två skyddsvärda träd av ek.

NV-klass: 2

Area (ha): 2,6

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Skyddsvärda träd.

Kommentar: Objektet utgörs av tre delområden.

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Parasitsotlav, kornig nållav och blanksvart trämyra.

Skötsel förslag: Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 328

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Mindre ekkulle med grövre ekar. Marken hävdas delvis som gräsmatta.

NV-klass: 3

Area (ha): 0,3

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Fältbesök: Vår 2020.

Fältkommentar: Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.

Objekt ID: 329**Naturtyp/-er:** Skog och träd.**Beskrivning:** Stort och ganska likartat ekbestånd med inslag av asp, björk och gran. Åldern uppskattas till mellan 70 och 100 år. Fällmossa är rikligt förekommande medan övriga signalarter förekommer mer spritt. Ett par små vattnespeglar finns. Kattuggla i holk.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 11**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Regionalt värdefulla odlingslandskap.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Rostfläck, blanksvart trämyra, fällmossa och kattuggla noterades.**Skötselöverslag:** Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.**Objekt ID:** 330**Naturtyp/-er:** Skog och träd.**Beskrivning:** Kulle med ekbestånd, delvis senvuxna och kratteksartade. En hög bergsbrant i väster. En lekplats och flera fikabord finns i objektet.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 2,7**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Regionalt värdefulla odlingslandskap.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Fällmossa, rostfläck och blanksvart trämyra noterades.**Skötselöverslag:** Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.**Objekt ID:** 331**Naturtyp/-er:** Skog och träd.**Beskrivning:** Kulle med grova ekar. Flera stora block och lodytor.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 2,2**Förordnanden:** -**Dokumentation:** -**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök.**Skötselöverslag:** Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.**Objekt ID:** 332**Naturtyp/-er:** Småvatten, äng och betesmark.**Beskrivning:** Oxhagen. Anlagd våtmark omgiven av betesmark i jordbrukslandskap. Flikig med öar. Vegetation med kaveldun, veketåg och starr. Öppet i dagsläget.**NV-klass:** 2**Area (ha):** 11,5**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.**Kommentar:** Ett nytt fågeltorn finns vid våtmarken.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Ett flertal skyddsvärda fåglar noterades vid besök som tofsvipa, sångsvan, sävsparv, stare och tornseglare. En subadult havsörn observerades överflygande och grönbena rastade. En åkergröda spelade.**Skötselöverslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.**Objekt ID:** 333**Naturtyp/-er:** Täkt och upplag.**Beskrivning:** Gammal återställd sandgrop. Glest med låg tall, björk och en. Solbelyst. Inhägnad. Värden för insekter och potential för steklar. Torrängsflora. Fältskikt med gråfibbla, fetknopp, ullört, harklöver, röllika. I kanterna växer sälg.**NV-klass:** 3**Area (ha):** 1,8**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Regionalt värdefulla odlingslandskap.**Fältbesök:** Vår 2020.**Fältkommentar:** Objektet har bedömts och avgränsats efter fältbesök. Vårsidenbi och gulsparv noterades.**Skötselöverslag:** Fortsatt/återupptagen beteshävd.

Objekt ID: 334

Naturtyp/-er: Skog och träd.

Beskrivning: Alsumpskog med grov klibbal med välutvecklade socklar. Inslag av gran och björk, även tall i kanterna. Stående vatten. Kransmossa, hultbräken. Död ved förekommer. Skogssnäppa noterades i objektet.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,7

Förordnanden: -

Dokumentation: -

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommungränsen åt söder som berörs av en nyckelbiotop.

Fältbesök: Vår 2020

Fältkommentar: Objektet är bedömt och avgränsat utifrån fältbesök. Glansfläck, rostfläck, gammelgranslav och revlumner noterades.

Skötsel förslag: Huvudsakligen fri utveckling men röjning av gran vid behov.

Objekt ID: 335

Naturtyp/-er: Sjö, limnisk strand.

Beskrivning: Rösjön. Omges av Rösjö mosse vilken utgör ett stort komplex av våtmarker, mossar och sumpskogar med mycket höga naturvärden. Vattendraget benämnt "Bäck från Rösjö" går igenom objektet, vattendraget är naturligt med måttlig ekologisk status.

NV-klass: 2

Area (ha): 65,2

Förordnanden: Natura 2000-område (SPA, SCI), naturreservat, statens skyddsvärda skogar, strandskydd, riksintresse naturvård, myrskyddsplan.

Dokumentation: Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), våtmarksinventeringen, Skogsstyrelsens sumpskogar, Skogsstyrelsens naturvärden.

Kommentar: Vara kommun har tillsammans med Länsstyrelsen påbörjat ett friluftslivsprojekt som innebär att tillgängliggöra södra delen av Rösjö mosse naturreservat för allmänheten. Bland annat vindskydd med grillplats vid Rösjöns strand. Objektet fortsätter utanför kommunen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 336

Naturtyp/-er: Sjö, limnisk strand.

Beskrivning: Kroksjön. Sjön omges av skog- och myrmosaik. Torvtäkt söder om sjön.

NV-klass: 2

Area (ha): 4,8

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), våtmarksinventeringen, skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 337

Naturtyp/-er: Sjö, limnisk strand.

Beskrivning: Odensbergssjön. Sjön omges av skog- och myrmosaik.

NV-klass: 2

Area (ha): 1,2

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), våtmarksinventeringen, skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 338

Naturtyp/-er: Sjö, limnisk strand.

Beskrivning: Stora Svartekorpen. Sjön omges av skog- och myrmosaik.

NV-klass: 2

Area (ha): 3,2

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), våtmarksinventeringen, skogsstyrelsens sumpskogar.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 339

Naturtyp/-er: Sjö, limnisk strand.

Beskrivning: Ullstorpasjön. Sjön omges av skog- och myrmosaik. Torvtäkt öster om sjön.

NV-klass: 2

Area (ha): 29

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), våtmarksinventeringen, skogsstyrelsens sumpskogar, muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 340

Naturtyp/-er: Sjö, limnisk strand.

Beskrivning: Hallasjön. Sjön omges av skog- och myrmosaik.

NV-klass: 2

Area (ha): 5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 341

Naturtyp/-er: Sjö, limnisk strand.

Beskrivning: Stora Eketången. Omges av våtmark, skog, avverkningar och jordbruksmark.

NV-klass: 2

Area (ha): 5

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), våtmarksinventeringen.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 342

Naturtyp/-er: Sjö, limnisk strand, skog och träd.

Beskrivning: Dalsjön. Skogsomgiven mindre sjö. Enligt uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening omges sjön av äldre barrskog med god förekomst av död ved.

NV-klass: 3

Area (ha): 4,6

Förordnanden: Strandskydd.

Dokumentation: Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Objektet är utritad utifrån ortofoto/strandskydd.

Fältbesök: Objektet har ej fältbesökts under framtagandet av naturvårdsprogrammet.

Objekt ID: 343

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Enkelsidig artrik vägkant med bra skötselstatus. Rikblommig vägslänt med torrängsflora. Fältskikt med gökärt, vårbrodd, gråfibbla, styvfibbla, ljung.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,4

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 344

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Enkel gårdsallé vid Levene kyrka med nio oxlar. Ej bedömt biologiskt värde. Två skyddsvärda träd av ask och hästkastanj finns utmed objektet.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,1

Förordnanden: Strandskydd, generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé, skyddsvärda träd, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Ett småvatten vid gården omfattas av strandskydd.

Objekt ID: 345

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Dubbel slotts- och herrgårdsallé vid Håkantorp. Ej bedömt biologiskt värde. Utgörs av 42 vitpil, 39 lärk, 18 ask, 12 skogslönn, 11 skogsalm, 10 hästkastanj och en asp. Tre av träden av ask och alm är utpekade skyddsvärda träd.

NV-klass: 2

Längd (km): 0,8

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé, skyddsvärda träd.

Kommentar: Objektet korsas av ett våtmarksobjekt.

Objekt ID: 346

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig vägkant. Medel skötselstatus.

Hänsynsobjekt med påtagligt naturvärde. Lång sträcka med rikblommade delsträckor. Fältskikt med blodrot, fyrkantig johannesört, vårbrodd, gul fetknopp.

NV-klass: 3

Längd (km): 2,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Ett vattendrag korsar objektet.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 347

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant med dålig skötselstatus. Delvis artrika och blomrika vägkanter. Fältskikt med bergsyra, vårbrodd, ängsskallra, flockfibbla mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,6

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö.

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommunen.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 348

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Linjeobjekt

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant. Medel skötselstatus. Rikblommig åkerväggkant med förekomst av oxtunga. Fältskikt med prästkrage, krypvide, gulsporre, gråfibbla, gullris mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 1,5

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö, regionalt värdefulla odlingslandskap, Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Norr om objektet fortsätter vägkanten som ett hänsynsobjekt med visst naturvärde. Del av Lannaån/Slipån korsar objektet.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 349

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant med bra skötselstatus. Rikblommig sträcka med mycket väddklint, oxtunga. Fältskikt med gulsporre, gullris, gråfibbla, bergsyr, renfana mm.

NV-klass: 2

Längd (km): 0,7

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 350

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Enkelsidig godsallé vid Bjärrtorp. Ej bedömt biologiskt värde. Utgörs av 28 parklind.

NV-klass: 2

Längd (km): 0,3

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé.

Objekt ID: 351

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Dubbelsidig allé vid Bjärrtorp. Ej bedömt biologiskt värde. Utgörs av 28 parklind.

NV-klass: 2

Längd (km): 0,1

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé.

Objekt ID: 352

Naturtyp/-er: Park och trädgård

Beskrivning: Dubbelsidig sallé vid Stora Hov, Bjärrtorp. Ej bedömt biologiskt värde. Utgörs av 14 skogsalm och tre skogslönn. Nio almar är utpekade skyddsvärda träd.

NV-klass: 2

Längd (km): 0,2

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé, skyddsvärda träd.

Objekt ID: 353

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant. Medel skötselstatus. Torra och sandiga vägkanter längs åkermark. Fältskikt med prästkrage, ljung, harklöver, gråfibbla, röllika mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 354

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Enkel infartsallé vid Arentorp, Kedum. Biologiskt värde. Utgörs av nio lärk.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,1

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé.

Objekt ID: 355

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Enkelsidiga artrik vägkant. Medel skötselstatus. Mycket rikblommig och insektsintressant sträcka. Fältskikt med röllika, stormåra, prästkrage, kråkvicker, rödklöver mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 356

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Enkel landsvägsallé vid Rangeltorp. Lågt biologiskt värde. Utgörs av 27 vitoxel och en lönn.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,3

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé.

Objekt ID: 357

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant. Medel skötselstatus. Rikblommig innerslänt i åkerlandskap. Fältskikt med röllika, renfana, stormåra, prästkrage, bergsyra mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 358

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant. Medel skötselstatus. Rikblommig, torr vägkant. Fältskikt med bergsyra, gråfibbla, gullris, kärringtand, prästkrage mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 1,0

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 359

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant. Medel skötselstatus. Vägkanter med riklig blommning av bockrot, gulmåra. Fältskikt med knägräs, ärenpris, vitmåra, kärringtand, ljung mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 1,9

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 360

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant med bra skötselstatus. Fin sandig vägkant med indikatorarter. Fältskikt med kärringtand, svartkämpar, ängssyra, bergsyra, gråfibbla mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 361

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Dubbelsidig landsvägsallé vid Vedum, Lundby. Högt biologiskt värde. Utgörs av 49 ask, 3 ek, 1 lönn, 1 fågelbär/sötkörsbär, 1 klibbal. 26 av träden är utpekade skyddsvärda träd, främst av ask men enstaka även av ek och klibbal.

NV-klass: 2

Längd (km): 0,6

Förordnanden: Strandskydd, generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé, skyddsvärda träd.

Kommentar: Ett småvatten intill omfattas av strandskydd.

Objekt ID: 362

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant. Medel skötselstatus. Varierande vägkant med rik förekomst av gråfibbla. Fältskikt med gökärt, flockfibbla, gråfibbla, kråkvicker mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,2

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 363

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant med dålig skötselstatus. Vägkant som uppvisar rikblommighet. Fältskikt med fyrkantig johannesört, bergsyra, stormåra, gulfetknopp mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 364

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Dubbel gårdsallé. Lågt biologiskt värde. Utgörs av 26 vårtbjörk, 10 asp och 2 klibbal. Två aspar är utpekade skyddsvärda träd.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,3

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé, skyddsvärda träd.

Objekt ID: 365

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Enkel landsvägsallé vid Fridkulla. Ej bedömt biologiskt värde. Utgörs av 13 vårtbjörk och ett okänt trädslag.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,3

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé.

Objekt ID: 366

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Enkelsidig artrik vägkant. Medel skötselstatus. Fin ängsvägkant intill stenmur. Omges av betesmark. Fältskikt med smultron, teveronika, vitmåra, vårbrodd, blodrot mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,1

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 367

Naturtyp/-er: Äng och betesmark.

Beskrivning: Dubbelsidig artrik vägkant med dålig skötselstatus. Fina vägkanter, variation mellan torr och frisk. Fältskikt med bergsyra, gökärt, vildmorot, vitmåra, berglim mm.

NV-klass: 3

Längd (km): 1,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Trafikverket Artrik vägmiljö, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommunen.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Objekt ID: 368

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Enkelsidig landsvägsallé med biologiskt värde. Utgörs av 11 skogsek, 5 ask, 4 skogslönn, 1 vitoxel.

NV-klass: 2

Längd (km): 0,1

Förordnanden: Generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé, regionalt värdefulla odlingslandskap.

Kommentar: Objektet överlappar delvis med ett ängs- och betesmarksobjekt.

Objekt ID: 369

Naturtyp/-er: Park och trädgård.

Beskrivning: Dubbelsidig gårdsallé vid Stora Halla. Ej bedömt biologiskt värde. Utgörs av 8 ask, 3 klibbal, 2 asp, 1 skogsek. Enn klibbal är utpekat som skyddsvärt träd.

NV-klass: 2

Längd (km): 0,1

Förordnanden: Riksintresse naturvård, generellt biotopskydd.

Dokumentation: Trafikverket Allé, skyddsvärda träd.

Objekt ID: 370

Naturtyp/-er: Vattendrag.

Beskrivning: Vattendrag Storebergsån - uppströms Almetorp. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,3

Förordnanden: -

Dokumentation: Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).

Kommentar: Objektet fortsätter utanför kommunen.

Objekt ID: 371**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Kämpegårdsån. Naturligt vattendrag med dålig ekologisk status.**NV-klass:** 3**Längd (km):** 2,1**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).**Kommentar:** Objektet fortsätter utanför kommunen.**Objekt ID:** 372**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Lannaån- Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status som mynnar i Vätern - Dättern.**NV-klass:** 3**Längd (km):** 7,6**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS).**Kommentar:** Objektet fortsätter utanför kommunen.

Objektet rinner en sträcka utmed kommungränsen och viker sedan av utanför kommunen för att åter rinna längs kommungränsen en sträcka igen.

Objekt ID: 373**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Afsån Uvered till Vara. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status och från Getåns inflöde till sammanflöde vid Håkan-Månggården. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status. Färna finns bland annat registrerat i elfiskeregistret.**NV-klass:** 2**Längd (km):** 16,8**Förordnanden:** Strandskydd, riksintresse naturvård.**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Våtmarksinventeringen, Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, Elfiskeregistret.**Kommentar:** Forsmossa.**Objekt ID:** 374**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Lidan - Odensberg till St Levene, Uvered till Trässberg. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk

status. Färna och lake finns bland annat registrerat i elfiske-registret.

NV-klass: 2**Längd (km):** 32,3**Förordnanden:** Strandskydd, riksintresse naturvård, naturreservat, skogsstyrelsens biotopskydd.**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Våtmarksinventeringen, Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skogsstyrelsens naturvärden, skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Elfiskeregistret**Kommentar:** Forsmossa. Norra delen omfattas av riksintresse naturvård. Naturreservatet Löjtnantsholmen ansluten till vattendraget. Mindre delområde omfattas av biotopskydd. Objektet fortsätter utanför kommunen.**Objekt ID:** 375**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Jungån, Kvånumsån, Fjökbroån, Glättetorp-sbäcken. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status. Mynnar i Lannaån.**NV-klass:** 3**Längd (km):** 26,4**Förordnanden:** Strandskydd.**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Ängs- och betesmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap.**Kommentar:** Delområden omfattas av strandskydd. Objektet fortsätter utanför kommunen.**Objekt ID:** 376**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Lannaån - från sammanflödet med Ljungån till källområdena vid Rösjömossen. Slipån. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status.**NV-klass:** 3**Längd (km):** 15,7**Förordnanden:** Riksintresse naturvård, myrskyddsplan.**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Våtmarksinventeringen, Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skogsstyrelsens sumpskogar, Trafikverket Artrik vägmiljö.**Kommentar:** Beörs i söder av riksintresse naturvård och myrskyddsplan vid Rösjömossen. Korsas av två atrika vägar. Objektet fortsätter utanför kommunen.

Objekt ID: 377**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Afsån - östre grenen, Larvaån, Sandkul-labäcken. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status. Mynnar i Afsån.**NV-klass:** 2**Längd (km):** 26,3**Förordnanden:** Strandskydd, skogsstyrelsens biotopskydd.**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Våtmarksinventeringen, Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skogsstyrelsens naturvärden, skogsstyrelsen nyckelbiotoper, storskogsbrukets nyckelbiotoper.**Kommentar:** Omfattas vid mindre områden av strandskydd och skogsstyrelsens biotopskydd. Objektet fortsätter utanför kommunen.**Objekt ID:** 378**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Afsån - västra grenen, Edumaån, Låraån, Nolån. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status. På sträckan finns även Blackerydssjön.**NV-klass:** 2**Längd (km):** 23,6**Förordnanden:** Strandskydd.**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Våtmarksinventeringen, Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skogsstyrelsens sumpskogar, skogsstyrelsen nyckelbiotoper, muntlig uppgift från Vara bygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.**Kommentar:** Delar omfattas av strandskydd. Objektet fortsätter utanför kommunen.**Objekt ID:** 379**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Linnabäcken. Vid en inventering genomförd 2007 observerades elritsa och småspigg i bäcken. Ädellövträd som alm, ask och lönn finns utmed och signalarter som glansfläck, lönnlav, krusig ulota och trubbfjädermossa har tidigare noterats.**NV-klass:** 3**Längd (km):** 13,0**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Våtmarksinventeringen, Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängs- och hagmarksinventeringen, regionalt värdefulla odlingslandskap, skogsstyrelsens sumpskogar, skogsstyrelsen nyckelbiotoper, Persson & Malmqvist 2007.**Objekt ID:** 380**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Getån. Mynnar i Afsån. Naturligt vattendrag med otillfredsställande status.**NV-klass:** 3**Längd (km):** 17,5**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Våtmarksinventeringen, skogsstyrelsens sumpskogar, skogsstyrelsen nyckelbiotoper.**Kommentar:** Rinner en bit utanför kommunen, mindre sträcka vid Hjortemossen.**Objekt ID:** 381**Naturtyp/-er:** Vattendrag**Beskrivning:** Viskebäcken, Skäringen. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status. Mynnar i Nossan.**NV-klass:** 3**Längd (km):** 15,4**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängs- och hagmarksinventeringen.**Kommentar:** Objektet fortsätter utanför kommunen.**Objekt ID:** 382**Naturtyp/-er:** Vattendrag.**Beskrivning:** Lillån (även del av Spångabäcken), Tålannabäcken. Naturligt vattendrag med måttlig ekologisk status. Mynnar i Nossan.**NV-klass:** 3**Längd (km):** 6,1**Förordnanden:** -**Dokumentation:** Vatteninformationssystem i Sverige (VISS), regionalt värdefulla odlingslandskap, skogsstyrelsens sumpskogar.**Kommentar:** Objektet fortsätter utanför kommunen.

Objekt ID: 383

Naturtyp/-er: Infrastruktur och bebyggd miljö.

Beskrivning: Skogsbilväg med artrik flora.

NV-klass: 3

Längd (km): 0,8

Förordnanden: -

Dokumentation: Muntlig uppgift från Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsförening.

Kommentar: Objektet är utritat utifrån ortofoto och enligt muntlig kommunikation med Varabygdens fågelklubb och Vara Naturskyddsföreningen.

Skötsel förslag: Fortsatt vägkantsslätter.

Bilaga 3

Förteckning över rödlistade och fridlysta arter

Grupp	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödlistnings-kategori 2020	Utdöd i Sverige (RE)	Fridlyst art	EU Art- och habitatdirektiv	Åtgärdsprogram ¹	Endast tillfällig besökare	Endast äldre fynd (före 1990)	Antal observationer (efter 1990)
Däggdjur	<i>Canis lupus</i>	varg	EN		*	*		*		2
Däggdjur	<i>Castor fiber</i>	bäver			*	*				1
Däggdjur	<i>Erinaceus europaeus</i>	igelkott	NT°							3
Däggdjur	<i>Lynx lynx</i>	lo	VU			*	A	*		1
Däggdjur	<i>Muscardinus avellana-rius</i>	hasselmus			*	*			*	
Däggdjur	<i>Mustela putorius</i>	iller			*	*				1
Fiskar	<i>Lota lota</i>	lake	VU							1
Fjärilar	<i>Adscita statices</i>	ängsmetallvinge	NT							2
Fjärilar	<i>Cupido minimus</i>	mindre blåvinge	NT							1
Fjärilar	<i>Lycaena hippothoe</i>	violettkantad guldvinge	NT							2
Fjärilar	<i>Zygaena filipendulae</i>	sexfläckig bastardsvärmare	NT							5
Fjärilar	<i>Zygaena viciae</i>	mindre bastardsvärmare	NT							1
Fåglar	<i>Accipiter gentilis</i>	duvhök	NT							4
Fåglar	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	rörsångare	NT							21
Fåglar	<i>Actitis hypoleucos</i>	drillsnäppa	NT							14
Fåglar	<i>Aegolius funereus</i>	pårluggla				*				3
Fåglar	<i>Alcedo atthis</i>	kungsfiskare	VU			*				2
Fåglar	<i>Anas crecca</i>	kricka	VU							10
Fåglar	<i>Anas querquedula</i>	årta	EN					*	*	
Fåglar	<i>Apus apus</i>	tornseglare	EN							17
Fåglar	<i>Asio otus</i>	hornuggla	NT							9
Fåglar	<i>Aythya ferina</i>	brunand	EN					*		2
Fåglar	<i>Caprimulgus europaeus</i>	nattskärva				*				11
Fåglar	<i>Carpodacus erythrinus</i>	rosenfink	NT							1
Fåglar	<i>Chloris chloris</i>	grönfink	EN							46
Fåglar	<i>Chroicocephalus ridi-bundus</i>	skrattnås	NT							1
Fåglar	<i>Circus aeruginosus</i>	brun kärrhök				*				11
Fåglar	<i>Circus cyaneus</i>	blå kärrhök	NT			*		*	*	
Fåglar	<i>Corvus corone/Corvus corone cornix</i>	Kråka/ gråkråka	NT/ NT							15
Fåglar	<i>Coturnix coturnix</i>	vaktel	NT							50
Fåglar	<i>Crex crex</i>	kornknarr	NT			*	A			15
Fåglar	<i>Cygnus cygnus</i>	sångsvan				*				6
Fåglar	<i>Delichon urbicum</i>	hussvala	VU							16
Fåglar	<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett	NT							15
Fåglar	<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	NT			*				12
Fåglar	<i>Emberiza citrinella</i>	gulspurv	NT							46
Fåglar	<i>Emberiza schoeniclus</i>	sävspurv	NT							33
Fåglar	<i>Falco columbarius</i>	stenfalk	NT			*		*		1
Fåglar	<i>Ficedula hypoleuca</i>	svartvit flugsnappare	NT							32

Fåglar	<i>Galerida cristata</i>	tofslärka		RE				*	*	
Fåglar	<i>Gavia arctica</i>	storlom				*			*	
Fåglar	<i>Glaucidium passerinum</i>	sparvuggla				*				14
Fåglar	<i>Grus grus</i>	trana				*				27
Fåglar	<i>Haematopus ostralegus</i>	strandskata	NT°							4
Fåglar	<i>Lanius collurio</i>	törnskata				*				31
Fåglar	<i>Larus canus</i>	fiskmå	NT							20
Fåglar	<i>Larus marinus</i>	havstrut	VU°					*		1
Fåglar	<i>Locustella fluviatilis</i>	flodsångare	NT°					*		3
Fåglar	<i>Lullula arborea</i>	trädlärka				*				18
Fåglar	<i>Lyrurus tetrix</i>	orre				*				17
Fåglar	<i>Milvus milvus</i>	röd glada				*				8
Fåglar	<i>Numenius arquata</i>	storspov	EN							31
Fåglar	<i>Oriolus oriolus</i>	sommargylling	EN					*		1
Fåglar	<i>Pandion haliaetus</i>	fiskgiuse				*				7
Fåglar	<i>Perdix perdix</i>	rapphöna	NT							10
Fåglar	<i>Pernis apivorus</i>	bivråk				*				13
Fåglar	<i>Phoenicurus ochruros</i>	svart rödstjärt	NT							9
Fåglar	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	grönsångare	NT							21
Fåglar	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	NT			*		*	*	
Fåglar	<i>Pluvialis apricaria</i>	ljungpipare				*				3
Fåglar	<i>Podiceps auritus</i>	svarthakedopping				*				5
Fåglar	<i>Poecile montanus</i>	talltita	NT							4
Fåglar	<i>Poecile palustris</i>	entita	NT							13
Fåglar	<i>Riparia riparia</i>	backsvala	VU							5
Fåglar	<i>Saxicola rubetra</i>	buskskvätta	NT							43
Fåglar	<i>Sturnus vulgaris</i>	stare	VU							33
Fåglar	<i>Sylvia curruca</i>	ärtsångare	NT							31
Fåglar	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	smådopping	NT°							6
Fåglar	<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder				*				7
Fåglar	<i>Tringa glareola</i>	grönbena				*		*		4
Fåglar	<i>Turdus iliacus</i>	rödvingetrast	NT							13
Fåglar	<i>Turdus pilaris</i>	björktrast	NT							29
Fåglar	<i>Upupa epops</i>	härfågel		RE				*	*	
Fåglar	<i>Vanellus vanellus</i>	tofsvipa	VU							36
Grod- och kräldjur	<i>Bufo bufo</i>	vanlig padda				*				4
Grod- och kräldjur	<i>Lissotriton vulgaris</i>	mindre vattensalamander				*				2
Grod- och kräldjur	<i>Rana arvalis</i>	åkergroda				*	*			3
Grod- och kräldjur	<i>Rana temporaria</i>	vanlig groda				*	*			7
Grod- och kräldjur	<i>Triturus cristatus</i>	större vattensalamander				*	*	A		3
Halvvingar	<i>Catoplatus fabricii</i>	prästkrageskinnbagge	EN						*	
Kärlväxter	<i>Adoxa moschatellina</i>	desmeknopp	NT							3
Kärlväxter	<i>Agrostemma githago</i>	klätt	EN					*		2
Kärlväxter	<i>Alchemilla plicata</i>	trubbdaggkäpa	VU							2
Kärlväxter	<i>Alyssum alyssoides</i>	grådådra	NT						*	

Bilaga 3 Naturvårdsprogram Vara kommun

Kärlväxter	<i>Anemone ranunculoides</i>	gulsippa			*					2
Kärlväxter	<i>Anthemis arvensis</i>	åkerkulla	NT							25
Kärlväxter	<i>Apera spica-venti</i>	kösa	NT							6
Kärlväxter	<i>Arnica montana</i>	slättergubbe	VU		*					48
Kärlväxter	<i>Asperugo procumbens</i>	paddföt	NT							3
Kärlväxter	<i>Blitum bonus-henricus</i>	lungrot	VU							1
Kärlväxter	<i>Botrychium lunaria</i>	månårsbräken	NT							10
Kärlväxter	<i>Botrychium matricariifolium</i>	rutläsbräken	VU		*		*			13
Kärlväxter	<i>Brassica rapa subsp. campestris</i>	åkerkål	NT							2
Kärlväxter	<i>Buglossoides arvensis</i>	sminkrot	NT							9
Kärlväxter	<i>Camelina alyssum</i>	lindådra		RE					*	
Kärlväxter	<i>Camelina microcarpa</i>	sandådra	VU			*		*		
Kärlväxter	<i>Carex caryophylla</i>	vårstarr	NT							28
Kärlväxter	<i>Carex ericetorum</i>	backstarr	NT							13
Kärlväxter	<i>Carex ericetorum var. ericetorum</i>		NT							
Kärlväxter	<i>Carex hartmanii</i>	hartmansstarr	VU							2
Kärlväxter	<i>Carex hostiana</i>	ängsstarr	NT							2
Kärlväxter	<i>Carex pulicaris</i>	loppstarr	NT							4
Kärlväxter	<i>Cirsium acaule</i>	jordtistel	NT							1
Kärlväxter	<i>Corallorhiza trifida</i>	korallrot			*					5
Kärlväxter	<i>Crepis praemorsa</i>	klasefibbla	NT							3
Kärlväxter	<i>Crepis tectorum</i>	klofibbla	NT							19
Kärlväxter	<i>Cuscuta epithimum</i>	ljungsnärja	VU						*	
Kärlväxter	<i>Dactylorhiza maculata subsp. fuchsii</i>	skogsnycklar			*					2
Kärlväxter	<i>Dactylorhiza maculata subsp. maculata</i>	Jungfru Marie nycklar			*					26
Kärlväxter	<i>Daphne mezereum</i>	tibast			*					23
Kärlväxter	<i>Drymocalis rupestris</i>	trollsmultron	VU							2
Kärlväxter	<i>Fraxinus excelsior</i>	ask	EN							200
Kärlväxter	<i>Galeopsis ladanum</i>	mjukdån	NT							15
Kärlväxter	<i>Galium spurium subsp. vaillantii</i>	småsnärjmåra	NT							8
Kärlväxter	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	klockgentiana	EN		*		*			9
Kärlväxter	<i>Glyceria declinata</i>	blågrönt mannagräs	VU							7
Kärlväxter	<i>Goodyera repens</i>	knärot	VU		*					6
Kärlväxter	<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa			*					23
Kärlväxter	<i>Huperzia selago</i>	lopplumner			*					9
Kärlväxter	<i>Hypericum montanum</i>	bergjohannesört	NT						*	
Kärlväxter	<i>Hypochaeris glabra</i>	åkerfibbla	VU				*			4
Kärlväxter	<i>Hypochaeris maculata</i>	slätterfibbla	NT							15
Kärlväxter	<i>Juncus squarrosus</i>	borsttåg	NT							27
Kärlväxter	<i>Leontodon hispidus</i>	sommarfibbla	NT							4
Kärlväxter	<i>Leonurus cardiaca</i>	hjärtstilla	VU							2
Kärlväxter	<i>Lolium remotum</i>	linrepe		RE					*	
Kärlväxter	<i>Lunaria rediviva</i>	månviol	NT							4
Kärlväxter	<i>Lycopodiella inundata</i>	strandlumner	NT		*	*				3
Kärlväxter	<i>Lycopodium annotinum</i>	revlumner			*					43

Bilaga 3 Naturvårdsprogram Vara kommun

Kärlväxter	<i>Lycopodium clavatum</i>	mattlumner			*					6
Kärlväxter	<i>Lythrum portula</i>	rödlånke	NT							9
Kärlväxter	<i>Mentha × gracilis</i>	ädelmynta	EN						*	
Kärlväxter	<i>Misopates orontium</i>	kalvnos	NT		*		*			3
Kärlväxter	<i>Neottia nidus-avis</i>	nästrot			*					1
Kärlväxter	<i>Odontites vernus</i>	åkerrödtoppa	NT							7
Kärlväxter	<i>Ononis spinosa subsp. hircina</i>	stallört	NT							23
Kärlväxter	<i>Pedicularis sylvatica</i>	granspira	NT							15
Kärlväxter	<i>Phleum phleoides</i>	flentimotej	NT							1
Kärlväxter	<i>Platanthera bifolia</i>	nattviol			*					30
Kärlväxter	<i>Platanthera bifolia subsp. bifolia</i>	ängsnattviol	NT		*					1
Kärlväxter	<i>Platanthera chlorantha</i>	grönvit nattviol			*					66
Kärlväxter	<i>Primula veris</i>	gullviva			*					29
Kärlväxter	<i>Pulmonaria angustifolia</i>	smalbladig lungört	EN		*		*		*	
Kärlväxter	<i>Pulsatilla vernalis</i>	mosippa	EN		*		*			11
Kärlväxter	<i>Pulsatilla vulgaris/Pulsatilla vulgaris subsp. vulgaris</i>	backsippa/vanlig backsippa	VU							43
Kärlväxter	<i>Radiola linoides</i>	dvärglin	NT							2
Kärlväxter	<i>Raphanus raphanistrum</i>	åkerrettika	VU							8
Kärlväxter	<i>Rhinanthus angustifolius subsp. apterus</i>	åkerskallra	EN				*		*	
Kärlväxter	<i>Rhynchospora fusca</i>	brunag	NT						*	
Kärlväxter	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	pilblad	NT							6
Kärlväxter	<i>Scorzonera humilis</i>	svinrot	NT							94
Kärlväxter	<i>Selinum carvifolia</i>	krusfrö	NT							21
Kärlväxter	<i>Setaria viridis/Setaria viridis var. viridis</i>	kavelhirs/vanlig kavelhirs	NT						*	
Kärlväxter	<i>Silene dichotoma</i>	gaffelglim			*				*	
Kärlväxter	<i>Taraxacum euryphyllum</i>	bredskaftad fläckmaskros	EN						*	
Kärlväxter	<i>Taraxacum praestans</i>	kvällsmaskros	VU						*	
Kärlväxter	<i>Thalictrum simplex</i>	backruta	NT						*	
Kärlväxter	<i>Thymus pulegioides</i>	stortimjan	VU							3
Kärlväxter	<i>Thymus serpyllum</i>	backtimjan	NT							19
Kärlväxter	<i>Trifolium aureum</i>	gullklöver	NT							33
Kärlväxter	<i>Trollius europaeus</i>	smörbollar			*					22
Kärlväxter	<i>Ulmus glabra/Ulmus glabra subsp.glabra</i>	skogsalm/vanlig skogsalm	CR							87
Kärlväxter	<i>Urtica urens</i>	etternässla	NT							4
Kärlväxter	<i>Verbascum lychnitis</i>	grenigt kungsljus	VU		*					2
Kärlväxter	<i>Veronica longifolia × spicata</i>	hällveronika	NT							1
Kärlväxter	<i>Vicia villosa/vicia villosa subsp. villosa</i>	luddvicker/vanlig luddvicker	VU							2
Lavar	<i>Acolium sessile</i>	parasitsotlav	VU							1
Lavar	<i>Cliostomum corrugatum</i>	gul dropplav	NT							1
Lavar	<i>Gyalecta ulmi</i>	almlav	VU							1
Lavar	<i>Lecanographa amylacea</i>	gammelekslav	NT							1
Lavar	<i>Letharia vulpina</i>	varglav	NT		*				*	

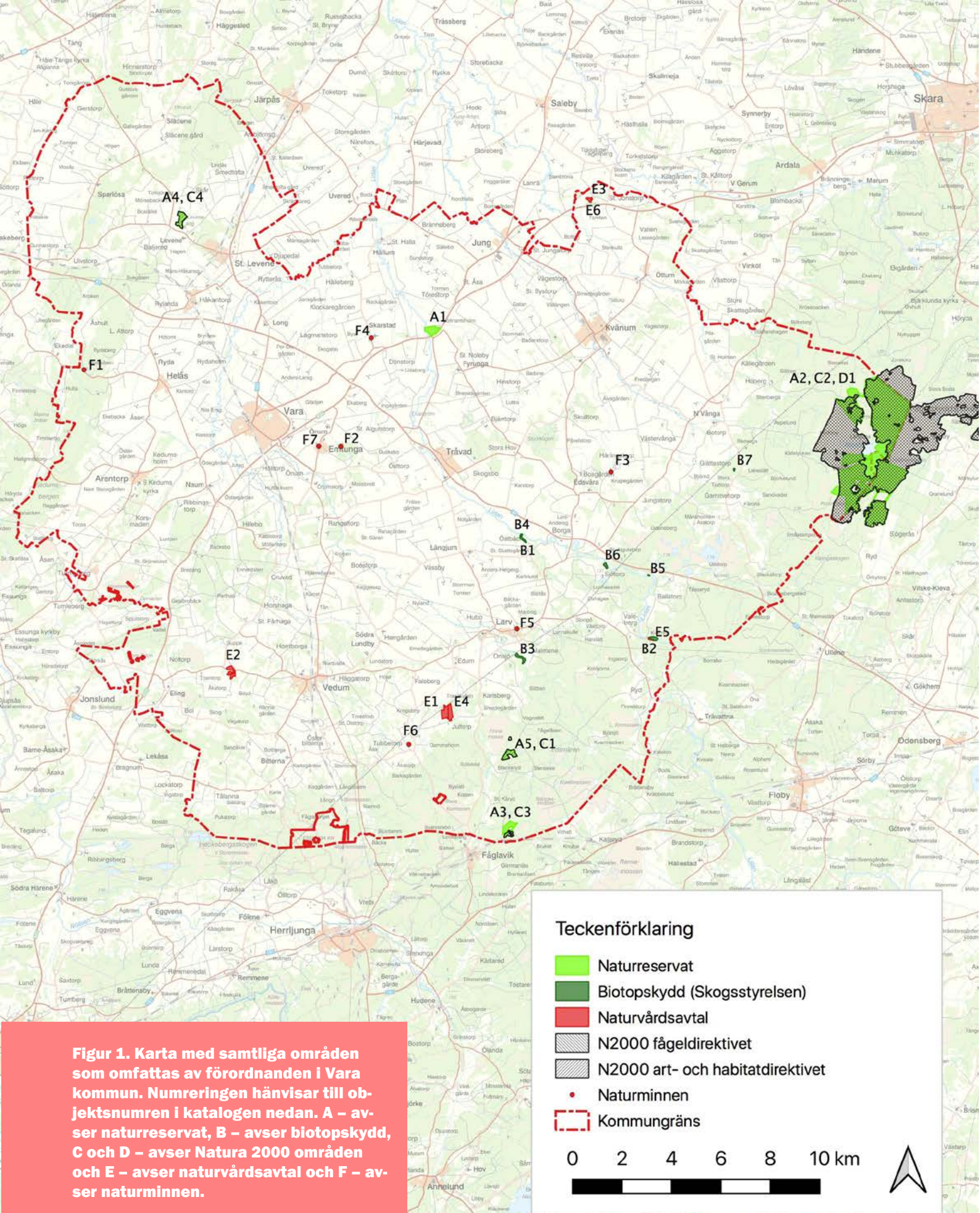
Bilaga 3 Naturvårdsprogram Vara kommun

Lavar	<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT																	1	
Lavar	<i>Sclerophora amabilis</i>	sydlig blekspik	EN																		1
Lavar	<i>Sclerophora pallida</i>	gulvit blekspik	VU																		8
Lavar	<i>Sclerophora peronella</i>	liten blekspik	VU																		3
Lavar	<i>Scytinium palmatum</i>	strutskinnlav	NT																		4
Mossor	<i>Cinclidotus fontinaloides</i>	forsmossa	NT																		18
Mossor	<i>Cirriphyllum crassinervium</i>	gul hårgräsmossa	NT																		1
Mossor	<i>Didymodon acutus</i>	spetslansmossa	DD																	*	
Mossor	<i>Didymodon icmadophilus</i>	berglansmossa	DD																		2
Mossor	<i>Orthotrichum urnigerum</i>	filthättemossa	NT																	*	
Mossor	<i>Pleuroidium palustre</i>	strandsylmossa	EN																	*	
Skalbaggar	<i>Corticaria aphictoides</i>		DD																		1
Skalbaggar	<i>Lucanus cervus</i>	ekoxe				*	*													*	
Skalbaggar	<i>Nanophyes globulus</i>	dammkulpetsvivel	VU																	*	
Skalbaggar	<i>Nepachys cardiaca</i>		NT																	*	
Skalbaggar	<i>Orchesia fasciata</i>	gulbandad brunbagge	NT																		1
Skalbaggar	<i>Rhinusa collina</i>		NT																	*	
Skalbaggar	<i>Scaphisoma subalpinum</i>		NT																	*	
Skalbaggar	<i>Trox sabulosus</i>	sandknotbagge	VU																	*	
Steklar	<i>Andrena humilis</i>	slättersandbi	VU							*										*	
Steklar	<i>Lestica alata</i>		CR																	*	
Steklar	<i>Panurgus banksianus</i>	storfibblebi	VU							*										*	
Svampar	<i>Amanita ceciliae</i>	jättekamskivling	NT																		3
Svampar	<i>Camarops polysperma</i>	stor sotdyna	NT																		3
Svampar	<i>Craterellus cinereus</i>	grå kantarell	NT																	*	
Svampar	<i>Craterellus melanoxeros</i>	svartnande kantarell	NT																	*	
Svampar	<i>Cryptosphaeria eunomia</i>	tusengömning	NT																		1
Svampar	<i>Entoloma prunuloides</i>	mjölöröds-kivling	NT																		1
Svampar	<i>Fistulina hepatica</i>	oxtungssvamp	NT																		3
Svampar	<i>Grifola frondosa</i>	korallticka	NT																		1
Svampar	<i>Hygrocybe intermedia</i>	trådvaxskivling	VU																	*	
Svampar	<i>Hygrocybe punicea</i>	scharlakansvaxskivling	NT																		1
Svampar	<i>Hygrocybe spadicea</i>	dadelvaxskivling	VU																		1
Svampar	<i>Lycoperdon ericaeum</i>	hedröksvamp	NT																		5
Svampar	<i>Lycoperdon radicum</i>	rotröksvamp	EN																		2
Svampar	<i>Neohygrocybe nitrata</i>	lutvaxskivling	NT																		3
Svampar	<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	ullticka	NT																		1
Svampar	<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>	dystersopp	NT																		4
Svampar	<i>Scleroderma verrucosum</i>	knottrig rottryffel	NT																		2
Svampar	<i>Xylobolus frustulatus</i>	rutskinn	NT																		1
				164	4	34	34	11	13	14											2159

¹ Avslutade åtgärdsprogram anges med A.

Bilaga 4

Katalog och karta med områden som omfattas av skydd och förordningar.

Figur 1. Karta med samtliga områden som omfattas av förordnanden i Vara kommun. Numreringen hänvisar till objektsnumren i katalogen nedan. A – avser naturreservat, B – avser biotopskydd, C och D – avser Natura 2000 områden och E – avser naturvårdsavtal och F – avser naturminnen.

Teckenförklaring

- Naturreservat
- Biotopskydd (Skogsstyrelsen)
- Naturvårdsavtal
- N2000 fågeldirektivet
- N2000 art- och habitatdirektivet
- Naturminnen
- Kommungräns

0 2 4 6 8 10 km

A - Naturreservat

Objekt ID: A1

Namn: Löjtnantsholm

Beslutsdatum: 1986-06-23

IUCN kategori: IV, Habitat/Artskyddsområde (Habitat/Species Management Area)

Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Areal totalt (ha): 15,33

Land (ha): 15,22

Vatten (ha): 0,113

Skog (ha): 0

Areal inom kommunen (ha): 15,33

Lagrum: Naturvårdslagen

Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: A2

Namn: Rösjö mosse

Beslutsdatum: 2010-03-8

IUCN kategori: Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)

Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Areal totalt (ha): 859,84

Land (ha): 787,13

Vatten (ha): 72,673

Skog (ha): 228,549

Areal inom kommunen (ha): 664,37

Lagrum: Miljöbalken

Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: A3

Namn: Ranahult

Beslutsdatum: 1988-11-24

IUCN kategori: IV, Habitat/Artskyddsområde (Habitat/Species Management Area)

Förvaltare: Vara kommun

Areal totalt (ha): 21,02

Land (ha): 21,02

Vatten (ha): 0

Skog (ha): 16,578

Areal inom kommunen (ha): 21,02

Lagrum: Naturvårdslagen

Beslutsmyndighet: Kommun

Objekt ID: A4

Namn: Levene äng

Beslutsdatum: 1973-12-21

IUCN kategori: IV, Habitat/Artskyddsområde (Habitat/Species Management Area)

Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Areal totalt (ha): 15,38

Land (ha): 15,38

Vatten (ha): 0

Skog (ha): 8,183

Areal inom kommunen (ha): 15,38

Lagrum: Naturvårdslagen

Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: A5

Namn: Skallstadens domänreservat

Beslutsdatum: 1996-05-28

IUCN kategori: IV, Habitat/Artskyddsområde (Habitat/Species Management Area)

Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Areal totalt (ha): 13,47

Land (ha): 13,47

Vatten (ha): 0

Skog (ha): 13,467

Areal inom kommunen (ha): 13,47

Lagrum: Naturvårdslagen

Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

B - Biotopskydd

Objekt ID: B1

Beteckning: SK 90-2018

Biotop: Ravinskoogar

Naturtyp: Triviallövskog övrigt

Areal (ha): 2,3

Beslutsdatum: 2018-08-07

Objekt ID: B2

Beteckning: SK 1058-2004

Biotop: Äldre naturskogsartade skogar

Naturtyp: Uppgift saknas

Areal (ha): 3,3

Beslutsdatum: 2004-12-29

Objekt ID: B3

Beteckning: SK 835-2002

Biotop: Äldre naturskogsartade skogar

Naturtyp: Uppgift saknas

Areal (ha): 4,6

Beslutsdatum: 2002-10-25

Objekt ID: B4

Beteckning: SK 234-1995

Biotop: Mindre vattendrag och småvatten med omgivande mark

Naturtyp: Uppgift saknas

Areal (ha): 0,5

Beslutsdatum: 1995-08-21

Objekt ID: B5

Beteckning: SK 105-1995

Biotop: Alkärr

Naturtyp: Uppgift saknas

Areal (ha): 0,2

Beslutsdatum: 1995-05-10

Objekt ID: B6

Beteckning: SK 98-1995

Biotop: Äldre naturskogsartade skogar

Naturtyp: Uppgift saknas

Areal (ha): 2,1

Beslutsdatum: 1995-05-05

Objekt ID: B7

Beteckning: SK 47-1995

Biotop: Alkärr

Naturtyp: Uppgift saknas

Areal (ha): 0,5

Beslutsdatum: 1995-03-21

C - Natura 2000 SCI

Objekt ID: C1

Namn: Skallstaden

EU-kod: SE0540311

Områdestyp: SCI

Uppgiftslämnare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beslutsdatum: 200501

Areal totalt (ha): 14,6

Areal inom kommunen (ha): 14,6

Kvalité: Äldre lövnaturskog.

Karaktär: Ekskogar i naturreservat på mager mark som utgör rester efter de omfattande ekskogar som förr fanns i Edsmären-området. Bland de äldre träden märks viss betespåverkan, men skogen har fått utvecklas fritt under mycket lång tid, bortsett från viss utrensning av gran. Stora naturvärden knutna till ekarna och den döda veden. Skogen är dessutom ett av de sällsynta exemplen på gamla ekbestånd på före detta utmark.

Naturtyper: 9190

Objekt ID: C2

Namn: Rösjö mosse och Mårbysjön

EU-kod: SE0540301

Områdestyp: SCI

Uppgiftslämnare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beslutsdatum: 200501

Areal totalt (ha): 1723,7

Areal inom kommunen (ha): 898,4

Kvalité: Mossekomplex med värefull flora och funa, rikkärr vid Mårbysjön.

Karaktär: Rösjö mosse är ett stort och till största delen orört mosseområde med betydande arealer öppna mossar och kärr. Området har ett rikt fågelliv med en rad häckande våtmarksarter och ett antal rovfågelarter liksom goda bestånd av orre. Mossen ligger i en glesbefolkad trakt och miljön är mycket ostörd. Närheten till Hornborgasjön förstärker mossens betydelse som fågellokal. Mårbysjön är en sänkt sjö vars stränder efter sänkningen på 1800-talet utvecklats karaktär av extremrikkärr och rikkärr. I detta område förekommer en rad krävande kärlväxter och rikligt med orkidéer.

Arter: Brushane, Enkelbeckasin, Grönbena, Järpe, Knipa, Knölsvan, Kricka, Ljungpipare, Morkulla, Nattskärta, Orre, Skogssnäppa, Skäggdopping, Sparvuggla, Storspov, Sångsvan, Tjäder, Tofsvipa, Trana.

Naturtyper: 7110, 7140, 7230

Objekt ID: C3

Namn: Ranahult

EU-kod: SE0540310

Områdestyp: SCI

Uppgiftslämnare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beslutsdatum: 200501

Areal totalt (ha): 5,2

Areal inom kommunen (ha): 5,2

Kvalité: Artrika slätterängar och naturbetesmarker.

Karaktär: Slätterängar och trädklädda betesmarker i det lilla naturreservatet Ranahult. I ängarna finns en artrik flora med arter som slättergubbe, nattviol, darrgräs och svinrot. I de trädklädda betesmarkerna finns delvis en artrik flora i de mindre skuggiga delarna. Delar av hagmarken är relativt slutna med lövdominerad skog. Markerna är delvis restaurerade.

Naturtyper: 6270, 6410, 6510, 6530

Objekt ID: C4

Namn: Levene äng

EU-kod: SE0540263

Områdestyp: SCI

Uppgiftslämnare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beslutsdatum: 200501

Areal totalt (ha): 15,4

Areal inom kommunen (ha): 15,4

Kvalité: Ekhage med grova ekar och ganska artrik flora.

Karaktär: Gammalt naturreservat bestående av en ganska slutna ekhage och en öppen betesmark med grova ekar. Delar har en rik markflora med en hel del ängssvampar. Det är välhävdad av nöt.

Naturtyper: 6530

D - Natura 2000 SPA

Objekt ID: D1

Namn: Rösjö mosse och Mårbysjön

EU-kod: SE0540301

Områdestyp: SPA

Uppgiftslämnare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beslutsdatum: 200404

Areal totalt (ha): 1723,7

Areal inom kommunen (ha): 898,4

Kvalité: Mossekomplex med värefull flora och fauna, rikkärr vid Mårbysjön

Karaktär: Rösjö mosse är ett stort och till största delen orört mosseområde med betydande arealer öppna mossar och kärr. Området har ett rikt fågelliv med en rad häckande våtmarksarter och ett antal rovfågelarter liksom goda bestånd av orre. Mossen ligger i en glesbefolkad trakt och miljön är mycket ostörd. Närheten till Hornborgasjön förstärker mossens betydelse som fågellokal. Mårbysjön är en sänkt sjö vars stränder efter sänkningen på 1800-talet utvecklats karaktär av extremrikkärr och rikkärr. I detta område förekommer en rad krävande kärlväxter och rikligt med orkidéer.

Arter: Brushane, Enkelbeckasin, Grönbena, Järpe, Knipa, Knölsvan, Kricka, Ljungpipare, Morkulla, Nattskärta, Orre, Skogssnäppa, Skäggdopping, Sparvuggla, Storspov, Sångsvan, Tjäder, Tofsvipa, Trana.

Naturtyper: 7110, 7140, 7230

E - Naturvårdsavtal

Objekt ID: E1
Beteckning: SK 95-2017
NvaTyp: Ädellövskog
Naturtyp: Ädellövskog ek
Areal totalt (ha): 11,1
Datum avtal: 2017-03-31
Underlag: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal

Objekt ID: E2
Beteckning: SK 208-2016
NvaTyp: Naturskogsartad lövskog
Naturtyp: Triviallövskog med ädellövinslag
Areal totalt (ha): 8,4
Datum avtal: 2016-06-21
Underlag: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal

Objekt ID: E3
Beteckning: SK 81-2015
NvaTyp: Naturskogsartad lövskog
Naturtyp: Triviallövskog asp
Areal totalt (ha): 0,6
Datum avtal: 2015-03-12
Underlag: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal

Objekt ID: E4
Beteckning: SK 329-2014
NvaTyp: Ädellövskog
Naturtyp: Ädellövskog ek
Areal totalt (ha): 9,5
Datum avtal: 2014-11-19
Underlag: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal

Objekt ID: E5
Beteckning: SK 905-2004
NvaTyp: Kantzon, korridor, bäck, ravin
Naturtyp: Uppgift saknas
Areal totalt (ha): 1
Datum avtal: 2004-11-29
Underlag: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal

Objekt ID: E6
Beteckning: SK 154-2004
NvaTyp: Naturskogsartad lövskog
Naturtyp: Uppgift saknas
Areal totalt (ha): 2,1
Datum avtal: 2004-02-16
Underlag: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal

F - Naturminne

Objekt ID: F1
NVR-ID: 2040275
Namn: Ryda
Beslutsdatum: 1926-12-31
Beskrivning: Ek
Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Lagrum: Miljöbalken
Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: F2
NVR-ID: 2040304
Namn: Önum
Beslutsdatum: 1959-01-26
Beskrivning: Tall
Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Lagrum: Miljöbalken
Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: F3
NVR-ID: 2040281
Namn: Härlingstorp
Beslutsdatum: 1946-05-21
Beskrivning: Ek
Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Lagrum: Miljöbalken
Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: F4
NVR-ID: 2040288
Namn: Skarstad
Beslutsdatum: 1952-04-26
Beskrivning: Tre ekar
Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Lagrum: Miljöbalken
Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: F5
NVR-ID: 2040274
Namn: Larv
Beslutsdatum: 1924-12-12
Beskrivning: Björk
Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Lagrum: Miljöbalken
Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: F6
NVR-ID: 2040273
Namn: Vedum
Beslutsdatum: 1924-12-12
Beskrivning: Ek
Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Lagrum: Miljöbalken
Beslutsmyndighet: Länsstyrelse

Objekt ID: F7
NVR-ID: 2040305
Namn: Önum
Beslutsdatum: 1959-01-26
Beskrivning: Ek
Förvaltare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Lagrum: Miljöbalken
Beslutsmyndighet: Länsstyrelse